

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Pietr. Craiului Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye.

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:	OO	Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
Református Püspöki Hivatal Oradea,	OO	évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
Strada Alexandrii 31.	OO	ára 10 lei. — Megjelenik minden
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.	OO	hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Az oxfordi világkonferencia üzenete a keresztyén egyházakhoz.

Az elmúlt nyáron, július 12-től 26-ig a világ keresztyén egyházainak kiküldöttei Oxfordban konferenciát tartottak, melyen »az egyház, nép és állam« kérdésével foglalkoztak. A tanácskozások eredményeképpen, a konferencia az alábbi üzenettel fordult Jézus Krisztusnak e földön lévő összes egyházaihoz. Az üzenetet az utolsó napon Brunner Emil professzor olvasta fel és a kiküldöttek állva vették tudomásul és egyhangulag elfogadták azt:

Krisztusnak nevében. Üdvözet.

Összejövetelünk olyan időre esik, amikor az emberiség tanács-talanul és aggodalmak között él. Szükségei szinte elviselhetetlenek, nehézségei megoldhatatlanok. Még a békében élő országokban is munkanélküliség és elégtelen táplálkozás pusztítja a népet. Más országokban a háboru ördöge dühöng és mindnyájunkat szörnyű romlásba döntéssel fenyeget.

Feladatunkat nem politikai megfontolásokból kiindulva akarjuk megoldani, mint különböző népek fiai, akik aggodalmas gondokkal telve keresik a kivezető utat, hanem mint keresztyének, akik arra nyertek megbízatást, hogy az Engesztelés Igéjét hirdessék: »Isten Krisztusban megbékéltette magával a világot.«

Az egyháznak nincsen fontosabb feladata és nem tehet nagyobb szolgálatot a világnak, mint hogy igazán egyház marad, azaz hitben Isten Igéjét hirdeti, egyetlen Urának, Jézus Krisztusnak akaratához igazodik és benne egyé lesz, mint a szolgáló szeretetnek igaz közössége.

Nem arra hívjuk fel a világot, hogy legyen olyan, mint mi; hiszen mi magunk is tulságosan olyanok vagyunk, mint a világ. Bűnbánatra csak az egyház hívhatja fel az emberiséget, mely maga is ugy egészében, mint minden tagjában bűnbánatot tart. A

felhívás, mely ugy nekünk, mint a világnak szól a Megváltónak, Jézus Krisztusnak a felhívása.

A mi hűtlenségünk ellenére a hűséges Isten nagy dolgot vitt véghez egyháza által. Egyik legnagyobb csodája, hogy a keresztyének világát átfogó testvérisége valóság, az egyház sok áldatlan szakadásának és annak ellenére, hogy az egyház közös szavát még sok fontos kérdésben nem találtuk meg, beszélhetünk. A Krisztusban való egység a mi számunkra nem olyan cél, melyet most kell kitűznünk; ez az egység valóság, melyet tapasztalatból ismerünk. Boldogan tehetünk bizonyosságot róla, mert konferenciánkon is világosan nyilvánvalóvá lett. Sok népből és nemzetből, sokféle közösségből gyűltünk ide egybe, sok száz éves multtal rendelkező egyházakból és fiatal egyházakból, melyek alig néhány évtizeddel ezelőtt keltek életre. De eggyek vagyunk Krisztusban.

Ez a testvériség és egység nem emberek által létesült, mint ahogy esetleg kisebb államok egy államszövetségbe tömörülnek; egyesegyedül Urának és Fejének, Jézus Krisztusnak szabad és kegyelmes munkálkodásán alapul, aki az egyházat, az ő testét szeretete és életet teremtő lelke által megtartja és igazgatja és az emberek akaratát a maga szolgálatába állítja.

A különféle fajok létele, keresztyén felfogásunk szerint Isten terveihez tartozik, aki az emberiséget adományainak különféleségével kívánja gazdagítani. Az egyháznak tehát minden faji gögöt és faj-harcot, mint Isten elleni lázadást feltétel nélkül el kell itélnie és küzdenie kell ellene. Mindenekelőtt nem lehetnek sem az egyházi életben, sem az istentiszteletben olyan korlátok, melyek a fajra, vagy a bőr színére vonatkoznak. Keresztyén felfogás szerint a népi jelleg is arra vezethető vissza, hogy Isten az emberi életet különbségek által akarja gazdagítani. Éppen ezért isteni hivatása minden embernek, hogy a saját népében élő testvéreit szolgálja. Ám ha a nemzeti öntudatra törés idegen népek, vagy kisebbségek elnyomásához vezet, akkor ez, éppen úgy mint az egyéni önzés, bűn az ellen, aki minden népet és fajt teremtett. A népnek, a fajnak, vagy valamely osztálynak — csak úgy, mint bármilyen politikai, vagy kulturális ideának — az istenítése nem egyéb, mint bálványimádás. Csak az ellentétek kiélezéséhez és borzasztó szerencsétlenséghez vezethet.

Mindenfelé látjuk, hogy emberek egy olyan közösséget keresnek, melyben együvé tartozásuk felől tudatossá lesznek. Ezt a közösséget azonban hamis alapokon kívánják megvalósítani és így a közösség utáni szenvedélyes veszekedéséhez és bomláshoz vezet. Egy ilyen világban az egyháznak az a hivatása, hogy a maga éle-

tében az a közösség legyen, melyben az emberek közös istenhez-tartozandóságuk által összetartassanak és amelyben ezáltal minden osztály, faj: és népi válaszfal megszűnik.

Az egyháznak, mint igaz közösségnek a lényegéből következik, hogy arra hívja fel a népeket, hogy egymáshoz való viszonyuknak kialakítása közben ne tagadják meg isteni rendeltetésüket, hogy egy nép-családdá legyenek. Éppen ezért Krisztus egyházának, melynek minden nép között vannak tagjai, a háborút fenntartás nélkül és megszorítás nélkül el kell ítélnie. A háboru mindig a bűn következménye és kitörése. Ez a mondat igaz és érvényes marad attól függetlenül, hogy micsoda egy olyan népnek a feladata, melynek a háboru vagy a jogait feladni látszó politika között kell választania, avagy micsoda az egyes keresztyén állampolgár kötelessége, ha országa háboruba keveredik.

A háboru mindenképpen elítélendő és mindenképpen keresendők azok az utak és eszközök, melyek által fizikai, erkölcsi és szellemi pusztításaitól az emberiség megszabadítható. Ha háboru tör ki, az egyháznak éppen akkor kell igazán és félreismerhetetlenül egyháznak lennie, éppen akkor kell egynek maradnia, mint Krisztus egy teste, annak dacára, hogy a népek, melyek között él, egymás ellen hadakoznak. Éppen ekkor kell igazán ugyanazért imádkoznia, azért ugyanis, hogy Isten neve megszenteltessék, hogy jöjjön el az ő országa és legyen meg az ő akarata az összes hadviselő nemzetekben. Az imádságnak ez a közössége, sértetlen kell maradjon, bármi legyen is az ára. Éppen így az egyháznak a keresztyén testvériség egységében kell megtartania az ő tagjait akkor is, ha véleményük különböző arra nézve, hogy háboru esetén, mint keresztyén állampolgároknak mi a kötelességük.

A háboru elítélése azonban nem elegendő. Van olyan látszólagos béke is, mely a valóságban alig leplezhető hadiállapot. A keresztyéneknek mindent el kell követniök, amennyire csak hatalmukban áll, hogy a népek közötti igazságot és a békés együttműködést szorgalmazzák és a váltakozó életfeltételek számára a békés összegyeztetés utjait megtalálják. Különösen azokban az országokban, melyek természettől fogva előnyös helyzetben vannak, munkálkodjanak a keresztyének a kevésbé megáldott országok igazságáért. Az igazságért való sikraszállásból folyik az a követelmény is, hogy az egyes államok mondjanak le szuverénitásuk olyan magyarázatáról, melynek alapján a maga ügyében mindegyik maga akar a bíró lenni.

Németből fordította: ORTH IMRE.

(Folyt. köv.)

Osszefoglaló jelentés

az eriulu-i egyh.-megye tanítói körének 1936–37. évi munkásságáról.

A tanítói hivatás eredményes betöltése szempontjából szükséges, hogy a tanítóság tudását folytonosan fejlessze, a célravezető nevelési eljárásokat egységesen alkalmazza s tanügyi kérdésekben véleményét kinyilvánítsa. Mindezen célok elérésére legalkalmasabbak a tanítói körzeti értekezletek. Éppen ezért egyházmegyénk tanítósága örömmel fogadta Főhatóságunk azon szabályrendeletét, mely a tanítói körzi értekezletek megszervezését egységesen elrendelte.

Az eriului-i egyházmegyében már évek óta öt tanítói körzet működik, u. m.: a Valea lui mihai-i, diosíg-i, săcueni-i, otomani-i és marghita-i tanítói körzetek. Ezekből a körökből az 1936–37. év folyamán, az értekezletek lefolyásáról 19 jegyzőkönyv érkezett be az egyházm. tan. értekezlet elnökéhez és pedig a Valea lui mihai-i és az otomani-i körzetből 6–6, a diosíg-i körzetből 4, a săcueni-i körzetből 2 és a marghita-i körzetből 1 jegyzőkönyv.

A beküldött jegyzőkönyvekből megállapítható, hogy az értekezletek úgy a tanítói tételeket, mint a kitűzött értekezéseket, valamint az aktuális kérdéseket a legnagyobb részletességgel igyekeztek letárgyalni. Kitűnik továbbá, hogy az értekezletek az önképzés és egyöntetű eljárások kérdéseit sem tévesztették szem elől.

Egyes körök a helyi egyház által alkalmasszerűleg rendezett vallásos estélyeken is közreműködtek, igyekezvén ezáltal az egyháztagok és az iskola közötti kapcsolatot és összhangot erősíteni. Olyan hatásos és eredményes ünnepélyek voltak ezek, hogy általános bevezetésük fontos missziót teljesítenek.

A gyűléseken számos olyan tanügyi és nevelési értekezés hangzott el, amelyek közérdekűek, nagyobb nyilvánosság elé kívánkoztak s a megfelelő megnyilatkozási lehetőség hiánya miatt csak egészen szűk körben maradtak. Kivánatos volna azért, hogy az általános érdekű tanügyi előadások a Reformátusok Lapjában, az iskola és a család kapcsolataival foglalkozó értekezések pedig a Református Jövőben napvilágot lássanak. Az előadások és értekezések ebből a célból az egyházm. ért. elnökének beküldendőek volnának, aki a közlésre alkalmas előadásokat közlés végett a szerkesztőséghez juttatná. Feltétlen kívánatos volna, hogy a Református Jövő

egy »Család és iskola« című rovattal kibővítették. Az értekezletek ről egyik-másik tag azzal az indokolással maradt el, hogy az egyházak nem szolgáltatják ki a megfelelő fuvart. Ebben a tekintetben valóban sok a kívánni való és kérjük is felsőbb hatóságainkat a bajok orvoslására, viszont akiben meg van az ügyszeretet, megtalálja a módját annak, hogy ezt az akadályt elhárítsa s kartársaival az eredményesebb munkálkodás szempontból eszmecserét folytasson.

A multak tapasztalatai alapján meggyőződésünk, hogy a körü értekezletek a tanítószágra nézve üdvösek; az általános érdekü előadások és értekezések leközlése közhasznu tevékenység lesz: ilyen irányu javaslatunk mérlegelését és elfogadását felsőbb hatóságainktól kérve vagyunk,

Valea lui Mihai, 1937 aug. 20.

mély tisztelettel:

Jakab Lajos
tan. ért. főjegyző.

Tóth Zsigmond
tan. ért. elnök.

KÜLFÖLD

Oxford 1937.

Az első hasonló egyetemes keresztyén világkonferencia az azóta elhunyt dr Soederblom Náthán, upsalai érsek kezdeményezésére és vezetése alatt 1925-ben Stockholmban gyült össze. Célja a különböző keresztyén felekezetek egységének gyakorlati együttmunkálkodás utján való kiépítése volt. Az oxfordi világkonferencia, mely gondos és több évi alapos előkészítés után az elmúlt nyáron, július 12. és 26-ika között zajlott le, tulajdonképpen ennek a folytatása. De mig azon a legnagyobb élmény az volt, hogy az egymással sokszor áldatlan harcban álló felekezetek egyáltalán találkozhattak és képviselőik utján közös megbeszéléseken vehettek részt, addig Oxfordban már egészen természetes volt mindenki előtt, hogy a különböző egyházak kiküldöttei (a konferencián a görög-keleti egyházak, az anglikán egyház, a különböző protestáns felekezetek és a missziói egyházak képviseltették magukat a világ minden tájáról — tehát ismét csak Róma hiányzott) összetartoznak és egy egyháznak a tagjai.

A konferencia főtémája: »egyház, nép, állam« illetve az ezzel kapcsolatos kérdések voltak. Ezeket öt szempont alatt csoportosítva előbb albizottságokban tárgyalták meg s azután terjesztették a plénum elé. Az öt kérdéskomplexum a következő volt: 1. Az egyház

és a nép. 2. Az egyház és az állam. 3. Az egyház a gazdasági rendhez való viszonyában. 4. Az egyház, a nép és az állam viszonya a neveléshez. 5. Az egyház és a nemzetek világa különös tekintettel a háboru problémájára. A konferencia üzenete a világ összes keresztyén egyházaihoz, melyet a résztvevők a zárógyűlésen fogadtak el, s melyet lapunkban is leközlöttünk szövszerinti fordításban, világosan mutatja az öt szempontot s azokat az általános irányelveket, melyekre nézve a delegátusok e kérdésben megegyeztek.

Sajnos éppen ez a tulságos általánosság volt egyik legnagyobb gyengéje a konferenciának, hogy sem konkrétumokba belebocsátkozni, sem határozott hitvallást tenni egyes kérdésekre nézve nem mert. Ám ez érthető, ha meggondoljuk, hogy hittanilag és teológiai gondolkozásukban milyen távol álló csoportok s ezenkívül milyen más és más helyzetben levő egyházak képviselői tanácskoztak Oxfordban. Ettől eltekintve, milyen sok áldás származhat csak abból a pusztá tényből is, hogy az egyházak együtt voltak, s a delegátusok minden bizonnyal egymás hite által épülve és meggazdagodva tértek vissza hazájokba.

O. I.

Lelkészerterkezleti ügyek.

Egyházkerületünk lelkészerterkezletének választmányát f. évi október 25-én, délelőtt 9 órára Oradea-ra, a püspöki hivatal kistanácsstermébe gyűlésre hívom.

T Á R G Y A K :

1. Megnyitás, jegyzőkönyvhitelesítők küldése.
2. Titkári jelentés a mult gyűlés határozatainak végrehajtásáról.
3. Lelkészek anyagi helyzetének tárgyalása a beérkezett egyéni kimutatások alapján.
4. Oláh Sándor alelnök lemondása tárgyában intézkedés.
5. Más parókiához tartozó hiveink által kért funkciók végrehajtása tárgyában határozathozatal.
6. Nyugdíjintézeti alapszabály tárgyalása.
7. Egyházmegyei lelkészerterkezletek által felterjesztett ügyek tárgyalása.
8. Esetleges indítványok.

Oradea, 1937 szeptember 24.

Lelkészttestvéri szeretettel:

Peleskey Sándor
titkár.

Sulyok István
püspök, elnök,

A kebelbeli egyházmegyék lelkészértekezleti elnökeihez!

Szives tudomásul hozom, hogy egyházkerületi lelkészértekezletünk választmánya f. év október 25-én délelőtt Oradean gyűlést tart. Ezért szeretettel kérem elnök atyámfiait, hogy erre a választmányi gyűlésre egyházmegyéjük lelkészértekezlete részéről tárgyalatni kívánt ügyeket, legkésőbb f. év október 15. napjáig terjesszék fel alulírott értekezleti titkárhoz. A terminus pontos betartását kérem.

Oradea, 1937 október 1.

Atyafiságos szeretettel:

Peleskey Sándor
titkár.

Sulyok István
püspök, elnök.

AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR

Szabó József bárándi ny. lelkipásztor, egyházának 52 éven át volt lelkipásztora, egyházmegyei tanácsbíró, a biharnagybajomi választókerület első nemzetgyűlési képviselője, a Ferenc József rend lovagja, a polgári Signum Laudis tulajdonosa, Biharvármegye törvényhatósági bizottsági tagja, stb., élete 82-ik, nyugalombavonulásának 2-ik évében aug. 24-én rövid sulyos szenvedés után az Urban csendesen elhunyt.

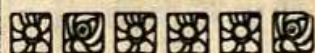
Nagy Elek a hajdunánási gimn. ny. igazgatója szept. 6-án 79 éves korában elhunyt. 37 évig volt a hajdunánási gimnázium kiváló tanára és ebből 24 éven át fáradhatatlan igazgatója.

Szabó Istvánné, Dufour Louise, a geszti lelkipásztor felesége életének 73-ik, boldog házasságának 42-ik évében aug. 13-án tiszta lelkét rövid szenvedés után visszaadta mennyei Atyjának.

Szimok Sámuel a nádlac-i egyháznak 18 éven át volt gondnoka, tb. főgondnoka augusztus 27-én 66 éves korában meghalt. 1918 óta viselte a kicsiny egyház gondját és a szó nemes értelmében volt gondnok. Dolgozott, áldozott; hitt egyházunk jövőjében és ez a hite diadalmas volt, hogy amikor a határszéli kicsiny egyház hiveinek kétharmadát elveszítette és reménytelennek látszott az 1913-ban anyásított kicsiny egyház jövője — és mindenki félre is állott — ő bámulatos kitartással dolgozott és áldozott. Temetése aug. 28-án volt, midőn az ígét Hegyi Károly helybeli lelkész hirdette, míg lelkeket Istenhez emelő imádságában Balogh Gyula semlac-i lelkész kérte a vigasztalás áldását. Az igazak emléke áldott.

HIREK

Lelkészmeghívás. A bodói gyülekezet Szöllösi Imre elhunytával megüresedett lelkeszi állásra egyhangúlag Nagy Márton ottani volt helyettes lelkeszt hívta meg. A szép egyértelemmel történt meghíváshoz úgy a meghívottat, mint a gyülekezetet szívből üdvözljük.

Egyházmegyei közgyűlés. Általános érdeklődés mellett folyt le a baia-marei egyházmegye közgyűlése szept. 17-én Sätmar-on. A közgyűlésen az egyházmegye kebelébe tartozó összes egyházközségek elküldték képviselőiket, csupán egy pár öreg és gyöngéledő lelkesz mentette ki elmaradását. A közgyűlés az XC. zsoltár közös elénekülésével kezdődött, mely után Boros Jenő esperes imádkozott és dr Böszörményi Emil e. m.-i gondnok mondott rövid megnyitó beszédet. Majd az alkotó tagok számbavétele és a tárgysorozat megállapítása után a jegyzőkönyv hitelesítéséről intézkedett a közgyűlés. Az egyházmegye 1936. évi állapotáról szóló esperesi jelentéssel kapcsolatban hálás köszönetet szavazott a közgyűlés Főtiszteletű és Méltóságos Sulyok István püspök urnak az egyházmegyében tett látogatásáért, valamint az öt vendégül látó Mándy Zoltán, Boros Zoltán, Tóth László, Papp Árpád és Bikfalvi Albert egyházi főgondnokoknak. A templomlátogatók számának emelkedését örömmel vette tudomásul, viszont ezzel szemben sajnálattal állapította meg a belmissziói munkák ha-

nyatlását. Ugyancsak megállapította a közgyűlés azt, hogy az ugynevezett 14 százalékos iskolaadóból mindössze 8 egyházközség részesült 32.150 l. segélyben. A többi helyen vagy fel se vették, vagy nem szolgáltaták ki ezeket a segélyeket. A bocicoiul-marei egyház szomorú helyzetével kapcsolatban utasította a missziói kör lelkeszt, hogy a templom renoválás költségvetését szakértő mérnökkel készíttesse el, a költségeket pedig gyűjtés útján próbálja előteremteni. Az adakozás erre a célra már a közgyűlésen megkezdődött, mert dr Böszörményi Emil gondnok, dr Helmeczy József, dr Jakó Endre és Nagy Béla e. m.-i tanácsbírók 500—500 Leit adtak át esperesnek erre a célra. Az időszaki változásokról szóló esperesi jelentéssel kapcsolatban kegyelettel örökitette meg a közgyűlés Szabó József mediaşul-aurit-i és id. F. Kürthy Károly dobolt-i lelkeszek, valamint dr Farkas Antal, dr Nagy Sándor e. m.-i világi tanácsbírók, Kürti Csaba Adorján volt egyházmegyei-, Uray Jenő volt egyházi főgondnok és Mátray Lajos főgimnáziumi tanár emlékét és megerősítette állásaikban Pajzos Bálint peleşul-mic-i, Lengyel László támaseni és Balla Zoltán mediaşul-aurit-i lelkeszeket. Jóváhagyólag tudomásul vette, hogy Orosz Ernő hripi és Armós Zsigmond berei lelkeszek állásaikat felcserélték. Ugyancsak megerősítette az Adorján Mihály darai kántortanító, Nyárády Tivadar vetísi és Váry Imre mediaşul-aurit-i kántorok választását és

jóváhagyólag tudomásul vette az összes elnöki intézkedéseket. A szavazatbontó-bizottság jelentéséből örömmel értesült a közgyűlés arról, hogy egyházmegyei jegyzőnek Guilya Géza apai lelkész, világi tanácsbírónak pedig Tabajdi György sátmari főgondnok választott meg. Az új tisztviselőket az eskü letétele után esperes üdvözölte szeretetteljes szavakkal, mely üdvözlésért, valamint az irántuk megnyilvánult bizalomért megválasztottak hálás szívvel mondtak köszönetet és Tabajdi György 5000 Leit adományozott az elemi iskola segély-alapra. A számvevőszék jelentését és javaslatait Kürthy Károly ismertette, mellyel kapcsolatban a számvevőszék elnökéül Tabajdi György tanácsbíróvá választotta meg a közgyűlés.

A tanügyi bizottság jelentéséből örömmel értesült arról, hogy tanítóink az elmúlt évben eredményesen munkálkodtak és hogy az egyházközségek is igyekeztek az iskola épületek hiányosságait pótolni. A lelkészértekezlet javaslatai közül a magtár alapszabályt kiadta dr. Harcsár Géza e. m.-i ügyésznek tanulmányozás végett, míg az új beruházási szabályrendelet tervezetét és az e. m.-i lelkészi és özvegyi segélyegylet alapszabály tervezetét csekély módosítással elfogadta. Ugyancsak elfogadta a missziói bizottság javaslatait. Az egyes egyházakból betérjesztett ügyek közül jóváhagyta az amaí és jojibi rendkívüli adó-kivetést, valamint a livada-noui és sátmari kölcsön felvételt. Az Oláh Sándor lemondásával megüresedett e. megyei levéltárosi tisztségre megválasztotta Veress Ferenc baiamerei ig.-tanítót, míg

a Bogdán Lajos lemondásával megürült lelkésztanácsbírói tisztségre elrendelte a szavazást. A sátmari alapító levelek, valamint mediesul-auriti és vetisi kántori díjlevelek megerősítése után megválasztotta az egyházkerületi képviselőket és betöltötte az e. megyei bizottságokban megürült helyeket. Délben közebéden vettek részt a közgyűlés tagjai, melyet többen pohárköszöntőkkel fűszereztek. Délután pedig az egyházmegyei bíróság ülésezett, amely az időszakos tanács megalakulása után öt fegyelmi és két közigazgatási ügyben hozott ítéletet.

Nyugalomba vonult dr. Veress István, a debreceni tanítóképző intézet igazgatója szept. elsejével. Az igazgatói teendőket G. Szabó Kálmán tanár látja el ideiglenesen.

A debreceni egyetem ezidei rectora dr. Csikesz Sándor theol. tanár.

Templomszentelés Amaíon. Boldogan és büszkén ünnepelt az amaí-i reformátusság múlt hó 12-én amikor kívül és belül alaposan kijavított, évszázados templomát újból átadta rendeltetésének. Közelből-távolból nagy számban jöttek a résztvevő vendégek, úgy, hogy a templom szűknek bizonyult a buzgóságos lelkek befogadására s a be nem férő sokaság lelki ellátásáról is gondoskodni kellett. — A belső istentiszteleten Visky Ferenc agrişi lelkész, e. megyei főjegyző mondotta szárnyaló szép kidolgozásban a felszentelő imát, míg az ünnepi beszédet Sárközi Lajos lelkész tartotta. A helyi fuvó-zenekar két jól betanult énekszámot adott elő. Siető Pál helybeli lelkész a

templom renoválás történetét olvasta fel, amelyből kitűnt, hogy a javítás munkája ez alkalommal — a természetben szolgáltatott fuvarokon és anyagszállításokon kívül — 91.000 L. költségbe került, aminek nagy részét a 84 adózóból álló gyülekezet adta össze. A külső istentiszteletet Mislai János sätmari s.-lelkész végezte timotheusi lelkesedéssel. A mintegy 200 résztvevővel tartott közebéden nivós pohárköszöntők emelték a hangulatot. — A délutáni vallásos ünnepélyen Csüry Miklós nisipeni lelkész mondotta a kezdő és bezáró imádságot áhitatos melegséggel. Szöke József ambudi kántor szívhez szóló énekszámá mély hatást váltott ki. Kádár Mikiós baia-mare-i s. lelkész bibliamagyarázata közvetlenségével épített, bájosan szavalt Siető Vilma Alice gimn. tanuló. Tartalmas volt a Bara József dobai lelkész szabadelőadása az emberi élet értékéről. Mislai János pedig Reményik és Ady verseket szavalt megindító erővel. Az ünnepséget erkölcsileg és anyagilag kiválóan sikerült táncmulatság zárta be. Méltó elismeréssel kell adóznunk

Siető Pál helybeli lelkésznek és buzgó lelkü feleségének, mint akik a presbitérium és nőszövetség élén fejtettek ki odaadó munkásságot az ünnepség megrendezése, általában a szent ügy érdekében. A megújított templom után szülje ujjá a sziveket is a jó Isten kegyelme!

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Dr Sz...L. N...d. Felvilágosító leveledet köszönöm, most már tisztán látom a helyzetet, de még erősebb a meggyőződésem, hogy legalább is rendszert kell teremteni a cikkezésekben és szükség van valamelyes szervre, amelyik céltudatosan helyezzen el szükséges cikkeket és meggátolja azoknak ok és cél nélkül, valamint meg nem felelő helyen való megjelenését. Sz...A. M...j. Örülök, hogy lényegében egy véleményen vagyunk, de jobb volna, ha ezeket a gondolatokat nyilvánosság számára is megírnád és úgy küldnéd el.

S...S...K.-a. A mult számban megjelent vezető cikk írójának nevében csakugyansajtóhiba volt nem Cserme, hanem Csekme Tamás, a közismert írópap fia.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

5581—1937. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli véglegesítési vizsgára kötelezett tanítónak.*

Tudomásvétel és miheztartás végett közlöm a miniszterium 132.565—1937. számú rendelete alapján, hogy

a felekezeti iskolai tanítók véglegesítési vizsgájának ideje ez évben nov. 22.

A véglegesítési vizsga helye úgy a tanítók mint a tanítónők számára a testvér egyházkerülettől megállapított tanítóképző. Erre vonatkozólag kérdést intéztem az igazgatótanácshoz, s a válasz megérkezése után közölni fogom.

Kötelesek megjelenni a véglegesítési vizsgán mindazok a tanítók, akiknek megvan a szükséges várakozási idejük, azaz férfiak a katonai szolgálat befejezése, nők a 21 év betöltése után három teljes évet töltöttek tanítói szolgálatban. Ezek a tanítók egyházkerületünkben névszerint a következők: Balog Ilona Nisipeni, Bardóc Róza Adea, Diószegi Erzsébet Ant, Faragó Ilona Zerindul, Hunyadi Mária Pâncota, Karikás Béla Satu-Mare, Kádár Antal Petreu, Kenyeres Margit Cadea, Kis Mária Jermata Neagră, Koós Ferenc Salonta, Kottra Gyula Remetea Oaş, Külüs Margit Ghiarac, Lengyel Jenő Ghirişa, Magos Julia Adrian, Mészáros Anna Sighet, Mogyorós Emma Tormac, Nagy Béla Zerindul, Péteri Etelka Zerindul, Sillye Kálmán Tamaşeu, Szikszai Erzsébet Oradea, Zagyva Róza Sişterea.

Ha valamelyik véglegesítési vizsgára kötelezett tanító ebből a kimutatásból kimaradt, nem menti fel az alól a kötelezettség alól, hogy a vizsgálaton megjelenjen.

Az új elemi isk. törvény és a miniszter idézett rendelete szerint azok a tanítók is jelentkezhetnek véglegesítési vizsgára, akik oklevéllel három éven át tényleg működtek, s a véglegesítési vizsga időpontjában eleget tettek katonai kötelezettségüknek (férfiak) ill. betöltötték 21 életévüket (nők).

Már most figyelmeztetem az összes érdekelteket, hogy az 1938 évi véglegesítési vizsgára mindazokat köteleznem kell, akik az előző bekezdés feltételeinek megfelelnek.

A vizsgálatra kötelezett tanítók okt. 15-ig hozzám intézett román nyelvű kérvényben kérjék felvételüket a vizsgára menők kimutatásába, mellékelve hozzá a következő igazolásokat:

1. A 2844—1937. számú körrendeletem 8. bekezdése (hiv. lap 1937—155. old.) szerinti kivonat az egyházi ellenőrző látogatás eredményéről.

2. A köri értekezletek szabályzatában hiv. lap 1937—103. old. található igazolvány.

3. Az állami látogatási jegyzőkönyveknek kivonatát a 3 utolsó évről a reájuk vonatkozó adatokkal.

4. Ha nem taníthattak az V—VII. osztályban, mert az iskolánál, ahol működtek ezek az osztályok hiányoztak, mellékelni kell az iskolaszéki-elnök vonatkozó bizonyítványát: Se dovedeşte că candidatul (candidata)la ex. de def. n, a putut face cursuri cu elevi din cl. V—VII. din lipsă de elevi înscrişi.

5. Ugyanigy kell igazolni, hogy nem tarthattak tanfolyamokat felnőtteknek (n, a putat face cursuri de adulţi, acestea lângă şcoala ref. nefiind organizate.)

6. Ha az 1. és 2. alatt említett jegyzőkönyvek nem igazolják valamely követelmény teljesítését, sürgősen kérni kell az ill. esperes urtól az iskolalátogatást és az egyéni jegyzőkönyv felvételét.

Azokat a dolgozatokat, amelyek az 1. és 2. pont alatt felsorolt követelményeket igazolhatják, (gyermektörzslapok, mintatánítások, tananyagbeosztás, előadások) a jelöltek vigyék magukkal a vizsgálatra, hogy ott bemutathassák.

Oradea, 1937 szept. hó 30. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, püspök.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Jud. Bihor Tinca

Romania

25 bani Posta

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

NYELVKÉSZÜRAKNAK SZ. FIGYELMÉBE AJÁNLOM

református papi szabóságomat

Felelősséggel készítek ORLE. (Szánthó) palástot; palást-átalakítást, u. m. selymezést, lerakást. A palást-arak főveggel együtt minőség szerint **2500—5500**-ig változóak. Távolabbi paróchiákra személyesen is elmegyek. Postai megrendelést pontosan teljesítek. Esetleges információért a helybeli lelk. hivatalhoz sziveskedjenek fordulni.

Tisztelettel:

ALAPÍTÁSI ÉV 1897.

CSAPÓ LAJOS
papi szabósága

SATU-MARE, Ștefan cel mare No. 7.

Egyházkerületünk kiadásában megjelent
KISBETŰS HANGJEGYES ÉNEKESKÖNYV
szines és fekete vászonkötésben ára 60 Lei

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Tulajtonosok: Béres Károly, Béres Sándor és Román Károly

ORADEA, STRADA Dr. LAZAR AUREL 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületben

Kálvin-könyvnyomda, Oradea.

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Pietr. Craiului Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye.

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:	OO	Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
Református Püspöki Hivatal Oradea,	OO	évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
Strada Alexandrii 31.	OO	ára 10 lei. — Megjelenik minden
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.	OO	hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Az oxfordi világkonferencia üzenete a keresztyén egyházakhoz.

(Folytatás és vége.)

Elismerjük, hogy az állam a saját birodalma területén belül a legfelsőbb tekintély. Isten céljául tüzte ki, hogy a maga területén a jogról, rendről és biztonságról gondoskodjon. »Nincsen hatalmaság, hanem csak Istentől.« De éppen azért, mert Istentől van a hatalma, Isten ítélete alatt is áll. Nem az állam, hanem Isten a forrása az igazságosságnak. Az állam nem ura, hanem szolgálja az igazságnak. A keresztyén ember éppen ezért, mint a végső tekintélyt csak egyedül Istent ismerheti el. Az állam iránti engedelmessége korlátozva van az Isten iránti engedelmisségével és soha sem léphet ezen eredeti és egyesegyedül korlátozatlan engedelmisség helyébe.

Az egyháznak vannak feladatai, melyeket Isten bizott reá s ezeket minden áron be kell töltenie. Legfontosabb feladata az, hogy embereket az Ige hirdetése által Krisztus tanítványává tegye és életüket a Szent Lélek erejével, mely adatott neki, formálja. Mert ez Istentől nyert kötelessége, az egyháznak végeznie kell, akár igent mond reá az állam, akár nem. Az államnak el kellene ezt ismernie és teljes szabadságot biztosítania feladata betöltésében. Viszont az egyház is csak akkor emelheti ezt az igényt nyugodt lelkiismerettel, ha a maga részéről is tiszteletben tartja mások jogait és szabadságát.

A gazdasági élet területén az egyháznak mindenekelőtt arra kell nyomatékosan reámutatnia, hogy a gazdasági élet is éppen úgy, mint minden emberi tevékenység a mi Urunk és Megváltónk ítélete alatt áll. A gazdaságilag meghatározott osztálykülönbségeket a keresztyén lelkiismeret semmiképpen sem viselheti el, mert az ember és ember közti testvéri együttélés korlátai. Még mindig van-

nak a képzés, fejlődés és életlehetőségnek olyan egyenlőtlenségei, melyek semmivel sem igazolhatók. A mai gazdasági rend a haszonra-törés egyoldalú kihangsúlyozásához vezetett és ezáltal teljesen hamis mértéket teremtett arra nézve, hogy a szociális és gazdasági életben mi tekinthető eredménynek. Az emberek a keresztyén hivatás gondolatát nem alkalmazhatják a saját életükre, ha nem választhatják meg foglalkozásukat, vagy egyáltalán nem találnak foglalkozást. Látjuk, mint támadnak ma új mozgalmak ezen károk leküzdésére. A szociális igazságtalanság elleni harcukat a vallás visszautasításával kapcsolják össze. Az egyháznak azonban látnia kell, hogy a bűn mennyire valóság és így tudja, hogy az emberi élet-feltételek pusztán külsőlegesen megváltoztatása a szociális károkat sohasem fogja gyökerestől kiirtani. Éppen ezért az egyház sohasem tekinti magáévá ezeknek a mozgalmaknak utópisztikus reménységeit, az Istenben való hit elvetésével szemben pedig egyöntetű nemet kell mondania. Természetesen ugyanakkor azt is el kell ismernie, hogy a keresztyének szintén felelősek ezen mozgalmak vallásellenes jellegéért, mert a gazdasági rend ártalmait nem tekintették magukra nézve felszólításnak a segítségre.

A keresztyéneknek ezáltal kettős feladatuk van — egyrészt bizonyosságot kell tegyenek szóval és tettel hitükre a jelenlegi gazdasági rendben is, másfelől a gazdasági élet minden formáját és megnyilvánulását az Isten akaratához kell mérniök. A gonoszság hatalmasságai, melyek ellen a keresztyéneknek küzdeniök kell, nemcsak az emberek szívében és személyes viszonyaikban lakoznak, hanem a gazdasági élet struktúrájában is és ott is küzdeni kell ellenök. Az egyháznak gondoskodnia kell arról, hogy a vallásos és a gazdasági érdekek helyes viszonyba hozassanak egymással. Senki sem élhet a mindennapi kenyér nélkül, de az is igaz, hogy nem csak kenyérrel él az ember. Igazi gazdaságunk az Istennel való közösségünk és Benne a felebarátainkkal való közösségünk. Ennek a közösségnek a szolgálatában kell álljon az egész gazdasági rend.

A konferenciát foglalkoztató kérdések közül a legtöbb olyan volt, hogy gyakorlati megvalósításuk a laikusoktól függ. Azoknak, akik az ipar, kereskedelem, az állam és a közélet mindennapi életéért felelősök, maguknak kell megkeresniök, hogy az életnek mindig újabb helyzeteiben a keresztyén elvek miképpen alkalmazhatók. Az egyház azonban csak akkor támogathatja őket ebben a keresztyén felelősség utáni keresésökben, ha a kebelében egészen új típusú egyházi hivatalok keletkeznek.

Azoknak a feladatoknak megoldása, melyekre [az egyház ma hivatott nagyrészt az ifjuság kezében nyugszik. Az ifjakat ma any-

nyifelé és olyan hangos szóval kívánják megnyerni különböző politikai és szociális ideálok, annyiféle igényt támasztanak velük szemben, hogy sokszor nagyon nehéz nekik Jézus Krisztus szavát meghallaniok, mely örökkévaló országa szolgálatára hívja fel őket. És mégis sokan fordulnak közülök feléje, gyakran gunyolódással, sőt üldözések dacára és munkálkodnak egyenkint, vagy keresztyén ifjusági együletekben tiszta szívvvel az egyház megújulásáért és tesznek bizonyoságot szóval és tettel a Jézus Krisztus örömuzenetéről. Örvendünk bátor bizonyoságtételüknek.

Az ifjuság nevelésében az egyháznak kettős feladata van. Mindenekelőtt azon kell legyen, hogy a népközösség minden egyes tagjának a lehető legnagyobb lehetőség biztosítsák Istentől nyert adományainak kifejlesztésére. Különösen el kell ítélje azonban az egyház a továbbképzés lehetőségének terén fennálló különbségeket, mint ami egyik legnagyobb akadály a igazi népközösségnek.

Ezáltal az egyház minden nevelésben érdekelt. De különösképpen világos kell legyen saját maga előtt minden nevelésnek Istenre néző értelme és célja. A nevelésben is igaz, csakugy mint az élet bármely területéről: ha Istent nem ismerjük el kifejezetten benne, akkor nem is törődünk vele. Itt, a nevelés területén lesz a legélesebb az ellentét a világ nagyon sok helyén a keresztyén hit és a nem keresztyén világnézetek között, az egyház és a mindent átfogó népközösség között, mely azzal az igénnyel lép fel, hogy az emberi életnek forrása és célja legyen. Itt mindenről van szó és az egyháznak fel kell készülnie erre a harcra. Amidőn tekintetünket a jövőbe vetjük, reméljük és imádkozunk érte, hogy az Isten Lelke teremtsen új életet, hogy itt és ott sokhelyt megjelenjen és mind több és több kicsiny férfi és női csoportokat alkosson, amelyek új utakat keresnek, hogy Istennek és felebarátjaiknak szolgálhassanak.

Fájdalmasan éreztük azoknak az egyházaknak a hiányát, melyek képviselőik útján nem vehették ki részüket ennek a konferenciának áldott közösségéből. Borzadály tölt el minket, ha az orosz egyház szenvedéseire gondolunk. Különösen hálás és résztvevő szívvvel fordultunk a Németországban élő keresztyén testvéreink felé. Állhatatos bizonyoságtételük Krisztus mellett élő hitre ösztönöz minket és mi kérjük az Istent, adja nekünk kegyelmét, hogy mi is oly tisztán tegyünk bizonyoságot Úrunk mellett.

A stockholmi konferencia óta eltelt 12 esztendő alatt sok minden történt, ami biztathat minket. Az egyház egységével szembeni megértés évről évre nő a világ minden táján. Bizzunk abban, hogy ezt a mi ügyünket nagyban fogja előmozdítani »Az egyházak öku-

ménikus tanácsa,« melynek megteremtésére nézve konferenciánk javaslatot tett, aminek elfogadását minden egyháznak ajánlunk.

Ezekben az Oxfordban töltött napokban megkíséreltük illuziómentesen beletekinteni az emberiség káoszába és bomlásába, a társadalmi rendnek igazságtalanságaiba, a háborus veszedelmekbe és a háboru borzalmaiba. A világ telve van aggodalommal és tanácsatlansággal, rettegéssel és fájdalommal. Mi is gondterhesek vagyunk, de nem esünk kétségbe. A mi reménységünk az élő Isten. Az életnek mindeme nyomoruságok dacára értelme van Krisztusban, az embereknek Istennel való közösségében és istenalkotta testvériségében. Így indulunk Jézus nevében, mint Istennek szolgálói s mint egyik a másoknak szolgálója, hogy betöltsük feladatunkat, hirdessük Istennek Megváltó üzenetét, éljünk, mint az ő gyermekei és küzdjünk minden igazságtalanság, kegyetlenség és gyűlölség ellen. Az egyház nyugodt és vigasztalt lehet, mert Ura így szól hozzá: »Ime én meggyőztem a világot.«

Németből fordította: ORTH IMRE.

„Az egyházi énekkarok megszervezése“

cím alatt felettébb fontos és időszerű cikk jelent meg e lap f. évi szeptember 20-iki számának 361. oldalán.

Nem kisebb dologról van a jelzett cikkben szó, minthogy egyházkerületünk egyik egyházmegyéje *közgyűlési határozat folytán* megbizta belmissziói előadóját, hogy az egyházi énekkarok megszervezése végett a kezdeményező lépést tegye meg. És — amint a hiradás közli — ez a Nt. belm. előadó ur által összehívott, s nagy érdeklődés mellett tárgyalt kérdés az összehívott megbeszélésen a jelenlevő érdekeltek által letárgyalatott.

Amikor e tényt a magam részéről a legnagyobb örömmel üdvözlöm, tisztelettel kérem mélyen tisztelt olvasóimat, méltóztassanak megengedni, hogy ezzel kapcsolatosan e helyen is néhány jelentőség-teljes körülményre hívjam fel az érdekeltek figyelmét:

1. Mint talán legfontosabb tényt, megelégedéssel kell megállapítanunk, hogy az »Országos Magyar Dalosszövetség« jogi személyiséget nyert, s így a kebelébe tartozó énekkarok működése törvényesen biztosított. Jó lenne, hogy erről megfelelő módon az érdekelt vidéki hatóságok is tudomást szerezzenek.

2. Igen helyes megállapítása az értekezletnek, hogy ezt a kérdést az *egész egyházkerületben* intézményesen kellene rendezni, Fontos lenne, hogy az *összes egyházmegyéék* egyöntetűen lépnének fel e tárgyban, hogy az egyházkerület, sőt a testvér ardeali egyh.

ker. is — karöltve az Orsz. Dalosszövetséggel — mielőbb rendeznék e kérdést. Ily módon remélhetőleg biztosítva lenne az énekkarok szervezésének és működésének a lehetősége?!... — A tervezett ének-gyűjtemény kiadása és megjelentetése ezért is nagy fontossággal bír, amelyet kinyomtatva minden paróchiális könyvtár részére *kötelezőleg* kellene megküldeni. (A gyűjteményben inkább *négy-szólamu* művekre, különösen vegyes- és férfikarra írottakra lenne szükség.) Szerintem a most kiadott »Hozsánna énekek« c. énekeskönyv egyes művei is igen alkalmasok karban való énekeltetésre.

3. S végül tisztelettel javasolnám, hogy a *legközelebbi* egyházkerületi közgyűlés az egyházi énekkarokat megszervezni nem akaró — vagy éppen ellene gátat emelő — lelkészek és kántorok ellen a legszigorubb fegyelmi eljárás foganatosítását elrendelni méltóztassék. Kivételt csak az esetek képeznének, amikor az illetékesek önhibájukon kívül nem tudják megszervezni az énekkart: de semmi esetre sem lehet elfogadható ok a *szakképzettség hiánya*.

Jön a téli munkaidő és gyülekezeteink érdeke azt követeli, hogy — kihasználva az időt és lehetőséget — minden egyházközségben szervezzük meg az énekkarokat. De égetően fontos, hogy hátunk megett érezzük az egyházkerületi vezetőség védelmező és biztató jóakarátát is. Ha Isten is úgy akarja, egyházi énekkarok szervezése által egyik legnagyobb erősségü tényezőjévé válunk anyaszentegyházunknak, miért is nagyon üdvös lenne, ha a Főtiszt. és Mélt. Egyházkerületi Közgyűlés is segítségünkre jönne egy megfelelő határozattal és kellő védelemmel!

Mediesul-Aurit.

Váry Imre,
ref. organista-kántor.

A baia-mare-i egyházmegeye tanítói köri értekezleteinek munkaanyaga az 1937—1938. tanévre.

I. Gyakorlati tanítás román nyelven: Október hónapban converzație III. oszt. November hónapban: istoria IV. oszt. December hónapban: compunere V—VII. oszt. Február hónapban: gramatica IV. oszt. Március hónapban: geografia III. oszt. Május hónapban: istoria V—VIII. oszt.

II. Gyakorlati tanítás magyar nyelven: Október hónapban: írva-olvasás I. oszt. November hónapban; olvasás II. oszt. December hónapban: ének III. oszt. Február hónapban: rajz IV. oszt. Március hónapban: fogalmazás V. oszt. Május hónapban: számtan,

mértan VI—VII. oszt. a szorgalmi időhöz és tanmenethez alkalmazkodva.

III. Pedagógiai értekezések: Okt. A román nyelv sikeres tanítása a ref. iskolában. Nov. Milyennek kell lenni a tanító iskolájának és udvarának? December. Az anya és otthona. Febr. Activ, cselekvő iskola. Márc. Házi feladatok az elemi iskolában. Máj. Szabadon választható.

IV. A szabályzat 11. §-a szerint az egyházkerület által kiűzött, a felekezeti iskola életébe vágó esetleges kérdések tárgyalása.

Seini-Satu-Mare, 1937. szeptember 1-én.

Török Bernát,
e. m. tan. ért. elnök.

Beregi István,
e. m. tan. ért. jegyző.

MEGHIVÓ

a hatodik külmissziói konferenciára.

Szeretettel hívjuk meg egyházunk minden konfirmált tagját s általában minden érdeklődőt a Brasovban 1937 okt. 29—30-án tartandó hatodik külmissziói konferenciánkra.

A jelentkezések legkésőbb okt. 20-ig a brasovi ref. lelkész hivatal (Parochia Ref., Braşov) küldendő, lelkészi vagy magánuton, okvetlenül jelezve benne a díjtalan szállás és kedvezményes étkezés (megtől meddig?) igénylését. Érkezés 29-én d. u. 4 óráig a brasovi ref. lelk. hivatalba, honnan mindenkit szállására kísérnek. Ekkor fizetendő be a 10 lei részvételi díj is ugyanott.

A résztvevők lehetőleg úgy jöjjenek, hogy vasárnapra is maradhassanak, amikor egész nap nagy ünnepségek lesznek Braşovban az új iskola felszentelésével kapcsolatban, amit V á s á r h e l y i János ref. püspök végez.

A KONFERENCIA MÚSORA:

Vezető-gondolat: A misszió az egyház plántáltatása.

Október 29, pénteken:

- D. u. 6— fél 7-ig: Megnyitó áhitat. Mt. 16: 13—17. A hitvallás szükségese és hatalma. Tartja: *Tavaszy* Sándor püspökhelyettes.
- „ fél 7—8-ig: Előadás. A bel- és külmisszió egysége. Tartja: dr *Imre* Lajos, theol. prof., egyh.-ker. belm. előadó.
- „ fél 9—9-ig: A külmissziói kiállítás megnyitása. Megnyitó beszédet mond: *Csia* Pál lelkipásztor. A kiállítást rendezi: *Hegyi* István külm. utazótitkár és *Szigethy* Béla lelkész.
- Este 8—9-ig: Evangélizáló-est az imaházban és a cukor-gyárnál. Tartják: *Debreczeni* István és dr *Imre* Lajos egyházker. belmissziói előadók.

Október 30, szombaton:

- D. e. fél 9—fél 10-ig: Bibliaóra csoportokban. M. 16: 18—19. Az Úr egyháza bennünk. Vezetik a konferencián megjelent lelkipásztorok. (Beosztás megelőző este.)
- „ 10—fél 12-ig: *Schoppe* Károly német misszionárius előadása a külmisszió mai világhelyzetéről.
- „ 12—1-ig: Előadás: Egyházunk szolgálata a szétszórtságban. Tartja: *Szigethy* Béla lelkipásztor.
- D. u. 4—6-ig: A külmisszió barátai gyűlése. *Babos* Sándor és *Babosné Lőrincz* Mária misszionáriusok levelének felolvasása. »Külmissziói munkánk kötelezése« címen előadást tart: dr *Horváth* Jenő lelkipásztor.
- „ fél 7—7-ig: Áhitat. Mk. 16: 14—20. Csel. 2: 46—48. Egyház és misszió. Tartja: *Kiss* Albert esperes.
- 8—9-ig: Evangélizáló-est a Derestyeyi-uti és Gyár-uti imaházakban. Tartják: *Juhász* Albert vallástanár és *Schoppe* Károly misszionárius.

*

Szám 6253—1937. I.

A fenti meghívót a Nt. Esperesi és Lelkészi Hivataloknak, egyházi vezetőinknek szives figyelmébe ajánlom azzal, hogy sziveskedjenek azt gyülekezetükben ismertetni.

Oradea, 1937 október hó.

Sulyok István s. k.
püspök.

AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR

Dr. Ujfalussy Sándor ügyvéd, az aleşd-i református egyház presbitere, a bihori egyházmegye és a piatra-craiuului-i egyházkerület tanácsbírája áldásos életének 56-ik évében türelemmel hordozott betegség s rövid szenvedés után Budapesten, hová gyógyulást keresni ment, szeptember 30-án az Urban csendesen elhunyt. Családját, rokonságát, egyházát, faját melegen szerető, értük odaadással dolgozó és készséggel áldozatokat hozó lélek volt. Azzal a reménységgel vált meg azoktól, akiket szeretett, hogy Isten magához fogadja őt. Földi maradványainak temetése október hó 5-én délután 4 órakor Aleşd-en ment végbe óriási részvét mellett. A gyászháznál Vadai Béla helybeli lelkész és esperes imádkozott a forrón szeretett barát és hű munkatárs ravatala felett. A templomban a vigasztalás igéjét *Sulyok István* püspök hirdette, aki a megboldogultat kisgyermek korától ismerte, mivelhogy Ujfalussy Sándor Oradean született és nevelkedett fel, szülővárosát, nevelő egyházát nagy szeretettel vette körül azután is, hogy innét elkerült. Sirjánál *Kiss Károly* oradea-venetia-i lelkész végezte az egyházi szertartást. Áldott legyen emlékezete.

HIREK

KISBETŰS ZSOLTÁRAK ÉS III. OSZT. VALLÁSTANI KÉZIKÖNYVEK-et rendelt Nt. lelkeszi hivatalokat ezuton értesiti a Tankönyvraktár, hogy megrendeléseiket csak késedelemmel tudja teljesiteni. mert a nagy kereslet következtében a kisbetűs zsollárok ezidő szerint kötés alatt, a III. osztályu vallástani kézikönyvek pedig ujranyomás alatt vannak. Amennyiben ezek elkészülnek, ugy a nyilvántartott megrendelések alapján a tankönyvraktár az igényelt példányokat azonnal postára fogja tenni.

Szerkesztőváltozás. Mivel a Református Jövőt a belmissziói szabályrendelet szerint a belmissziói titkár szerkeszti, a Református Jövő felelős szerkesztői tisztségét az új belmissziói titkár: Orth Győző vette át, ki most már — szept. óta véglegesen Oradeára költözött. A legutóbbi megjelenő számot már teljesen ő szerkesztette. A szerkesztőségben egyébként semmi lényegesebb változás nem történt.

Nyilvános nyugtázás és köszönet. Nem borus őszi nap, — de szakadó eső volt Salontán 1936. október 9-én, — mely napra a salontai presbitérium átengedte kicsiny nád-laci egyházunk megsegítésére a perselypénzt. Bus szívvel néztem, hogy a gyönyörű templomba, milyen szórványosan érkezik a hivek gyülekező »serege.« Az idő nem derült föl — és bizony — bár a vendégszónoklat, mely a nád-laci egyház segélyezését igyekezett beleszóni az igehirdetésbe, talán félig telt templomban hangzott el és alig fél eredményt hozott: a perselypénz 926 Lei volt. A presbitérium megértő szeretete pótolta az összeget 1000 Leivel. mig Ilyés és Mágori hiveink 270 Lei ado-

mányával kicsiny egyházam javára, így október 9-én 2196 Leit eredményezett. Nagytiszteletű Arday Aladár esperes ur jóindulata a saját 105 Leies kiegészítő adományával hozott össze később még 600 Leit, mig Kiss Géza lelkész ur is utalványozott 250 Leit és így hálával számolhatok be a salontai egyház és hivek együttes adományában 3046 Leiről. A 600 Leiből Nagy István 125, Csepreghy Imre 100, id. Kenéz Lajos 100, Ágostonné 50, Kiss Margit 50, Molnár Sándor 50 és Czinczárné 25 Leit adományoztak. Ismételt köszönettel és köszöntéssel üdvözlöm salontai testvéreinket a viszontlátás reményében. *Hegyi Károly* lelkész, tb. esperes.

Felhívás a templom-, harangszentelési, lelkészbeiktatási ünnepélyekkel kapcsolatban. Felhívjuk lelkésztestvéreink figyelmét, hogy a fenti ünnepségekről készült jól sikerült fényképeket készséggel leközlünk a Református Jövőben, ha a klisiroztatás költségeit fedezik. — (Egy négyzetcentiméter ára 1 Lei).

Egyházmegyei közgyűlés Salontán. Szeptember 23-án tartotta a salontai egyh. megye őszi közgyűlését. A közgyűlésnek kimagasló eseménye volt Fráter Emil örökébe az új gondnoknak dr Olosz Lajosnak a beiktatása. Arday Aladár esperes, megnyitó beszédében ismertette a gondnok választásnál megnyilatkozó egyhangú szavazásnak a jelentőségét. Majd a gondnok felé fordult s ígérte, hogy a lelkesi és világi tábor mint egy egység fog ezután is gondnoka mellett állani. Ez a tudat adjon erőt a munkához, bizakodást a jövőhöz. Az új gondnokot gróf Tisza Kálmán, Fogarassy Bálint, Rovács István és Mikó Pál üdvözölték. Az üdvözlések elhangzása után dr Olosz Lajos emelkedett szólásra. A költő és vezér beszédét az egybegyűltek a legnagyobb figyelemmel hallgatták végig. — A beszédből kitűnik, hogy a mai kor férfja került ismét a gondnoki székbe. Költői lelkén átizzott a mai embernek a vivődása, nyomorusága. Szívét tárja

e nép, közelebről a református magyar nép felé. Segíteni, szolgálni, gyomokat irtani és virágot ültetni akar... Beszédét lelkesen megtapsolták az egybegyűltek. E kiemelkedő eseménynek a befejeztével, folytatódott a tárgysorozat többi pontjainak a tárgyalása, most már dr Olosz Lajos elnöklete alatt. Megerősítette az egyh. megye a Dohi Á. és Bagoly B. valamint a Nánássy D. és Dérczy I. között létrejött lelkészcsereket. Megerősítette a vânători díjlevelet, a tamasdai adókulcsot. Elutasította a salontai presbitérium 55, 56. számú határozata ellen beadott felebezést s végül a sánleani lelkésznek úgy a maga, mint gyülekezete érdekében cserét ajánlott. A közebéden — a hol a közgyűlésnek alkotó tagjai néhány kivételével mind jelen voltak — lelkesen ünnepelték azt a két férfit akik Istentől és emberektől elválasztva, arra vannak hivatva, hogy az egész egyházmegyét a lelki megújulásnak az útján tovább vezessék: Arday Aladárt és dr Olosz Lajost.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

6323—937-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságnak.* 2963—1935. szám alatt, 1935 július 1-én, a 75—1934. számú e. ker. határozat értelmében elrendeltem, hogy az act de angajamenteket a következő záradékkal kell ellátni: Toate chestiunile litigioase care vor deriva din prezentul raport de serviciu, deci și cele referitoare la salarizare se vor judeca exclusiv de judecătoriale bisericesti în baza legilor bisericesti și în această privință nu se admite nici o excepție. A záradék az újabb kiadásu act de angajamentek szövegében már benne van. Ha régi mintát használnak, a záradékot rá kell vezetni, s ugyanazon aláírásokkal ellátni, mint az act de angajamentet (fenntartó, tanító.) Oradea, 1937. október 6. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k. püspök.

KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli véglegesítési vizsgára kötelezett tanítónak.* 5581—1937. számú hiv. lapunk október 1-i számában megjelent körrendeletem kiegészítéséül közlöm, hogy a ref. tanítók és tanítónők véglegesítési vizsgájának helye az aiudi ref. tanítóképző. Oradea, 1937. október 4. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k. püspök.

6298—1937-II. **KÖRRENDELET.** *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak, az Iratlerjesztési Bizottság elnökének, a középiskolai Igazgatótanácsok elnökeinek, az egyházmegyei tanító értekezletek elnökeinek.*

Az Uj Cimbora szerkesztőségének előterjesztéséhez hozzájárultam ahhoz, hogy megkísérelje egyházkerületünk területén rajzkiállítás rendezését.

A rajzkiállítás célja az, hogy a kiállított rajzokból megismerjük a gyermek egyéniségét, éppen ezért az Uj Cimbora nem köti meg a rajzok témáját. Minden gyermek azt rajzol le, amit akar.

Az nagyon fontos, hogy a rajzkiállításra készülő gyermek teljesen önállóan dolgozzon. Ezért a tanítónak ill. tanárnak az iskola pecsétjének ráütésével és aláírásával — egyéb szöveg nélkül — igazolnia kell, hogy a rajzot a gyermek kizárólag az iskolában készítette el.

Rajzban tehetségesebb gyermekeknél a rajzhoz mellékelni kell egy személyi törzslapot a következő adatokkal:

1. Milyen körülmények közt él a gyermek?
2. Mi a foglalkozása a szülőknek?
3. A gyermek tehetsége esetén az az apától, vagy anyától származik-e?

A rajzpapír lehetőleg kisalaku legyen, legfeljebb 27x21 cm., és lehetőleg jó erős rajzpapír, mert egy-egy rajz több kiállításon is részt vesz. A papír anyaga azonban a megfelelő rajzokat nem zárja ki a részvételből. Az iskola nevét (p. o. Ref. elemi iskola Oradea), a gyermek nevét, osztályát a papír alsó jobb sarkába kell írni. Fent középen a rajznak a címét (p. o. Nagytakarítás) és azt kell feljegyezni, hogy másolat-e, vagy a gyermek elképzelése után vagy természet után készült (másolat — elképzelés után — természet után).

A rajzkiállítók korhatára 7—14 évig terjed. I-ső csoportba tartoznak az elemi iskolai rajzok, a II-ik csoportba a középiskolai rajzok, IV-ik középiskolai osztályt bezárólag.

A kiállításra való benevezés a következőképen történik: Az iskola igazgatója a püspöki hivatalon keresztül bejelenti a rajzkiállítás rendezőségének részvételi szándékát. Az oradeai kiállítás rendezésére ezennel felkérem a leánygimnázium és az elemi iskola igazgatóit, valamint a salontai, bihori és valea erului egyházmegyei tanítói értekezletek elnökeit. A satu-marei rajzkiállítás rendezésére pedig a liceum, a leánygimnázium és az elemi iskola igazgatóit, valamint a baia-marei és a cärei tanító értekezletek elnökeit. A jelentkezésnél csak azt kell bejelenteni, hogy kb. hány drb. rajzzal vesznek részt. Ebben a tekintetben megkötés nincs. Mindkét

kiállításra egyházkerületünk összes iskolái benevezhetnek, az így begyűlő anyagot az Uj Cimborá saját anyagával fogja kiegészíteni.

A kiállítás rendezésének költségeit a következőképen kell fedezni: Minden iskola saját költségére küldi be a rajzokat a püspöki hivatalon keresztül. A termet esetleges fűtéssel és világítással a két leánygimnázium bocsátja rendelkezésre. Az engedély megszerzésének költségeit a tanszerraktár vállalja. Az iratterjesztés és a tankönyvraktár saját kiadványainkkal az egyházkerületi közgyűléstől esetleg megállapítandó mértékben járul hozzá a jutalmakhoz. A jutalmazásokat egyébként az Uj Cimborá vállalja. Ezzel szemben a kiállítás anyagából kiválasztott rajzok az Uj Cimborá tulajdonába mennek át. A helybeli sajtópropagandát rendezősséggel megbízottak fogják intézni. A bírálóbizottság tagjait is ők kérik fel. (6—8 helybeli rajzpedagógus és festőművész). A közönség hozzájárulását a bírálathoz (szavazólapok), a beléptidíjakat ugyancsak a rendezőbizottság állapítja meg.

Az első csoport rajzainál a bírálóbizottság a rendes szép munkán kívül a kis kiállítók eredeti elgondolását, kifejezési módját veszi bírálat alá.

A II-ik csoport kiállítóinak is meghagyja a szabad témaválasztás lehetőségét. Azonban itt már mégis némi igényt támaszt.

Jelentősége és értéke van ugyanis az egész rajzmozgalomnak, ha a gyermekek rajzain keresztül be tudjuk mutatni az egyes vidékek népviseletét, építkezését és szokásait. Tehát a középiskolai kiállítók számára, amellet, hogy témájukat ők is szabadon választhatják meg, kitűzzük azt a feladatot, hogy próbálja meg kiki a saját falujának, vagy vidékének a népviseletét, népszokásait, építkezését rajz vagy képben visszaadni.

A népviselet, népszokások s egyáltalán a népi jelleg vidékenként, sőt bent Ardeáiban falunként változik. S ha a gyermek figyelmét felhívjuk ennek a népi jellegnek a külön megfigyelésére, annak lerajzolására, maradandó munkát végzünk mert sok értéket fogunk idővel felszínre hozni, de a legfőbb érték az lesz, hogy gyermekeink lelkében a népi jelleg fontosságának és szükségességének a tudatát felébresztettük.

A helybeliek számára kitűzött rajzverseny a kiállítás megrendezése előtt megy végbe. a bírálóbizottság jelenlétében.

A kiállítást az Uj Cimborá április hónapban szándékozik megnyitni. Ha az érdeklődés olyan magasfoku volna és állandó látogatásra lehetne számítani, akkor egy hétig is nyitva lehetne tartani.

A rajzkiállítással egyidőben lehetőleg a több napos kiállítás befejezésekképen, mesedélután vagy szindarabelőadás keretében búcsuzik el az Uj Cimborá.

Minthogy kiállítással kapcsolatos út sok költségbe, kiadásba kerül ennek az előadásnak a jövedelme az Uj Cimborá sajtóalapját szolgálja.

Ennek megrendezésére mindkét helyen a Lorántfy Zsuzsánna egyesületet kérem fel.

Oradea, 1937. október 5. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k. püspök.

M. st. Oficiului Parochial Reformat

Oradea

Str. Petru Maior No. 1.

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

NÉ. LELKÉSZURAKNAK SZ. FIGYELMÉBE AJÁNLOM

református papi szabóságomat

Felelősséggel készítek ORLE. (Szánthó) palástot; palást-átalakítást, u. m. selymezést, lerakást. A palást-árak főveggel együtt minőség szerint **2500—5500**-ig változóak. Távolabbi paróchiákra személyesen is elmegyek. Postai megrendelést pontosan teljesítek. Esetleges információért a helybeli lelk. hivatalhoz szíveskedjenek fordulni.

Tisztelettel:

ALAPÍTÁSI ÉV 1897.

CSAPÓ LAJOS
papi szabósága

SATU-MARE, Ștefan cel mare No. 7.

Egyházkerületünk kiadásában megjelent

KISBETUS HANGJEGYES ÉNEKESKÖNYV

szines és fekete vászonkötésben ára 60 Lei

KÁLVIN-KÖNYVNYOMDA

Tulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor és Román Károly

ORADEA, STRADA DR. LAZAR AUREL 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületben

Kálvin-könyvnyomda, Oradea.

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Pietr. Craiului Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlöny

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:	OO	Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
Református Püspöki Hivatal Oradea,	OO	évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
Strada Alexandrii 31.	OO	ára 10 lei. — Megjelenik minden
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.	OO	hónap 1., 10. és 20-ik napján.

A vezető férfi eszményi alakja

Dr OLOSZ LAJOS

egyházmegyei gondnok székfoglaló beszédéből.

Ne méltóztassanak pálcát törni felettem, ha erőim és feladataim aránytalan különbsége arra késztet, hogy lelkemben egy eszményi, küzdő és vezető férfiú ideál alakját igyekezzem megrajzolni, aki mint kalauzoló csillag, fényét reám permetezze a sötét éjszakában, akinek eszményi tulajdonságai és nagyszabású vonásai segítségemre süssenek, midőn arra szükségem leend, megerősítsenek fáradtságom és felemeljenek elesettségem órájában, aki után való sóvárgásom megsokszorozza erőmet és nemes értelemben vett önszuggesztió erkölcsi erőttöbbletével segítsen ki a fogyatkozások és válságok idején.

Azon eszményi léleknek, amelyre mint távoli ideálra gondolok, első sorban hívő léleknek kell lennie.

A hit lényegét igen nehéz analizálni és meghatározni, de mindannyian tudjuk és — ha nem tudnánk — érezzük, hogy a hit a lélek és az élet transcendentális alapja. Az emberi szellem történelmének kimagaslóan legnagyobb bölcsésze: Kant, örökértékű filozofiai sikerét épen az által aratta, hogy az értelmi vizsgálódások területét meghatározta és körülkorlátolta. Amidőn az eszmélő és kutató értelem válaszai elfogynak és a meg nem válaszolható miértek zátonyai közt a vakmerő ész végleges hajótörést szenved, akkor röppen fel a zátony szirtjei közül a hit, mint hófehér albatrosz madár és okot ad a levegőben fennakadt okozatok számára, a végezt végtelenné teszi és az efemert örökkévalóvá, időt ad és teret ad és eszményt ad és felépíti a lélek akropoliszát, amelyben felsőbb fokú korlátoltságából kiszabadult és kikristályosodott énünk lakozik.

A hit tartalmilag igen különböző lehet, de abban mindig megegyezik, hogy a léleknek egy egészen külön álló tevékenységét és

tüneményét képezi, amely oly dolgok megközelítéséhez és oly feladatok megoldásához vezet el, amelyeket megérteni és megoldani a lélek semminő más tevékenységével nem lehet.

Amennyire nélkülözhetetlenek és örökös jelentőségűek az ember számára a földi életet a végtelenséggel és az örökkévalósággal összekötő sejtések, épen annyira elengedhetetlenek azok a mély hitek, azok a meggyőzések, amelyek a közös társadalmi együttműködés alapvető, sarkalatos principiumát képezik.

A társadalmi élet szervezetére, berendezésére, működésére vonatkozó lényeges principiumok között, amelyeket nem nélkülözhet semminő tehetség és erő, amely vezetni akar, azt hiszem ebben mindnyájan egyetértünk, első sorban kell megkövetelnünk a becsület principiumát.

A becsülethez ép oly elválaszthatatlanul hozzá tartozik a lélek természetes jósága és szelidsége, amiből a szeretet érzelme és az altruizmus erényei fakadnak, mint a kiművelt és életpróbákban meg-edzett felelősségérzet és öntudatos jellemzilárdság, amelyek lehetővé teszik, hogy nemes célokért ne csak lángoljunk, de kitartóan és áldozatra készen dolgozzunk, küzdjünk és ha sorsunk úgy kívánja tőlünk, tüdjünk és szenvedjünk is.

Egy eszményi vezető férfiú számára elengedhetetlenül szükséges az elméleti és gyakorlati ismeretek rendszeres gazdagsága, amely mindig rendelkezésére álljon, mint egy a közélet bármely eshetősége számára felszerelt bőséges árzenál, ahonnan késedelem nélkül ragadja ki a helyzet és a pillanat által megkívánt eszközt, hogy világos elméleti meglátásának törvényeit az adott gyakorlati esetre pontosan és helyesen alkalmazni tudja.

A megtanult ismereteken felül nagy szüksége van a vezetőnek az azokat kiegészítő tapasztalati életbölcsségre, ami előfeltétele az ismeretek eredményes felhasználásának. A tapasztalati tudást még eredményesebbi teszi a tényleges életmunka közben szerzett gyakorlati érzék, és felsőbb fokra emeli a perspektívát biztosító körültekintés és tapintat, amely az emberekkel való bánni tudás varázsával megkönnyíti és lehetővé teszi sokszor a reménytelen helyzetek szerencsés megoldását is.

Nagyon fontosnak tartom, hogy az ideális vezető férfiú lelkében benne éljen az evolúció gondolata. Át kell éreznie, hogy mindannyian organikus porszemek vagyunk, akik részét képezzük az emberiség testének, amely betölti a történelem medrét és át kell éreznie, hogy a legkisebb porszem is felelős érte, hogy se csökönös megrögzöttséggel az előrehaladás és magasabbra törekvés akadályozója ne legyen, de ugyanakkor azért is felelős, hogy heveny

fertőző lázával ne hajtsa a testet, amelyben él, kellően meg nem érlelt és ki nem teljesedett változások fázisai felé.

Nem lehet eléggé nyomatékosan hangsúlyozni azon követelményt sem, hogy a fórumon álló férfiú számára az ügyefogyott jószándék, mely rombol, midőn subiectiv hite szerint jót akar, semmiképen nem elegendő. Az Isten ítélő széke előtt talán a tiszta jószándék feloldozza cselekedeteink kárhozatos eredményei által elkövetett bűneinket, de az emberiség közös életét sokkal többre kell becsülnünk, sokkal nagyobb értéknek kell tartanunk, semmint hogy megbocsáthatnók oly vezető férfiú eltévelyedéseit és szerencsétlen kezű rombolásait, aki mentségére jószándékain kívül aligha tud egyebet felmutatni.

Ilyen és ezeket még kiegészítő tulajdonságokkal és erényekkel felruházott eszményi vezető férfi szintetikus alakját vetíti lelkünk szemeink elé, midőn szivünkből egy fohász száll fel, amely segédelmet kér a jelen és jövő szinte emberfeletti feladatainak munkájához.

Az eszményi alak szellemvonalai elképzelésünkben változnak a reánk váró kötelességek és azon nagy férfiak egyéniségéhez képest, akiknek vonásaiból szellemi abstractio útján az ideált megteremteni igyekeztünk. A változó szemszög szerint hol Crommwel fanatikus mély hitére felépített figyelmét, hol Carlyle fenséges erkölcsi tisztaságát látjuk megcsillanni, egyszer Bethlen Gábor végveszélyek szakadékain viaskodó bölcsességét, páratlan egyensúlyérzékét és soha el nem homályosító tiszta szándékát látjuk magunk előtt, máskor a Tisza István szédítő közgazdasági és politikai tudását, a mások tetteiért látszólag őt terhelő felelősséget és előre látott vértanuságát páratlan büszkeséggel és kálvinista praedestinációval viselt tragikumát vessük be örökre a szivünkbe.

Sorsunktól fog függni, hogy annak változásai közepette a szintetikus eszményalak melyik alkotó vonásaitól fogunk erőt és segítséget kérni a sajátmagunk részére.

Ha az eszmények ködbe vesző tibethi csucsaitól visszatér a lelkünk a valóságos élethez, magával hozza a bejárt magasságok fenségét és erkölcsi erejét az éghez közel eső tájak nyugalalmát és békéjét és bármit mér is reá a mélységekben patakzó és viharzó élet, a meglátott és átélt nagy látványok emléke képessé fogja tenni, hogy sorsát viselje, egyensúlyát megőrizze, munkáját elvégezze és küzdelmeit megvívja.

Mélyen tisztelt Egyházmegyei Közgyűlés! Nem lehet anélkül hinni az Istenben, hogy ne higyjünk egyúttal az emberiség lelki és történelmi fejlődésének az eszményeiben is. Aki megtagadja az

utóbbi, az lemondott volna az előbbinek a gondolatáról is. Épen azért engedjék meg, hogy kifejezzem azt a mélységes meggyőződésemet, hogy az emberiség, bár történelmi útja a legmélyebb hullámvölgyeken vezet is keresztül, felfelé halad és előre megy és azok, a sokszor az ember gondolatához méltatlan hétköznapijai a történelemnek, amelyek esetleg évtizedeket tesznek is ki, nem egyebek, mint a fájdalmai és válságai azon szebb jövő vajadásának, amelyet a Gondviselés az emberiség számára ki fog alakítani.

Amint méltóztattak látni, egy pillanatra sem áltattam magamat sem akkor, midőn sorsunk ránk várakozó nehézségeit felmértem, sem akkor, midőn mély alázattal saját erőim csekélységét átéreztem és bevallottam, azonban mindezek dacára sem fog el a kétségbeesés és kicsinyhitőség, mert úgy érzem, hogy sorsunk és erőink igaz ismerete tölt el és habozás nélkül ajánljuk fel mindannyian szívünket és karunkat ősi egyházunk ügyének szolgálatára és ahol hit, meggyőződés, alázat, munkakészség és eszményeinkhez való szerelmes ragaszkodás elemi erővel ölelkezik és fonódik egymásba, ott bizó szívvel virraszthatunk, mert református Sionunkat meg fogjuk őrizni és tartani.

Közös vagy önálló nyugdíjintézeti tagozatok?

Ha rányitunk az egyházkerületi közgyűlés múlt évi jegyzőkönyvében a 34. számú határozatra, abból azt olvashatjuk ki, hogy a címben foglalt kérdés már el van döntve és Roma locuta után nincs róla mit beszélni. Azonban tekintve az említett ker. határozat első pontját, mely a módosító javaslat tárgyalását elhalasztja az egyházmegyék megnyilatkozásáig, vagyis a megnyilatkozások figyelembevételével kíván határozni, a lehetőség még mindig megvan arra, hogy ezek után az összes kérdésekben, így a címben foglaltakra is, együttesen történik meg a döntés. Lehetetlen ugyanis ebben az alapvető fontosságú kérdésben, hogy a tagozatok önállóak legyenek-e vagy pedig közösek, mellőzni az alsóbb fokozatok, az egyházmegyék véleményeit, amelyek természetesen a lelkeszi és tanítói értekezletek álláspontja szerint alakultak ki, mint akik végeredményben legilletékesebbek nyilatkozni a saját pénzükből alakult nyugdíjintézetők újjászervezése és működése körüli kérdésekben és kívánságokban. Pl. az Eriul-i egyházmegye épen a lelkeszi és tanítói értekezletek állásfoglalása szerint a tagozatok teljes elkülönítése és függetlenítése mellett nyilatkozott. Az indokolás nagyon egyszerű és

világos: a lelkészek nem óhajtják a tanítók bevonásával és felhasználásával szanálni nyugdíjintézeteket, mert ez ugysem volna célravezető és ennek erőltetése nem is szükséges, másfelől a tanítók igen tiszteletreméltó jog- és igazságérzőkkel nem kívánnak a lelkészek által saját részökre összegyűjtött tőkébe csak úgy belecseppenni és annak előnyét minden hozzájárulás nélkül élvezni.

Tudjuk, hogy a ker. nyugdíjintézet magvát tisztán lelkészi pénzek képezik. Az államsegély 10 százalékát a kerület miniszteri rendelet szerint nyugdíjintézet képzésre 1921 évi július 1-től visszartartotta és takarékpénztári betétként kezelte 1927 január 1-ig, amikor a 186—1926. sz. ker. határozattal alkotott nyugdíj és gyámintézeti alapszabály felnyitotta a sorompót a jogosítottak: a tanárok, tanítók s ker. tisztviselők előtt. Ezzel a különben is sikertelen lépéssel elvesztette nyugdíjintézetünk eredeti jellegét és rendeltetését és nem kellett hozzá tíz év sem, a jogosított tagok miatt súlyos veszteséget könyvelhetünk el a lelkészi tőke terhére. Két évig a kongrua 10 százaléka helyett 1500 lei évi tagsági díj szedetett a belépési járulékon kívül s az állásfenttartók hozzájárulása minden tag után 500 leiben állapított meg. 1929 január 1-től ismét a kongrua megszázalékolására kellett áttérni, de már nem 10, hanem 12 százalék a tagdíj, azonban az 500 leies fenttartási járulék változatlan. Vigan eveztünk ekkor a bőség tengerén. A havi 6000 leies nagy kongrua ontotta a pénzt és telt 60.000 leies nyugdíjra. Jött azonban, mint a számum, a pénzkrisis, konverzió, az államsegély ugrásszerű csökkenése s ennek folytán a nyugdíjintézet megbénulása, amihez nem kissé járult hozzá a jogosítottak tehetetelensége, úgy hogy most már a kongrua mellett az összes lelkészi javadalmak megadóztatására kell áttérni, hogy fenttarthassuk nyugdíjintézetünk rentabilitását. Ráeszméltunk arra, amit kevesen láttak előre, azok sem hangoztatták, hogy csupán a kongrua dézsmálására alapítani elhibázott politika volt, mert ezáltal csak a jobbágy-kongrua viselte a terhet, ellenben a más eredetű lelkészi jövedelmek az adózatlanság nemesi privilégiumát élvezték és így egy nagy erőforrás maradt kihasználatlanul. Az erre kiterjeszkedő módosító javaslat a kötelezett tagok elviselhetetlen megterhelése, de a hagyományos 500 leies fenttartói járulék megtartása mellett a sinlődő nyugdíjintézet testébe merész operatív beavatkozással a jogosított tagok kötelező tagságra előléptetésének vérátömlesztésével akar új élet-erőt bevinni, nem törődve azzal, hogy ez a gyógymód, a jogosítottság formájában, nem javulást, ellenben további gyengülést idézett elő.

A tisztán lelkészinek indult nyugdíjintézet ilyen erőszakos tá-

gitása, bővítése a teljes szétmállásra viszen és meg kell hogy állítson az a gondolat, vajjon lehet-e jogosan eképen cselekedni?

Hogy a ker. nyugdíjintézet ujjaszervezése és egyetemessé tétele végtelenül nagy és komoly dolog, mutatja a ker. közgyűlés halasztó és ezzel széleskörű megvitatásra és fontolgotásra alkalmas adó határozata. Ugy véljük, hogy itt csak radikális eljárás: reformáció segít. Ősi elvünk szerint vissza kell térnünk az eredethez s onnan indulni meg. Erre alkalmas kiindulási pont az eredeti javaslat 2-ik §-ában foglalt igen helyes tagozati beosztás, de ennek az elkülönítésnek szigorú és teljes keresztülvitelével. Legyen tehát a nyugdíjintézetnek az egyházkerület égisze és együttes kormányzása alatt 3 tagozata: a) lelkészi, b) tanszemélyzeti, és c) kerületi tisztviselői.

Az a) tagozatnál marad a jelenlegi tőkének az a része, mely a lelkészekről ered és utánok folyt be, mint fenttartási járulék. Tagsági díj a bruttó kongrua 8 százaléka és a díjlevélszerinti helyi javadalom 40 százaléka. Hozzájárulás az egyházak részéről fenttartói díjképen annyi, amennyi a tagsági díj a helyi javadalom után, de nem egyenként, hanem lélekszám arányában felosztva s kivette az egyházközségekre. Egy lélekre esik 1·7 lei. (Idevonatkozólag hozzászólás olvasható Lapunk 23-ik számában.) Belépési járulék címen fizetik az új tagok a vagyomból egy tagra eső tőke 33 százalékát. Eszerint a jogosított tagok innen kiválnak és magukkal viszik a vagyonnak rájuk eső részét abba a sectioba, amelybe tartoznak.

A b) tagozat: tanárok, tanítók és énekvezérek osztálya. A régi jogosított tagok tőkéje mintegy félmillió lei volna, ezt az összeget azonban messze meghaladóan felemésztették nyugdíjaik. Ennek dacára hajlandó volnék ez összeget teljes egészében átbocsátani e tagozatnak, kielégítésképen. E mustármag az alap, melyhez a kötelezett új tagok aránylagos belépési összeggel járulnak és ezáltal hirtelen megnövekedik az alap s hamarabb élet- és fizetéképes, mint azt az egyetemes nyugdíjintézet létesítése gondolatát felvető javaslat tervezi, a tanítók azonnali — járulék nélküli — belépésével és a nyugdíjazásnak a jövő távoli kódébe rejlő bizonytalanságával. A tanárok díjlevélszerinti jövedelmük 8, a tanítók pedig 4 százalékát fizetik be évi tagsági díj címen, amihez igazodik nyugdíjigényük. Itt s eként lehet az 1929 évi alapszabály 3. §-ában kontemplált 50 százalékos igényjogosultság gondolatát érvényesíteni. Fenttartó járulék a tanárok után 1000, a tanítók után 500 lei, de nem egyenként az állásfenttartóktól, hanem, mint a lelkészeknél, lélekszám arányában felosztva és kivette az egyházközségekre. Egy lélekre esne 75 bani. Így résztvesznek a teherviselésben az állást

fent nem tartó egyházak is az egyetemes teherviselés elve szerint. E csoport tagjai kifejezetten a kultúra munkásai lévén, nem volna reménytelen kellő módon is alkalmas személyek útján segílyt kérelmezni az államtól nyugdíjintézetök támogatására és nyomoruságos állapotuk fejtárása mellett külföldi hittestvérekhez fordulni adomány-gyűjtés végett. Különösen ez utóbbit látnám sikeresnek.

A c) tagozat a ker. tisztviselőké. Ez az osztály a kerület rezsi-jébe megy át. A közigazgatási pénztár szedi tőlök a tagsági díjakat s gondoskodik ellátmányukról. Vagyonilletménye nincs, mert közülök csak egy lépett be a nyugdíjintézetbe, aki még egy évi nyugdíja címen többet kap vissza, mint az összes befizetése kamatos kamatával. A lelkész jellegű tisztviselő, ha gyakorló lelkészi minőségben tagja volt a nyugdíjintézetnek, természetesen bent maradhat az a) tagozatban. Jogosan u. i. e tisztviselőket nem lehet s szabad egyik tagozatba se beosztani azok jellege s érdeke megsértése nélkül. Egyébként ezeknek sorsa szoros összefüggésben van a kerületével.

A belépési járulék mellőzését nem lehet azzal indokolni, hogy a mai viszonyok között úgy sem tudnák fizetni az új tagok. E járulék befizetése terhes volt mindig és nem könnyen estünk át azon a multban sem. Eltekintve attól, hogy ez indokolatlan nagylelkűség ellen tiltakozik a helyes jogérzék, erre a járulékra mulhatatlanul szükség van a tőkének minden tagozatnál. Különben is megkönnyíti az a) csoportnál adott kedvezmény, ami az érték devalválódásában találja magyarázatát, a b) tagozatnál pedig a befizetendő összeg csekélyisége. Egy tagra nem esik több 2000 leinél.

Számításom szerint a ker. nyugdíjintézet ilyen megoldás mellett képes volna a következő ellátmányt teljesíteni: lelkészi nyugdíj évi 36.000, özvegyi 18.000, árvák fejenként 2000, nyugdíjintézetben kívüli özvegyek, kiket eddig a lelkészek támogottak kongruájok 3 százalékából évi 3600—6000 lei segéllyel, ezután egyenként 6000 lei gyám-dijban részesülnek a nyugdíjintézettől. Ezenkívül temetési segílyre à 5000 lei, költség, adó, tőkésítésre megfelelő összeg állana rendelkezésre. A b) tagozatnál már az első esztendő végén félmillió lei felhasználható összeg mutatkozik, melyből a mostani nyugdíjasokon kívül 20 tagot és 20 árvát részesíthet ellátmányban, tanárnak 36000, tanítónak 18000 lei nyugdíjat, özvegyeknek ezen összegeknek felét, árváknak 2000, illetve 1000 lei segílyt számítva. A tanárok és tanítók arányszáma 1:10.

Természetesen a hozzájárulás és ellátmány mérve az újakez-dés mai pillanatára alakult ki és nem azt jelenti, mintha ezen a jövőben könnyíteni, illetve javítani nem lehetne, sőt a bizakodó reménység a nyugdíjintézet megerősödése felé mutat, de jelen

viszonyok között a tagok nagyobb megterhelésére gondolni és a nyugdíjintézetrel szemben nagyobb igényt támasztani merő képesség.
Kalmár István.

Az Ifjusági keresztyén Egyesületek Világszövetségének Egyetemes Imahete.

(November 14—20.)

Évről évre mind jobban és jobban tapasztalják gyülekezeteink az imahét áldásait. Mert amennyire vigasztalan, sötét lesz az élet, ebbe a sötétségbe annál világosabban ragyog bele az Evangélium üzenete: »Mi Atyánk!« Mert ebben van a mi újjászületésünk, megtérésünk e világ nyomoruságaitól és a legnagyobb nyomoruságtól, a bűntől való megváltatásunk. Van Atyánk, aki meghallja mélységből kiáltásunkat, aki visszafogad, megbocsájt, megigazit. És mindezt Jézus Krisztusnak, Isten Fiának köszönhetjük, akit e világ világosságául küldött az Atya a földre, hogy megtartsa azt, ami elveszett.

Ragyogja be hát a világ Világossága csüggedő, sokszor kétségessé sziveinket. Alázatos bűnbánó imádságainkkal fogadjuk el Isten megtartó kegyelmét, hogy megvilágosodjék életünk és ne retentsen többé az ismeretlen Jövő.

Vezérlő gondolat: Jézusra nézünk,
az igazi világosságra,
aki minden embert megvilágosít.
Öbenne vala az élet, és az élet vala
az emberek világossága
És a világosság a sötétségben fénylik,
de a sötétség nem fogadta be azt.

November 14. Vasárnap. „Az a világosság Jézus Krisztus.” Textus: János 1:5. Előadás: Az Ifjusági keresztyén Egyesületek munkája. Imádkozzunk: A mindkét nembeli ifjuság között munkálkodó Világszövetségek munkájáért. A vezetőkért, lelkipásztorainkért, tanítóinkért, tanárainkért.

November. 15. Hétfő. „Világossággul jöttem a világra.” Textus: Lukács 10:27 és 4:8. Előadás: Mit jelent Isten dicsőségére élni? Imádkozzunk: Az afrikai keresztyén munkákért és a vasárnapi iskolákért.

November 16. Kedd. „Ugy járjatok, mint a világosság gyermekei.” Textus: János I. lev. 3:1. Galata levél 4:6. Filippi 2:15. Előadás: A keresztyén egyház küzdelme a sötétséggel szemben. Imádkozzunk: Az észak- és dél-amerikai ifjusági keresztyén munkáért. A küluisszióért és Babos Sándorékért.

November 17. Szerda. „Egy a ti Atyátok, Isten és ti mindnyájan testvérek vagytok.” Textus: Márk 10: 42—45, Lukács 6: 35, 36, Máté 25: 35—40. Előadás: Az oekumenikus keresztyén mozgalmak munkája. Imádkozzunk: Az ázsiai keresztyén ifjusági munkákért. Imádkozzunk azért, hogy a mostani háboru ne ártson a japán és kínai keresztyénségnek. Imádkozzunk a mi ifjusági munkáinkért.

November 18. Csütörtök. „Imé én tiveletek vagyok minden napon a világ végezetéig.” Textus: János 16: 33, János I. levele 5: 5. Előadás: A harcoló Anyaszentegyház. (A keresztyén szeretetmunkák.) Imádkozzunk: Az ausztráliai és szigetvilági keresztyén ifjusági munkákért. Nőszövetségi és diakonissza munkáinkért.

November 19. Péntek. „A kereszt győzelme által öröm árad az egész világra.” Textus: János 10: 18, I. Thessalonika 5: 10, II. Korinthus 5: 19, Máté 10: 34—39. Előadás: A missziói munkák. Imádkozzunk: Az európai ifjusági munkákért, egyházunk leányszövetségi munkájáért és a főiskolások IKE munkájáért.

November 20. Szombat. „Én vagyok a világ világossága, aki engem követ, nem járhat sötétségben, hanem övé lesz az életnek világossága.” Textus: János 3: 16, 17, 19. Előadás: Egyházunk ifjusági munkái. Imádkozzunk: A keresztyén ifjusági munkákban még részt nem vevő ifjuságért.

T U D N I V A L Ó K:

Ahol az imahetet valami ok miatt nem lehetne megtartani, ott az IKE és Leányszövetség tagjai vagy kisebb csoportokban, vagy önmaguk a saját otthonukban csendes órájuk keretében igyekezzenek megtartani. Ahol nem lehet közös imádkozást végezni, imaórát tartani, ott a vezető imádkozzék a programban feltüntetettekért. Azok a gyülekezetek, amelyekben nem tartanak külön imaheti összejöveteleket, olvassák fel a hétköznapi istentiszteleteken a kijelölt textusokat és imádkozzanak a kijelölt kérések előtárásával.

Minden összejövetelen legyen perselyes adakozás az ifjusági munka céljaira (lelkitáborok rendezése.) A hét folyamán begyűlt összeget a lelkipásztor beküldi a központhoz. A beküldött összeget a lapban nyugtázzuk. Az imahét lefolyásáról küldjünk beszámolót a Püspöki Hivatal Belmissziói Ügyosztályának.

Debreczeni István.

Orth Győző.

HIREK

A tamašeni egyház örömnépe. Szept. 26-án e református községnek lakossága örömnépet ült abból az alkalomból, hogy szépen megújított templomát átadta ismét a használatnak és hogy a lelkészi lakást is renováltatta. Az egész napot betöltő ünnepe a dél-előtti istentisztelettel kezdődött, amikor is a templomot szorongásig megtöltő gyülekezet buzgó éneke után Csernák Béla oradeai lelkész, e. ker. főjegyző I. Királyok VIII. r. 27—40. v. után alkalmi vonatkozásokkal átszőtt, biblikus, szép imádságot mondott, Isten áldását kérve a megújított templomra és az abban áhítatoskodó hivekre. A felszentelő imádságot mély megilletődéssel hallgatta és rebegette az egész gyülekezet annyival is inkább, mert Csernák Béla édesatyja hosszú időn át közszeretben álló esperes-lelkésze volt a tamašeni gyülekezetnek. Majd ismét gyülekezeti ének következett. Az ünnepi egyházi beszédet Boros Jenő esperes tartotta a XXVII. zsoltár 4—6. alapján, melynek végeztével imádkozott és megáldotta a gyülekezetet. Istentisztelet végeztével az iskola udvarán felállított lombsátorban telepedett le az ünneplő vendégsereg és fogyasztotta el a gyülekezet

tagjainak adományából előállított izletes ebédet, melynek folyama alatt több pohárköszöntő hangzott el. Délután 4 órakor ismét megtelt a templom az ünneplő hivel. Közös éneklés után Kósa Rezső, a daboljak fiatal lelkésze imádkozott lendületes buzgósággal, míg Fürné-Bartha Erzsébet gyönyörű szóló énekével fokozta az áhítatot, akit Hoffmann Ferenc zenetanár kísért harmoniumon. Peleskey Sándor bervenai lelkész e. ker. jegyző I. Mózes XXVI: 3—5 és 15—19. versei alapján tartott az alkalomhoz illő bibliamagyarázatot, buzdítván a hivel az »élő víz« forrásának keresésére. Tóth Zoltán satumarei főgimnáziumi tanár művészi hegedű játékával gyönyörködtette a hallgatóságot, akit szintén Hoffmann Ferenc kísért harmoniumon. Felker József a Tereh Géza »Anyám« c. költeményét szavalta. Végül Lengyel László lelkész olvasta fel a templomrenoválás céljára adakozók névsorát, mely után a XC. zsoltár közös eléneklésével fejeződött be a szép és tartalmas vallásos ünnepély.

Tanszerraktárunknál újból kapható a méterrendszer képe. Akik már megrendelték, sziveskedjenek a rendelést megismételni.

Gyerkés Mihály neve nem ismeretlen tanítóink előtt. Gyümölcsfák védelme címen hasznos utmutató füzetet adott ki a kártevők leküzdésére. A füzet beszerzése minden iskolai könyvtár számára ajánlható. Miniszteri engedéllyel a népiskolákban tartott előadásokat foglalja össze. Ára 10 lei. Megrendelhető tan-szerraktárunk utján is.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

E. I. B...k. Cikked a mult számtól elkésett. Kár, mert komoly tanulmányod több időt kívánt volna a megvizsgálására.

Társszerkesztők :

Ardai Aladár, Bokor Sándor,
Boruzs Lajos, Tóth Zsigmond.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

No, 6175—1937-II. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* A miniszterium 142.429—1937. számú rendelete kimondja, hogy az elemi iskolai kézikönyveknek az 1936. évi új program szerint kell készülniök és 1936 vagy 1937 évi miniszteri jóváhagyással kell birniök. Továbbá, hogy semmi esetre sincs megengedve senkinek sem, hogy olyan tankönyvet használjon, amelyeknek engedélyezése lejárt. Világos ezen rendelkezésekből, hogy kétféle könyvről van szó: 1. Olyanokról, amelyek új programmal bíró osztályok számára, tehát az V—VII. osztályok számára készültek. Ezek közül csak az 1936. vagy 1937 évi jóváhagyással bírók használhatók. 2. Olyanokról, amelyek a meg nem változtatott tanterv szerint működő osztályok számára készültek, ide tartoznak az I—IV. osztályok és az összes vallástani kézikönyvek, ezekre irányadó a második intézkedés, azaz, hogy le nem járt (1932. év utáni) autorizációval kell birniök. Mivel a kevésszavu, tanügyekben való teljes járatosságot feltételező, miniszteri rendelet sok helyen félreértésekre adott alkalmat, illetékes helyen kértünk magyarázatot, s ez a magyarázat teljesen fedi fenti felfogásunkat. Megbízható tudomásunk van arról is, hogy a miniszter magyarázó rendeletet fog kiadni. Nyomatott tankönyvjegyzékünkben felsorolt könyveink tehát kivétel nélkül törvényesen használhatók, ellenkező rendelkezéseket végrehajtani megkérdezésem nélkül nem szabad, s minden ilyen intézkedést hivatalomnak azonnal jelenteni kell. Oradea, 1937 október 4. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

6347—1937. II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli középiskolai vallástani Lelkész urnak.* F. hó 31-ig beküldendő a nem református jellegű, egyházkerületünk területén levő középiskolákban járó növendékek kimutatása iskolák, osztályok és nemek szerint. A középiskolák címét az újabb átszervezés (Liceul comercial, Liceul industrial etc.) kell feltüntetni. Az inasiskolákat ezen jelentés keretébe nem kell befoglalni. Oradea, 1937 október 12. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk. püspök.

M. st. Oliciului Parochial Református
Jud. Arad

Cermeiu

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

Nt. LELKÉSZURAKNAK sz. FIGYELMÉBE AJÁNLOM

református papi szabóságomat

Felelősséggel készítek ORLE. (Szánthó) palástot; palást-átalakítást, u. m. selymezést, lerakást. A palást-árak főveggel együtt minőség szerint 2500—5500-ig változóak. Távolabbi paróchiákra személyesen is elmegyek. Postai megrendelést pontosan teljesítek. Esetleges információért a helybeli lelk. hivatalhoz szíveskedjenek fordulni.

Tisztelettel:

ALAPÍTÁSI ÉV 1897.

CSAPÓ LAJOS
papi szabósága

SATU-MARE, Ștefan cel mare No. 7.

Egyházkerületünk kiadásában megjelent
KISBETUS HANGJEGYES ÉNEKESKÖNYV
szines és fekete vászonkötésben ára 60 Lei

KÁLVIN-KÖNYVNYOMDA

Tulajtonosok: Béres Károly, Béres Sándor és Román Károly

ORADEA, STRADA Dr. LAZAR AUREL 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületben

Kálvin-könyvnyomda, Oradea.

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Pietr. Craiului Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye.

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Református Püspöki Hivatal Oradea,
Strada Alexandrii 31.
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizelési ár: egész évre 360 lei. Fél-
évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
ára 10 lei. — Megjelenik minden
hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Sulyok István püspök imádsága egyházkerületi közgyűlés megnyitásakor.

Hatalmas Isten, mennyei Atyám alázatos szívvel állunk meg Előtted s könyörgő imádságunkat tántoríthatatlan hittel és boldog reménységgel emeljük királyi széked zsámolyához. Tudjuk és megtapasztaltuk, hogy minden emberi vállalkozás és munka hiábavaló, ha végtelen kegyelmed nem ömlik szívünkbe és Szent Lelkednek csodás ereje nem gyámolít minket.

Urunk és Istenünk! Érezzük, hogy nagy felelősség sulya nyomja vállainkat a Te szent ügyeidért, az Úr Jézus Krisztus drága vérének szerzett örökségért. Gyöngeségünk tudatában félve szinte kétségek között remegünk, hogy ez a jelenvaló világ, mely »olyan mint egy háborgó tenger, amely nem nyughatik és amelynek vize iszapos és sárt hány ki, nincs békessége.« (Ézs. 20, 21.) Zúgó áradataival nem önti-e el a szentséges Siont, ahol sátorodat fölemelted és nem mossa-e ki az új Jeruzsálem fundamentum követ, melyhez örökkévaló reményeink fűződnek? A világ világossága által meggyújtott fénycsóvák, evangéliumod, amelyről ígéret adatott nekünk, hogy »az ég és a föld elmulnak, de az én beszédem semmiképen el nem mulnak.« (Mát. 24. 75.) e föld legkulturáltabb népe között kialudni látszik. Keleten s nyugaton vérben kel föl a nap s égő romok és halálsikoly között száll le pihenőre. Népünk s fajunk sorsa a világnyomorúság szörnyű viharában olyan mint fekete vizeken a hánytvetett gálya.

Óh Urunk és Istenünk, ha mindezek láttára a bátorság és reménység lelke elszállani készül az emberi erőtlenség miatt és felszáll lelkünkben a kétségbeesés kínos kiáltása: »Uram tarts meg minket«: Ne ítélj meg minket, hanem szelíden kérdezz meg tőlünk: »hol van a ti hitetek?« (Luk. 8. 25.) s dorgáld meg a szelet és a vizek habjait, hogy föleszmélhessünk, újra és ismét bizonysgot tegyünk: »Uram te adtál nekünk hajlékot nemzedékről-nemzedékre és öröktől fogva mindörökké Te vagy Isten. (XC. 1. 2.)

Jövel óh jövel Szentlélek Uristen. Ámen.

Dr Thúry Kálmán főgondnok megnyitó beszéde

Kerületünk életfolyamata a most lezárult évben az előző nehéz évek folytatását jelentette, sőt alig tévedek, ha azt állítom, hogy nehézségeink még mindig növekvő irányzatot mutatnak, ami természetesen következik a társadalmi erők dinamikájából, amely csak a csúcspont elérése után kezd enyhülni. Erről azonban nálunk ma még nincs szó.

A türelmetlen légkör a lelkeszi és tanítói tiszteket betöltők körül is gyakran kialakul, ami nem ritkán alaptalan gyanúsításokban s feljelentésekben nyilvánul meg.

Noha egyházi tisztviselőink és hiveink józan megítélése és állampolgári lojalitással igyekeznek beleilleszkedni a mindennapi élet kereteibe s ezen belül soha sem helyezkednek szembe más nemzeti-ségű állampolgárok jogos érzékenységével, ha csak a magyar fajhoz és a református valláshoz való ragaszkodást nem nevezzük annak, — általában még sem találkozunk hivatalos részről sem azzal az elismeréssel, melyet kifogástalan magatartásunk után méltán elvárhatnánk. Az egész ország közvéleményét befolyásoló és az anyagi érdekek által tüzelte propaganda és a sovén sajtó-meggátolás a lelkek békés harmóniáját s a hitélet intenzív munkájának lehetőségét. Ennek tudható be az a sajnálatos tény is, hogy a kormányzat többször hangoztatott jóindulata ellenére sem oldja meg a kerületünk törvényes elismerésének már féltévtizedes kérdését, nem hozza egyenlő nevezőre a különböző felekezetek lelkeszek kongrua-ügyét, nem folyósítja a kisebbségi egyezményben vállalt iskolasegélyt.

Annyi keserves csalódás után, mint halvány reménység támad fel lelkünkben azonban az a lehetőség is, hogy a kormányelnök ur komoly szavai, melyek itt Oradea-n e hó elején hangoztak el, egy jobb korszak beköszöntői lesznek.

Egyházunk helyzetének még tehát külső viszonylatban kedvezőnek nem mondható. A belső erő, a hitbeli buzgóság volna ennél fogva az az ellensúly, amely ennek a külső, kedvezőtlen légkörnek sorvasztó hatását kiegyenlíteni tudná. De kérdem, belső egyházi életünk rendelkezik-e azzal az erkölcsi erővel, amely kiállja a külvilág erkölcsi ostromát s értékeink biztos fellegváraként tekinthető. A felelet lehangelő, de egyszersmind gondolkodásra és tettekre ébresztő is.

Egyházi életünk alaposabb ismerői előtt már jóideje nem kétséges, hogy népünk közömbössége mindazon területeken, amelyek

az egyházi élet azzal összefüggőleg a nemzeti érzés síkjában fekszenek, napról-napra növekvőben van, sőt egyes helyeken az egyházak vezetősége és a hívek tömegei között elfajult torzsalkodás valószínűsítő egyházellenes mozgalmat váltanak ki. Még alig csendesedtek el valamennyire a bihori, aradi, bervei lelkészválasztások nyomán keletkezett hullámverések, máris veszedelmesebb tüzek lobbantak fel a salontai, careii, piscolti, vetísi egyházközségekben, amelyek ezeknek a tekintélyes egyházközségeknek létalapját veszélyezteti. Nem lehet most feladat, hogy ezeknek a katasztrófális állapotoknak okait keressem, az illetékes hatóság bizonyára megtalálja az orvosszereket s ha szükséges, az operálókést is ezeknek a rákos daganatoknak eltávolítására, de nem mellőzhetem most annak megállapítását, hogy mindez nem következhetnék be, ha az egyházas élet oly általános hanyatlást nem mutatna. Ennek a fokozatos sülyedésnek okát azonban nem szabad egyszerűen a nehéz gazdasági viszonylatban keresni, mert habár a szegénység gyakran elfásulttá tesz, tapasztalataink szerint ritkább esetben a szegénység idézi elő a lélek közömbösségét a vallásos élet iránt, sőt igen gyakran azt látjuk, hogy a legszűkösebb viszonyok között élő hittestvéreinkben lobog legerősebben a hitbuzgóság. Tehát másban keresendő a baj forrása. Az egyházak vezetésénél nem ritkán észlelhető gondatlanság, nemtörődömség és a kellő körültekintést nélkülöző kormányzás mellett, általánosságban híveink jelentékeny részénél elhalványodtak az erkölcsi világ célkitűzései és a vallásos élet kötelező szabályainak tudata. Az ilyen embereknél lassanként megszűnik az eszmék iránt való fogékonyság s minden gondolatukat az anyagi lét kérdése foglalja le. Ez a materiális alapon kifejlődött közömbösség, amely a mostoha közéleti viszonyokat használja fel ürügyül a vallási élet és faji kötelességek elhanyagolására, súlyos veszélyt rejt magában, mert a közömbös ember csaknem oly ellenségei egyházunknak, mint azok, akik nyíltan ellenségek. Egyházunkat csak a hitbuzgó emberek tartják fenn s életképességünket az fogja eldönteni, mennyire vagyunk képesek hitsorsossainkba lelket önteni, őket magyar kálvinista öntudatra és közösségi érzésre ébreszteni.

Mireánk, a református egyház vezetőire vár ez a feladat, mely alól senki sem vonhatja ki magát, sem a lelkészek, sem a tanítók, sem a világiak. És itt nem mellőzhetem annak a kapcsolatnak újbólvaló kihangsúlyozását, amely a romániai református egyház és a magyar népkisebbség között fennáll. Ha igazság az, hogy a romániai református egyház nemzeti egyház, — amit kétségbe vonni nem lehet, — akkor le kell vonni ennek a tényleges helyzetnek okszerű, parancsoló következtetéseit is minden egyháztagnak, de elsősorban

a vezetésre hivatottaknak s úgy gondolkozásukban, mint ténykedésükben, úgy magán, mint közéleti tevékenységünkben szigorúan ragaszkodnunk kell nemcsak vallásunk hitelveihez és ősi egyházalkotmányunk éppségben tartásához, hanem egyházunk nemzeti karakterének megvédéséhez is.

Hogy ez a kötelesség mit jelent és minő magatartást ír elő számunkra a veszélyes jelszavaktól hangos közélet mezején, azt minden református magyar ember nem a kényelem-szeretetétől és a zsebétől, hanem a szivétől kérdezze meg. Vannak idők, amikor szellemi javainkért áldozatot is kell hozni és ilyen a mai idő is. Nem elég a mult embereinek áldozatkészségét és mártíriumát dicsőíteni, ezeknek a példáját magatartásával csak megcsufolni, a nép vezetői felelősek egyházunknak és nemzetünknek azért, hogy a vallásosság és a nemzeti érzés, az a két szorosan egybekapcsolódó és egymást kiegészítő tényezője a mi kisebbségi életünknek, kí ne aludjon, hanem a két szárny segítségével lendüljünk az élet üditőbb légkörébe.

Ezzel be is fejezném beszédemet, ha egy szomoru kötelesség, a kerület mult évi nagy veszteségeire nem terelné gondolataimat. A szokottnál is bővebben aratott soraink között a halál. Nemcsak számbelileg, de egyéni súly tekintetében is rendkívüli a mi veszteségünk. Nagy ürt vágott a halál kaszája a mi világi vezető embereink sorába. Nagy Sándor a carei és Fráter Emil a salontai em. gondnokát sorolom fel elsősorban az elköltözöttek közül. Az előbbi egyházmegyéjének s kerületünknek igazi kálvinista hitbuzgóságu, nagy jogászi és társadalmi felkészültséggel vértezett régi vezető egyénisége volt, akit humánus, kiegyenlítésre törekvő lelkületénél és lírai kedélyénél fogva általános szeretet környezett, Fráter Emil pedig, bár családjának kálvinista hagyományait csak nem rég vitte be egyházi közéletünkbe, szeretetre méltó egyéniségével, a magyar uri embernek megnyerő modorával és ügybuzgalmával egyik legértékesebb vezető emberünké lett. Az ő elmulásuknak szomoru eseményeit dr Ujfaluassy Sándor egyházmegyei és egyházkerületi tanácsbírónak váratlan halála tetőzte be. Ez a ritka áldozatkészséggel, nagy ügybuzgalommal és erős szellemi felkészültséggel megáldott egyházi emberünk halálával oly ürt hagyott maga után, különösen szűkebb hazájában, hogy mi csak aggódva kereshetjük az utánpótlást. Nagy részvéttel értesültünk Csaba Adorján és Uray Jenő volt em. gondnokok, továbbá dr Farkas Antal és Rácz Gyula em. tanácsbírák és Fráter Barnabás a debreceni em. volt gondnokának és bihori em. volt tanácsbírájának haláláról is. Derék, lelkes munkásai voltak ők szeretett egyházuknak, akikről csak hálával lehet megemlékezni.

Elköltöztek az élők sorából dr Gyenge János salardi, Borbély Sándor ciocai, Szabó József mediaşuli, Farkas János santai, Szöllösi Imre és id. Kürthy Károly dabolţi lelkészek.

Mátray Lajos satmari gim. tanár, Lázár Mária bálci és id. Vadnai Pál vetíşi tanítók is. Hosszabb időn át buzgón végzett munka után tértek nyugovóra e munkás testvéreink, emlékük legyen áldott.

Lelkészerterkezet és egyházmegyei gyűlés.

A banati egyházmegye lelkeszi kara okt. 7-én egyetemes lelkeszerterkezetet tartott Lugojon. Előtte Keresztes József reşitai lelkesz, értekezleti elnök tartott reggeli áhítatot a templomban. Az értekezleten a lelkeszi kar tagjai egy kivételével mind megjelentek. Az egyház tanácsstermében Keresztes József elnök a munka irányát megszabó beszéddel nyitotta meg az értekezést. Orth Imre titkár, Elekes Gyula pénztáros és Nits István könyvtáros beszámolója után a tagsági díjat évi 100 leiben állapították meg és elhatározták, hogy egyházmegyei könyvtárt létesítenek, melyet egy timişoarai volt egyháztag 25 kötet theologiai könyvével megalapítottak. Orth Imre Dogmatika és igehirdetés címmel értékes tudományos előadást tartott, melyet élénk és tartalmas eszmecsere követett. Nits István lelkipásztori zsebnaptár szerkesztésére és kiadására nézve terjesztett elő javaslatot, melyet az értekezlet azzal fogadott el, hogy megbizta a sajtóbizottságot részletes tervezet kidolgozására a ker. lelkeszerterkezet válaszmánya elé. Keresztes József tanulmányt olvasott fel »Politizáljon-e a református papság« címen, melynek végső következtetését az értekezlet magáévá tette. E szerint csak ott és olyan mértékben politizáljon, ahol és milyen mértékben egyházunk érdeke megkívánja. A sculia-i kör javaslatára az Ifju Erdély által kiadandó csendesórai vezérfonal megszerzését és használatát minden tagja részére erkölcsi kötelességévé teszi és összejövele alkalmával ezt használja. Nits István indítványára felhívja a tagokat, hogy prédikációikat küldjék el egymásnak megbirálás végett. Ugyancsak október 7-én tartotta meg a banati egyházmegye közgyűlését Lugojon. A közgyűlésnek ünnepi emelkedettséget adott, hogy ezen iktatta be az egyházmegye új gondnokát: az egyhangulag megválasztott dr Szathmáry Lajost. Éneklés után Nemes Elemér mondott szívből jött, áhítatos imádságot, majd dr Szeles Gyula világi tanácsbíró, mint gondnokhelyettes üdvözölte lelkes beszédben

a csaknem teljes számban megjelent alkotó tagokat. A szavazatbontó bizottság jelentéséből megállapítást nyert, hogy gondnoknak dr Szathmáry Lajost, világi tanácsbírónak Major Bélát, tanítóképviseelőnek Kicsi József lugoj-i ig.-tanítót választotta meg a presbitériumok bizalma. Az új gondnokot küldöttség hívta meg s az eskületétele után az esperes, a lelkészek nevében Keresztes József főjegyző, a világiak részéről dr Szeles Gyula, a tanítótestület nevében Juhász Gyula peregul-mici-i tanító üdvözölt. Az új gondnok II. Pét. 1:2—12. v. felolvasásával kezdette beszédét, mint amely ige megnyugvást és erőt adott neki megválasztása után gyöngeségének érzésében. Aztán nagyszabásu, az egyházi élet csaknem minden részét felölelő irányt mutató székfoglaló beszédet tartott, melynek különösen a szórványokra vonatkozó része azok alapos ismeretéről és irántuk való féltő szeretetről tanuskodott. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után az új tanácsbíró és tanítóképviseelő tették le az esküt, kiket az esperes üdvözölt, melyre ők hálás szavakkal válaszoltak és ígérték buzgó munkálkodásukat. Majd az új gondnok helyének betöltéséről intézkedett a közgyűlés az egyes bizottságokban. A belmissziói bizottságba dr Váraljay Jánost, a pénzügyiben dr Szeles Gyulát, a tanügyibe Izsáky Károlyt választotta meg, a tanácsbírói tisztségre pedig elrendelte a szavazást. Ker. képviselőül Szeles Gyulát küldte ki. A nagy gonddal és mindenre kiterjedő meglátással elkészített esperesi jelentés általában bizakodóbb hangulatba emelte a lelkeket, bár rámutatott a hiányokra és veszteségekre is, keresve a gyógyulás útját. Kegyelettel emlékezett meg a jelentés az egyházmegye halottairól: Szöllőssy Imre bodo-i lelkészről és özv. Zöld Zoltánné, volt tormac-i tanító özvegyéről, melyet állva hallgatott végig a közgyűlés közönsége. Streleczyk Sándor belmissziói előadó lélekkel összeállított jelentése az egyházmegye lelki képét hiven rajzolta meg és lelkesen ajánlotta fel szolgálatait a gyülekezeteknek. Egyben javasolta, hogy a lelkészek a missziói munka végzésében több anyagi és szellemi támogatásban részesüljenek, világi személyek képeztesse ki egyes belmissziói munkaágnak végzésére, minden egyház rendezzen vallásos ünnepélyeket, esetleg a közelben levő egyházak közösen.

Orth Imre tanügyi előadó az iskolákról és a vallástanításról számolt be szakszerű jelentésében, mellyel kapcsolatban elhatározta a közgyűlés, hogy az iskolák meglátogatása ezentúl lehetőleg a rendes egyházlátogatással kapcsolatban történjék.

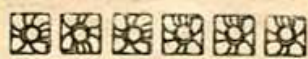
Bokor Sándor számvevő a múlt gyűlés óta pótolta hiányokról tett megnyugtató jelentést. Elekes Gyula lipovai lelkész, egyh. m.

pénztáros lemondását sajnálattal fogadta el a közgyűlés és helyébe Soós Lajos lugoji lévitát választotta meg.

Veress Béla reșitai tanító és Makszim Judit ottani óvónő esküt tettek, mely után Nemes Elemér esperes meleg szavakkal köszöntötte őket.

Több adó-ügy és segélykérés nyert még elintézést s végül Torday János caranșebesi lelkész emlékezett meg a lugoji egyháznak és vezetőinek áldozatkészségéről, hogy szép és nagy gyülekezeti termet építettek, melyben a közgyűlést is megtarthatták.

Délben a lugoji egyház és nőszövetség látta vendégül a gyűlés tagjait. Az ebéd ünnepi hangulatban folyt le, éltetve az új gondnokot, esperest és az új tagokat.

HIREK

Lelkészeiktatás. Október 10-én iktatta be a Szöllőssy Imre elhunytával megüresedett bodói lelkészi állásba az egyhangu meghívással megválasztott új lelkészt, a betegsége miatt távolmaradni kényszerült Nemes Elemér esperes helyett Orth Imre tormaci lelkész. A beiktatás ünnepe volt az egész környék reformátusságának s különösen Lugojról sokan vettek részt más vallásuak is. A beiktató lelkész I. Pét. 5:2 alapján szólott a gyülekezethez és az új pásztorhoz, ki I. Kor. 5:20 alapján mondotta el beköszöntő beszédét, melyben meggyőző erővel tett bizonyosságot a református lelkipásztor hivatásáról és méltóságáról, melyet úgy akar viselni és betölteni, mint Krisztus szolgája. A mély hatást tett beszéd után istentisztelet végeztével a templomban megtartott ünnepélyes presbyteri gyűlésen Orth Imre adta át az egyházközséget az új pásztornak s aztán az üdvözlések következtek, melyek során Bakos László presbyter a presbyterium és egyházközség, dr

Szeles Gyula az egyházmegye, Izsáky Károly a lugoji egyház, Gyenge Gyula a lugoji magyar dalárda nevében, továbbá a nőszövetség, a vasárnapi iskolások, az állami tantestület, az egyszerű hívek képviselői üdvözölték a beiktatott lelkészt, ki meghatottan mondott köszönetet a bizalomért. Ebéden Várady Attila ipari lelkész az egyházmegye lelkészi kara nevében köszöntötte és rajta kívül még sokan éltették. Délután vallásos és kulturális ünnepély volt az állami iskola szép, nagy dísztermében, hol Orth Imre tartott előadást, az állami iskola növendékei művészi háromszólamu karral szerepeltek s azonkívül több szavalat és ének szórakoztatta és gyönyörködtette a nagyszámú közönséget. Este az új lelkész látta vendégül a még ott maradt vidékieket. Isten segítse és áldja meg a beiktatott pásztor és a nyáját.

A hripi új lelkész beiktatása. Okt. 3-án volt a hripi ref. egyház új lelkészének, Ármos Zsigmondnak a beiktatása.

Az ének elhangzása után Gy. Kovács József tanácsbíró az új lelkészt bemutatta a gyülekezetnek s megtartotta beiktató beszédét I. Thess. 5, 12—13. alapján, kérve a gyülekezet minden tagját, hogy becsüljék meg és szeretettel viseltessenek új lelkipásztoruk iránt. Egyben lelkére kötötte a gyülekezetnek, hogy új lelkipásztoruk munkája csak úgy lesz eredményes, ha az egyházban békesség uralkodik. Ezután az új lelkész Ezékiel 3. r. 17—21. v. alapján megtartotta székfoglaló beszédét s az isteni kegyelem támogatása reményességében örömmel kötelezte el magát új örtálló felelőségteljes és lelkiismeretes munkája végzésére. A mély figyelemmel hallgatott beszéd örvendező hatást váltott ki a hallgatóság részéről. A délelőtti istentisztelet végeztével presbyteri gyűlés keretében Gy. Kovács József tanácsbíró átnyújtotta lelkésznek az egyház pecsétjét, hangsúlyozva, hogy a lelkész nemcsak igehirdető, hanem a rend és fegyelemnek őre is. Majd G. Puszkás Pálné a Nőszöv. elnöke s Munteanu Dumitru gör. kath. lelkész üdvözölték az új lelkészt. Délben a Nőszövetség tagjai látták vendégül a résztvevőket. Az ebéden Gy. Kovács József az új lelkészt, Munteanu Dumitru gör. kath. lelkész a gyülekezetet élte. Ármos Zsigmond lelkész a Nőszövetség tagjait köszöntötte nemcsak az ebédért, hanem azért is hogy áldozatos buzgósága 10,000 lei költséggel a lelkészlakást cseréppel fedették be. A délutáni istentiszteleten Rajz Erzsébet h. kántortanítónő betanításában az iskolai gyermekkórus szép éneke után, Vörös Zoltán genci lelkész hirdette az

igét. Szívből fakadó imádság és gyermekszavalatok után Varga Béla carei-marei s.-lelkész tartott előadást Isten országáról. Végül az új lelkész köszönte meg a megjelentek szives munkálkodását, áldást kért a gyülekezet tagjaira, a község minden lakójára.

A kereszt tövében. Néhány hét múlva fogja elhagyni a sajtót Czapfalvy József »A kereszt tövében« című szöszéki használatra irt imakönyve. A könyv az év minden reggelére tartalmaz imát. Megrendelhető a szerzőnél (Tinca, jud. Bihar) 200 leiért. Ajánljuk mindenki figyelmébe, kik e hézagpótló könyvre még nem küldték el előfizetésüket.

Templomszentelés. Szept. 19-én adták át újra rendeltetésének Mișca ősrégi templomát, kijavítva és rendbehozva. A templom használatbavétele bensőséges ünnepség keretében történt. A felszentelést Szabó Zoltán esperes végezte, kit istentisztelet előtt Barabás Sándor presbiter meleg, szives szavakkal köszöntötte. Megrázó erejű igehirdetés magával ragadta a templomot zsufozásig megtöltő híveket. Az ünnepi beszéd előtt Sallay Lajos sániob-i lelkész bensőségesen imádkozott. Délben 200 teritékes közebéd várta a vendégeket. A közebéd sikere érdekében a nő- és leányszövetség tagjai fáradságot nem ismerő munkát fejtettek ki, Szilágyi Julia elnöknő vezetése mellett. A nagyszámu és nivós pohárköszöntők közül megemlítésre méltó Gulácsi Sándor egyházm. ügyész köszöntője. A délutáni műsoros templomi ünnepséget Medgyessy Lajos poclușai lelkész beszéde és imája nyitotta

meg. Alkalmi szavalatokkal tették változatosabbá. Kovács József helybeli lelkész érdekes és értékes felolvasásából megismertük a mişca-i templom történetét, mely csaknem 700 éves multra tekinthet vissza. A vegyeskar két szép énekszámmal szerepelt. Aztán Bereczki Ilona tanítónő tartott előadást az örök építő emberről. Az ünnepséget Barcsa Mihály szavolata fejezte be. Felejthetetlen volt a mişcai templomszentelés minden résztvevő számára. Már maga a megújított évszázados templom végtelenül kedves, nálunk ujszerűen ható ardeali építési stílusában, magas zsindegyházi tetejével és farkélyes tornyával. A mişcai egyház értékes kulturális emléket mentett meg a pusztulástól, amikor ősrégi templomát erőmegfeszítés árán is kijavíttatta. A templomszentelés ünnepségéről azzal az örvendező érzéssel távoztunk, hogy tanúi lehettünk egy omladozott egyház ébredésének. A mişcai egyház felébredt, életjelt adott magáról és bizonyosságot tett élni akarásáról.

Templomszentelés Odoreun. Az odoreui ref. egyház okt. 10-én vette ismét használatba kívül-belül átjavított templomát, az egész napot betöltő ünnepség keretében. Szomszédos falvakból, sőt Satumare-ról is sokan résztvettek az odoreui egyház örömmünnepe. A délelőtti istentiszteleten olyan nagy számú hallgatóság jelent meg, hogy a templomon kívül még az iskolát is megtöltötték. A gyülekezeti ének elhangzása után Papp Zsigmond s.-lelkész felolvasta a bibliából I. Krón. 29. r. 6—18. v. Utána alkalmi imádságot mondott. Igehirdetés előtt Harkácsi Annus és File József énekszáma

készítette elő a híveket az Ige meghallgatására. Kiss Bertalan lelkész Jel. 3, 11. alapján tartott egyházi beszédet. A gyülekezet éneke után Juhász Péter helybeli lelkész ismertette a templomrenoválás történetét és felolvasta az adakozók névsorát. Végül a gyülekezet énekével fejeződött be a délelőtti istentisztelet. A templomból künrekedt, az iskolában összegyűlt híveknek Barkász Imre potăui lelkész hirdette az Igét. Délben közebéd volt. Délután vallásos ünnepélyre gyűlt össze az ünneplő gyülekezet, melyen a közös éneklés után Miszlai János s.-lelkész imádkozott és tartott alkalmi bibliamagyarázatot Ezék. 43. r. 10—13. v. alapján, intve a gyülekezetet, hogy templomukkal együtt a maguk életét is ujtsák meg. Ezután Harkácsi Annus gyönyörű énekét hallgatta a gyülekezet, melyet File József kísért harmóniumon. Majd Kis Bertalan tartott előadást a francia ref. üldözéséről és szenvedéséről. Miszlai János s.-lelkész Reményik és Ady versek elszavalásával emelte az ünnepély nivóját. Befejező imádságot és áldást Papp Zsigmond s.-lelkész mondott. Az ünnepély a gyülekezet énekével fejeződött be. A templomrenoválást a gyülekezet áldozatkészsége tette lehetővé, nem volt egyetlen tagja sem, ki kivonta volna magát ebből az áldozatos munkából és ebben különösen orosz-lánrésze volt a gyülekezet fiatal gondnokának Vajda Józsefnek.

A Carei-i egyházmegyei Lelkészerőtekezet gyűlése okt. 13-án volt Carei-ben. A bevezető áhitat után elnöki jelentést terjesztett elő Kovács Lajos. A

jelentés tudomásulvétele kapcsán gyűlés sem kívánta alkalmazni a multkori távolmaradók-
kal szemben ügyrend fegyelmező
paragrafusait, de a jövőre vo-
natkozólag felhívta azokra a ta-
gok figyelmét. A ker. vezetősé-
g által kijelölt körüi gyűlési
tétéleket a körök tudomásul vet-
ték, megállapítva, hogy össze-
jövetelre Capleni, Andrid és
Craidorolt következnek. Peles-
key Sándor tájékoztatása nyomán
szomoru képet kapott a
gyűlés a lelkipásztorok anyagi
helyzetéről, s bár teljes meg-
győződése van a jóhiszeműség-
ről, az állapotok súlyosbodását
megelőzendő nem mulaszthatja
el, hogy teljes erővel ne zör-
gessen egyházi főhatóságunknál.
A Segélyegylet konverziós vesz-
teségei miatt Vöröss Zoltán
munkája nyomán új segélyfoko-
zatok állapították meg. A ker.
nyugdíjintézet alapszabály-mó-
dosító javaslatokat Peleskey
Sándor terjesztette elő. Eszerint
az intézetért minden áldozat-
hozatal sine qua mondja egy
mathematikai mérleg készítése.
A tárgyalás alapjául csak úgy
fogadható el, ha főhatóságunk
biztosítja a nem lelkész tagok
tagdíjának befizetését. A jöve-
delem értékelésekben mutatkozó
eltérések igaztassanak ki egy
kibővített új bizottság által,
melyben szavazó tag legyen
minden esperes és a lelkészérte-
kezletek 1—1 tagja egyházme-
gyénként. A felebbező meghi-
vandó a tárgyalásra, ha pedig
helyszini vizsgálatot kérne, a
költségeket csak kedvezőtlen
döntés esetén legyen köteles
viselni. A fenntartási járulék
lélekszám után 1 leu legyen. Az
özvegy 2000, 1—10 éves gyer-
meknek 250, 10—22 évesnek

400 lei havi járulékot kapjanak.
A teljesen árvaké az özvegyi
nyugdíj legyen, de ha a személyi
járulékok ennél többre emelked-
nek, legyen joguk a többlethez
is. A teljesen árvák, nyomorék
élete végéig havi 1000 lei járú-
lékot kapjon. A gyűlés Gargya
Géza imádságával és énekléssel
végződött. (K. L.)

**Torony és orgonaszente-
lés Sălăcean.** A sălăceai egy-
ház okt. hó 17-én tartott ünne-
pélye magasan kiemelkedik a
szokásos ünnepélyek egyhangu
sorozatától. A mai szélsőséges
eszmeáramlatok élet-halál har-
cában öröm, remény és bizta-
tás volt a számunkra mindaz,
amit abban a megújított gyü-
lekezetben tapasztaltunk. A vá-
rosi hangulatot keltő hatalmas
harangok hívó szavára tem-
plomba gyülekezett az egész
falu. Bevonult ide a környék-
beli lelkészek, tanítók és hívek
sokasága is és felcsendült a
megnyílt szavu hatalmas orgo-
nának régi csengésü hangja.
Éneklés után Cs. Nagy Dávid
ottomani ref. lelkész buzgó imája
emelte a lelkeket az egek tró-
nusa felé. Ezután Kalmár István
balci lelkész prédikált, lelkes
szavakban méltatva a gyüle-
kezet példátadó áldozatkészse-
gét. Befejezésül szentelő imád-
ságot Szabó Zoltán sácueni es-
peres mondott, mély átérzéssel
kérve Istent, hogy Ő is áldja
és szentelje meg ezt a példás
gyülekezetet. Istentisztelet köz-
ben és végezetül a sălăceai ref.
férfikar énekelt dicséretes ének-
tudással Benke Pál org. kántor-
tanító szakszerű vezetése mel-
lett. Délután vallásos ünnepély
volt, melyet közének után La-
czák Dezső adoni lelkész ma-

gasztos imája nyitott meg. Predikációt Kádár Miklós galospetreui lelkész tartott, szónoki készséggel fejtve ki a minden áldozatra kész szeretetet. Közben Diószegi Károly dominesti lelkész énekelt, a tőle megszkott énektudással és meleg átérzéssel. Fénypontja volt az ünnepélynek Saja Sándor albiși lelkész művészies orgonajátéka, mely valóban magával ragadta a lelkeket. Ehez hasonló hatást ért el Mihályi Zoltán Valea lui mihai-i s. lelkész három költeménynek az elszavalásával. A nagysikerű templomi ünnepélyt a gyülekezet buzgó éneke zárta be. Délben közebéd volt, melyet a sálaceai presbyterium rendezett faji és felekezeti különbség nélkül a nagyszámban megje-

lent vendégek tiszteletére. A banketten számos felköszöntő hangzott el, amelyek leszögezték a sálaceai egyház vezetőségének az érdemeit. Öszinte elismeréssel kell itt leszögeznünk, hogy Hegedüs Albert lelkész és Jakab Lajos ig. tanító hű munkatársaikkal együtt Sálacean dicséretes és példátadó tevékenységgel buzgólkodnak, Örömmel és mély indítékokkal győződünk meg róla, hogy a lelkes és önzetlen lelkészi és tanítói munka még a mai, szeretlen világban is meghozza a maga megérdemelt gyümölcsét.

Tóth Zsigmond

Társszerkesztők:

Ardai Aladár, Bokor Sándor,
Boruzs Lajos, Tóth Zsigmond.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

6681—1937-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* 6175—1937. számú körrendeletem kiegészítésül közlöm az annak 3. bekezdésében jelzett miniszteri rendeletet.

No. 158.778—1937.

Consiliul Dirigent al Eparhiei Reformate din Cluj

13. Oct. 1937.

Domnule Episcop,

Referindu-ne la adresa Dvs. Nr. 10.883—937, avem onoare a vă face cunoscut, că Ministerul aprobă ca manualele intocmite de Dnii Lőrinczi și Bedeleanu, pentru cl. I—IV, să fie întrebuintate pentru anul 1937—38, la școlile Dvs.

Ordinul 142.429—1937, privitor la manualele intocmite în baza noiei programe analitice, se referă numai la cl. V. VI și VII. care au programă nouă, din anul 1936.

Director Indiscifrabil m. p. Șeful serviciului Indiscifrabil m. p.

Oradea, 1937 október 21. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k. püspök.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Jud. Arad Cermeiu

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

Nt. LELKÉSZURAKNAK sz. FIGYELMÉBE AJÁNLOM

református papi szabóságomat

Felöltséggel készíték ORLE. (Szánthó) palástot; palást-átalakítást, u. m. selymezést, lerakást. A palást-árak főveggel együtt minőség szerint 2500—5500-ig változóak. Távolabbi paróchiákra személyesen is elmegyek. Postai megrendelést pontosan teljesítik. Esetleges információért a helybeli lelk. hivatalhoz sziveskedjenek fordulni.

Tisztelettel:

ALAPÍTÁSI ÉV 1897.

CSAPÓ LAJOS
papi szabósága

SATU-MARE, Ștefan cel mare No. 7.

Egyházkerületünk kiadásában megjelent
KISBETUS HANGJEGYES ÉNEKESKÖNYV
szines és fekete vászonkötésben ára 60 Lei

KÁLVIN-KÖNYVNYOMDA

Tulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor és Román Károly

ORADEA, STRADA Dr. LAZAR AUREL 14.
a Református Leánynevelő-intézet épületben

Kálvin-könyvnyomda, Oradea.

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Pietr. Craiului Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Református Püspöki Hivatal Oradea,
Strada Alexandrii 31.

Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
ára 10 lei. — Megjelenik minden
hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Munkaprogrammom.

**Dr Szathmáry Lajos banati egyházmegyei gondnok
székfoglaló beszédéből.**

Felkivánom használni ezt a kiváló alkalmat arra, hogy a banati egyházmegye tanácskozó testülete és nyilvánossága előtt kifejtsem főbb vonásaiban azt a munkaprogrammot, amit alapul kívánok tekinteni. Lesznek, akik rosszalóan veszik tudomásul a minket anynyira jellemző konzervativizmusunkból való kilépésemet.

Testvéreim! Az élet dübörög mellettünk és körülöttünk, — örvénylik! világnézetek harcai, az új pogányság kísérletezései, a német protestantizmust éppen napjainkban ért szörnyű intézkedések, pápaság rohanó tevékenysége a hitéletet fenyegető veszedelmek elhárító és mentő munkájában. Figyeljünk fel mindezekre és gondoljunk a magunk portájára! Hát lehet-e tovább veszély nélkül nyugalmi állapotban maradnunk a legkisebb parochián is, bizva népünk hithűségében és szervezeteink, intézményeink elpusztíthatatlanságában? Ugy-e, hogy nem!

Nem lennének méltó utódai, drága elődeinknek, akik egyidejűleg tanultak, tanítottak, építettek, harcoltak, szenvedtek, vagy épen vértanuságot is értek el és mondhatni mostohább életviszonyok között mentették át a drága örökséget.

Egyházmegyénk közigazgatása hivatott kezekben van letéve. A közigazgatás szervei mindig a legjobbra való törekvéseikben megtalálták és meg fogják találni a helyes utat az ügyek továbbvitelében, az adott keretek között. Nem is ezt a munkaterületet kívánom én érinteni, amikor munkaprogrammban a tevékenység fokozását említem, hanem igenis szólanom kell egyházközségeinkről, tisztviselőiről és más munkásairól, az új elindításokról, vállalkozásokról, egyházi törvényhozásunkról és ennek kapcsán óhajtott reformokról:

Ami a munkaterületet illeti, vannak mintaegyházközségeink,

amelyek feladataiknak magaslatán állanak és kiváló öntudatossággal működnek. Ezeknél a kormányzati tevékenység a jóleső tudomásulvétel mellett abban merülhet ki, hogy új célkitűzéseikben tanácsadóan mellettük áll és ellenőrzi a fejlődés menetét.

Vannak azután jóakarattal tele, de a tevékenység hiánya miatt tétlenségben leledző gyülekezetek, amelyekben az irányító, cselekvő, példamutató munka és munkaerő kívánatos volna, ugyancsak szintén az egyházmegyei kormányzat hatékony támogatása.

Vannak olyan gyülekezetek, amelyek szinte passzívan viselkednek. Az életnek semmi jelét nem mutatják. Ilyen az a gyülekezet pld. amelyikben 70 holdas birtokállomány mellett problémát jelent, egy huzódó 600 leies adótartozás kiegyenlítése. A földek észszerű hasznosítása pedig még szóba sem jött akkor sem, amikor rendes lelkésze volt. Az ilyen gyülekezetekben vannak azután a konfirmálatlan ifjak.

Azután itt vannak a Banatban, a legtipikusabb szórványai egyházmegyénknek, a mi jobbsorsra érdemes, szenvedő szórványaink.

Testvéreim! ne altassuk el lelkiismeretünket a hivatalos szórványgondozás eddigi menetével. Tele van ez jóakarattal, tenniakarással, de hiányában van az ehhez igazán megkivánt, kellő anyagi eszközöknek. Általános mentő megmozdulást várunk egyházi szervezeteinktől. Kivehetnék részüket szerencsésebb gyülekezeteink. Az egyéni áldozatkészségnek is tág tere nyílna itten. Ugy képzelem el ezt a mentést, mint népünknek régi kalákáját, iskola és templom-építő közmunkáját, vagy a legújabbban kifejlődött munkaszolgálatot. A banati egyházmegye vegye számba szórványait, ezeknek szükségleteit, az azokban megoldásra váró feladatokat és két-három év leforgása alatt csak ezekre fordítsa minden erejét és példamutatóan rendezze szórványait!

Testvéreim! ezrek és tizezrek lelke alszik ki a szórványokban szerte ez országban. Ezért eddig alig jajdultunk fel, viszont részletfeladatokon szóval és írásban végnélkül vitatkozunk. Szórványgondozásunkat tehát rendszeressé kell tennünk és általános mentő akcióvá fejlesztenünk.

Ami pedig az egyházi munka kis küzdő hadseregét illeti, tartunk itt is rövid seregszemlét: tudnunk kell, hogy áll-e elegendő és megfelelő munkaerő rendelkezésünkre, hogy elfoglalt helyeken megfeleljünk-e hivatásunknak? mérlegre kell tennünk feladatainkat és munkateljesítményeinket.

(Folyt. köv.)

Az egyház reformációja és missziója.

I. Nagy Constantinus aláírja a milánói rendeletet, Nagy Károly felteszi fejére a római császári koronát, Luther kiszegzi 95 tételét, a francia zászlókra kihimezik a »szabadság, egyenlőség, testvériség« szavakat, Sarajevóban eldörren egy fegyver, Szovjetországban, Mexikóban és Spanyolországban vörös láng csap fel, Hitler oltárra állítja Wothant — a történelem kilométerkövei suhannak s a «történelmi őrsegváltás órája» kongat. Az óraütéseket mindenki hallja. Most csak az a kérdés, hogy az egyházat lehet- és szükséges-e felváltani. Betöltötte-e történelmi hivatását, és itt van-e az ideje, hogy átadja helyét? Akik buzgóan szeretik egyházukat, akik az élet sok fonáságát kinzóan fájják és isteni átalakulást sóvárognak, sokan vallják azt, hogy megmaradása érdekében, »az egyházat folytonosan reformálni kell« elvből következően is, az egyházat olyan reformációnak kell alávetni, hogy annak következtében a mai eszmé-áramlatok, korszerű követelmények között is tudjon ható tényezőnek számítani. Vagyis, hogy az egyházat modernné kell reformálni. Tehát az egyház reformációjának elvét a történelem, az időszerűség, a szükségképeniség, a népek megváltozott elhelyezkedése, egy-szóval emberi tényezők: az élet adná. Nagyon általános az a nézet, hogy az egyház megmaradása alkalmazkodóképességétől, simulekonyságától, a kor szavának meghallásától függ. Nem azt mondjuk legtöbbször, hogy az idejét múlt egyház nem maradhat meg, ha lépést kell tartania a korról?

És sokan azt is megkönnyebbülten állapítják meg, hogy hála Istennek, ez lehetséges is, mert mi mindig szabadelvűek voltunk és ez nemcsak hogy megengedi, hanem egyenesen meg is követeli az egyháznak ezt az alkalmazkodását.

Ha az egyház emberi tényező volna, ha azt intézménynek tekinthetnénk, akkor szó lehetne erről a reformációról. Mivel azonban az egyház több ennél és egészen más: Krisztus teste, ezt a reformációt nem tarthatjuk másnak, mint mimikrinek, olyan áthasonulásnak, amely tulajdonképeni rendeltetése: Isten országa megvalósításának csak pusztá délibábja lenne.

II. Az egyház folytonos reformációjára szükség van. De ez nem egyéb, mint, hogy az egyház minden liberálizmus, szabadság és emberi lehetőség feltétel nélküli feladásával határozottan, minden következmény vállalásával megmásíthatatlanul választ dönt. Megköti magát. Ez a hitben való döntés és megkötöttség. Azt jelenti ez, hogy »az Isten titkaiból megajándékoztatik azzal, hogy Istent urának ismerje el« (Barth), de nem úgy, mint aki a saját lehetőségei-

nek egyikeként választotta ezt. Nem úgy, hogy az ember komoly latolgatás után a hitet választja és vállalja ugyan, de mégsem akarja figyelmen kívül hagyni a hiten kívül létező sok más lehetőséget sem, amelyek bármelyikét is ugyanolyan szabadsággal választhatta volna. Ez a döntés más lehetőséget nem ismer. Ez végleges és kizárólagos.

Ennek kell meglennie az egyházban. Csak ott van igazi egyház, ahol ez megvan. Állandó kérdésben kell élnünk, hogy amit ez jelent, annak az elbirhatatlan követelménynek meg tudunk-e felelni. Ha azt látjuk, hogy nem, akkor az a kötelességünk, hogy az igaz egyház nevében kiméretlen ellenszegülést tanusítsunk, a hamis és sokfelé sántikáló egyházzal szemben. Kiméretlen ez, mert a közvetítőket, a megalkuvókat, mivel ők az ellenség táborában vannak, használhatatlanoknak bélyegezzük. (Barth.)

III. Az az egyház, amelyik az ilyen értelmű folytonos reformációban él, látni fogja misszióját: igehirdetését és ebből következő feladatait. Épen azokat, amelyeket a mai idők tárnak fel előtte, amelyeknek megoldásában neki nem szabad lagymatagon eljárnia. Nem azért, mert az idők követelik ezt meg tőle, mert léte ezek teljesítésétől függ, hanem azért, mert a reformációjában történt döntésből kifolyólag, hogy Istent a világ uraként ismerte el, nem tehet mást, még ha akkor sem, minthogy szint vall amellet, hogy Isten ur az egész világ felett, annak minden személye és népe, gazdasági és politikai, művészeti és tudományos, egyéni és családi, társadalmi és egyházi ítélete fölött. Mint a röntgensugár, mindenüvé behatol; mint a villamosáram, vagy a tűz, mindent áthevít; mint a napfény és a levegő, mindent éltet; mint a kovász, mindent erjeszt. Minden kérdést megold, elmegy mindenkire. Igényt tart, az ő szuverénítésének igényét, a test és a lélek, a külső és a belső élet fölött. (Heidelbergi Káté.)

»Az egyháznak az a feladata, hogy a Krisztus prófétái, főpapjai és királyi hivatalának hordozója legyen.« (Vásárhelyi János.)

1. Tegyen vallást Krisztus nevére. Igehirdetése legyen a templomokban és az iskolákban tartalmilag tiszta és erőteljes, alakilag korszerű. Gondoskodják, hogy az ige ott legyen a családokban és ott a zöld asztalok, kereskedői pultok mellett, a gyárakban és a vásártereken is. Ott legyen a presbiter házában is, de a külvárosok és tanyák kunyhóiban is. A szórványokban, ahol az egyháznak csak egy-két tagja van, szintén el kell vinnie az igét. Misszionáriusokat kell küldenie a pogány népek közé.

Vegye igénybe a Krisztusról való vallástétel modern alakjait is. Könyvek és ujságok álljanak szolgálatában. A rádiót, színházat,

filmet, általában minden eszközt, amelyeken át az emberi szellem irányítást szabhat, ne engedjen kezei közül kisiklani: gondoskodjék, hogy általuk isteni szellem ragadjon meg: irányíthasson. Látó szemmel, okosan, leleményesen és bátran keresse meg a sokszínű élet ezer és ezer lehetséges pontját, ahonnan, mint egy királyi herold, zenghesse széjjel: Itt van Isten. A szüklátó körű, az Isten akarata szerinti eszközök és keretek megkeresésében avult módszerrel élő egyház nem tud úgy vallást tenni Krisztus nevére, hogy a szimfóniákkal, jazzel, szórakozások mámorával, agitátorok luciferi suttogásával, az arany csörgésével elbódított fülű ember meghallhassa ezt.

(Folyt. köv.)

Nits István J.

Egyházkerületi közgyűlés.

Csaknem három napi különböző bizottsági ülésekben végzett előkészítő munka után okt. 27-én tartotta egyházkerületünk évi közgyűlését, melyen csaknem minden alkotó tag jelen volt. A gondos előkészítés magyarázza meg, hogy az egyes tárgyak letárgyalása simán, minden nagyobb vita nélkül ment végbe. De lefolyása mindvégig komoly és a tekintélyes testülethez mindenben méltó volt.

Püspökünk főlemelő imádsága és főgondnokunk bölcs meglátásokban gazdag megnyitó beszéde után nagy veszteségeinkről megemlékező komor és kegyeletes hangulatban kezdődött a tanácskozás. Veszteségeink után a kárpótlásul nyert új erőket: dr Olosz Lajos, dr Szatmáry Lajos és dr Kölcsey Ferenc új egyházmegyei gondnokokat, valamint Jakab Viktor új tanácsbírókat nagy szeretettel fogadta a közgyűlés kebelébe. Az utóbbi, eskütétele és püspökünk üdvözlete után meghatottan mondott köszönetet. A szavazatbontó bizottság jelentése során tudomásul vette a közgyűlés Boros Jenő zsinati rendes taggá választását.

A főbiróság tagjaivá az elnökségen kívül Csernák Béla főjegyzőt, Vada Béla esperest, dr Ajtay Nagy Gábort és dr Kölcsey Ferencet választotta meg a közgyűlés. A püspöki jelentés kapcsán azt a megállapítást, hogy egyházunk életutja nem fölfelé emelkedik, hanem alászállani készül, úgy fogadta, mint ítéletet a látszat vallásosság ellen. Hálás elismeréssel vette tudomásul Püspök urunk fáradozását, mellyel ebben az évben is egész sorát kereste fel egyházainknak, mindenütt hirdelve az élet igéit és buzdítva a lankadó lelkeket. Óva inti egyházainkat a könnyelmű adósságcsinálástól és az egyházmegyéket felhívja, hogy az ellenőrzést a legnagyobb szigorúsággal gyakorolják. Az egyházközségeket kötelezi, hogy a lelkészek és tanítók fizetését maradéktalanul szolgál-

tassák ki s az akadályozókkal szemben az egyházmegyék fegyelmi eljárás során járjanak el.

A legnagyobb csudálkozással vette tudomásul a közgyűlés, hogy az ardeali egyházkerület vezetősége miatt a zsinat még mindig nem ült össze, hogy félbehagyott munkáját folytassa s azért felkéri, hogy az összehívást mielőbb tegye lehetővé, mert nem nézheti tovább, hogy a mai lelkészválasztási rendszer mellett, mennyi kárt szenvednek egyházközségeink. Amennyiben még mindég nem ülne össze, elhatározta, hogy a lelkészválasztást szabályrendelettel is módosítja.

A lelkészértekezlet választmányának határozatait a maga részéről is határozati erőre emelte. Egyházkerületi titkárrá egyhangúlag Balajthy Jenő episcopiai lelkészt választotta meg,

A pénzügyi-bizottság jelentéséből szinte megdöbbenően hangzott az a szomorú megállapítás, mely szerint 1.369.000 lei be nem fizetett járulékkal tartoznak egyházközségeink.

Az egész gyűlés legfontosabb tárgya a nyugdíjintézet alapszabályának módosítása volt. Az új tervezet, amennyire csak lehetséges, honorálta a többség kívánságait. Sajnos hogy nem lehetett mindent, részint azért, mert az intézet veszélye nélkül nem lehet megtenni, részint pedig azért, mert lehetetlen volt a különböző kívánságokat összhangba hozni. Az új alapszabályok lényege a közös nyugdíjintézet a lelkészek, tanítók és tanárok számára, a három kategória, továbbá a 10 év után kezdődő nyugdíjazás. A tanítóknál az 55 éves belépési korhatár, a gyermekeknél minden gyermek után megállapított neveltetési segély. Az iskolát fenn nem tartó egyházak lélekszám után 2 lei fenntartói díjat fizetnek, a tagok pedig annyi százalékot, amennyire szükség lesz. Ezidőszereint 9 százalékot. A közgyűlés a legnagyobb elismerést és hálás köszönetét nyilvánította az alapszabály tervezet készítőjének: dr. Harcsár Géza egyházker. ügyésznek.

Dohi Árpád salontai és Bagoly Bertalan borsói lelkészek cseréjét megerősítette a közgyűlés.

A tanügyi bizottság jelentése során még mindig nagy számmal szerepeltek — különösen a beiratás körül előfordult észrevételek. Felhívta a közgyűlés a nyilvánossági joggal nem rendelkező iskolákat, hogy a szükséges lépéseket idejében tegyék meg a nyilvánossági jog visszaszerzése végett. Az urvindi presbiterium ellen elrendelte az eljárás megindítását, amiért egyik iskoláját engedély nélkül önhatalmulag beszüntette. Megállapította az új elemi iskolai vallástanítási tantervet, melynek az első osztályra vonatkozó részét a jövő tanévtől kezdve életbe lépteti.

A belmissziói bizottság jelentése kapcsán az eddigi munkát erősítő több határozatot hozott és elrendelte, hogy az egyházmegyék a belmissziói jelentéseket be nem küldőkkel szemben büntetést alkalmazzanak.

Adókulcsok, adásvételek és díjlevelek nagy számmal szerepeltek a közgyűlés tárgysorozatán.

7062—1937-I.

Lelkészerztekezleti ügyek.

KÖRLEVÉL,

az egyházmegyei lelkészerztekezletek elnökeihez, titkáraihoz, a körü elnökökhöz és minden taghoz.

1. Még egyszer szeretettel kérjük a cimben foglalt téstvéreinket, a terminusok pontos betartására, különösen a változások 15 nap alatti pontos bejelentésére a titkárhoz.

2. Az egyházmegyei lelkészerztekezleti elnökök f. évi december hó 1-éig, értekezletük ez évi mindennemü munkájáról a titkárhoz részletes jelentést küldjenek. Könyvtárról is jelentés küldendő.

3. Az egyházmegyei értekezletek titkárai, 1938. jan. 1-éig jelentsék a körök számára kiadott tételek kidolgozásának eredményét Debreczeni István alelnökhöz. *Ugyanőhöz azonnal jelentendő kinek és mikor adattak ki a tételek?*

4. Felhivatnak az egyházmegyei lelkészerztekezletek, hogy a lelkészegyesülettől átvett vagy ujonnan létesített alapjaikról, tőkékéről, segély,- nyugdíj,- és temetkezési intézeteik vagyonáról, azok évi zárszámadásairól részletes kimutatást készítenek, hogy abból kitűnjék: hol, kinél, hogyan van-e vagyon elhelyezve, kiknek adtak és mennyi segélyt? Mindezeket számvevőszékkal megvizsgáltassák és a vizsgálattal foglalkozó egyetemes gyűlés jegyzőkönyvével együtt 1938. jan. 31-éig terjesszék fel az egyházkerületi titkárhoz.

5. A »Homespun« házi szöttek kedvezményes beszerzésére tett ajánlatot az okt. 28-án tartott választmányi gyűlés tudomásul vette s akik erre igényt tartanak, forduljanak: Jungsz Joan urhoz, Satu-Mare, Str. Cuza Voda No. 3.

Oradea, 1937. október 30.

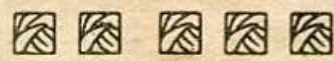
Lelkésztéstvéri szeretettel:

Peleskey Sándor,
titkár.

Sulyok István,
elnök.

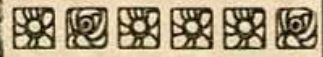
KÜLFÖLD

Döbrössy Lajos mohamedán misszionárius október utolsó napjaiban tért vissza munkahelyére családjával együtt. A bulgáriai mohamedánság most különösen sok nehézséget gördít a missziómunka elé.

HIREK

Egyházmegyei közgyűlés.

A carei-i egyházmegye ünnepélyes közgyűlést tartott október hó 21-én. Közszeretben álló ügyészt, dr. Kölcsey Ferencet iktatta be e. m. gondnoki tisztiségébe, kit az egyházak egyhangulag választottak a dr. Nagy Sándor örökébe. Székfoglaló beszédében vallást tesz az új gondnok hithűségéről és szeretetéről, amik tetteiben is vezetni fogják. Óhajtása, hogy egyházmegye a református puritánság mintaképe legyen, amire Kálvin, a nagy reformátor példát adott. Az emberek nagyrésze tévhit és ferde világnézet utvesztőibe került, ezért a vezetőknek szent kötelessége ingadozás nélkül megállani a krisztusi világnézet mellett, ezt hirdetni, terjeszteni, mindeneket ahoz vezetni. Az egyházi élet alappillére a rend és fegyelem, melynek alá kell vetni magát vezetőknek, vezetetteknek, hogy a törvények szerint élők kezéből az egyháztagok is megnyugvással fogadhassák el a megérdemelt büntetést. Üdvözlések hangoztak el az egyházmegye, a lelkészi kar, tanácsbírói kar, a tanítóegyesület, az e. m. nőszövetség, a helyi róm. kath. egyház, a Magyar Párt városi tagozata, a Kölcseyegyesület és a domanești-i egy-

ház részéről. Ügyésszé az elhunyt gondnok fia, dr. Nagy Sándor vil. aljegyző választatott meg, s az aljegyzőségre szavazást rendelt el közgyűlés. Egyházmegyei tanítóképviselekül ismét Bartha István és Ottmayer Gyula nyerték a legtöbb szavazatot. Változatlanul fogadta el gyűlés a Lelkészerterkezlet javaslatát kerületi nyugdíjintézeti alapszabály módosítása ügyében. Az esperesi jelentés kapcsán megerősítést nyert Orosz Ernő berea-i lelkész csere útján történt megválasztása. Ugyancsak e jelentés nyomán elfogadtatott egy indítvány, t. i. mivelhogy a carei-i egyházban uralkodó áldatlan helyzetért sokrészben terheli felelősség a renitenskedő presbitereket, kéri közgyűlés egyházkerület elnökségét, hogy az egyház vezetősége ellen folyamatba tett fegyelmi eljárást és vizsgálatot tárgyi összefüggés alapján az E. T. V. tc. 42. par. c) pontja értelmében terjessze ki a presbiteriumra is. Az egyházközségek felterjesztéseinek elintézése és a bizottságok kiegészítése után a gyűlés énekléssel és esperes imádságával végződött. Délben az új gondnok ebédet adott az alkotó tagoknak, délután bírósi ügyek voltak s az ülés a késő esti órákban ért véget. *K. L.*

A Biblia női alakjai. Lelkésztestvéreim körében állandó a kérés, hogy nyujtsunk segédeszközt a belmissziói munka végzésére. Ezt a kérést szeretném legalább részben teljesíteni, midőn a »A BIBLIA NŐI ALAKJAI« cimen egy 10—12 ives könyvet szándékozom Isten segítségével karácsonyra kiadni, mely első kötete lesz egy két kötetes munkának, amennyiben a második kötet az Ó-szövetség női alakjait foglalja magában. Az első kötet az Új-szövetség 30 női alakjáról tartalmaz bibliamagyarázatokot, amelyeket egyenesen a nőszövetségi biblia-

órákra szántam segédeszközül, de természetesen templomi ige-hirdetésre is alkalmasak. A könyv ára terjedelme szerint 80—100 Lei lesz. Azok, akik előre megküldik, a terjedelemtől függetlenül 80 Leiért fogják kapni. Az előfizetéseket, illetve előjegyzéseket legkésőbb november hó 15-ig kérem a Timișoara-i Református Lelkészi Hivatal (III. Str. T. Cipariu 1. címre. A könyv az oradea-i jónevű Kálvin-nyomda szép kiállításában fog megjelenni. Timișoara 1937 október hó 26. Testvéri üdvözléssel: *Debreczeni István*, református lelkész.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

7055—1937-III. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi Nagytiszteletű Esperes, Lelkész, s. lelkész és levita uraknak.* Értesitem valamennyi érdekeltet, hogy a Vallás- és Művészetügyi Miniszterium elrendelte az 1938—39 költségvetési év adatainak az államsegélyt élvező lelkészikarra vonatkozó részének összeállítását és a lehető legsürgősebb felterjesztését. Tekintve, hogy hivatalom a legpontosabb adatokat hívánja rendelkezésre bocsátani és ezen adatok egyedüli támpontjául csak a lelkészi törzslapok szolgálnak, amelyeknek esetleges hiányosságai folytán egyik vagy másik érdekelt lelkésztestvér anyagi rövidséget szenvedhet, különösképen a családi pótlékok szempontjából, felhívom ennek következtében mindazokat, akiknek családjában az utóbbi időben változás állott be, azaz gyermek született és ezt a törzskönyvi lapjába bevezettetni elmulasztotta, hogy azt haladéktalanul pótolja olyképen, hogy egyidejűleg az állami anyakönyvi, születési kivonatot bocsássa hivatalom rendelkezésére.

Ugyanitt figyelmeztetem azonban mindazokat, akiknek gyermeke időközben nagykorúságuk betöltése előtt (21 év) önálló foglalkozást szereztek, (vagy ha a leányok férjhez mentek,) vagy netalán elhaláloztak, hasonlóképen azonnal jelentsék hozzám, mert ellenkező esetben a törvényes és anyagi felelősséggel járó következményeket viselniük kell.

Végül korpótlékok szempontjából közlöm, hogy mindazon lelkészeket névszerinti külön-külön értesítéssel fogom felhívni, akik újabb korpótléokra jogosultságot nyertek és esperesi megfelelő bizonyítvánnyal azt igazolniuk is kell. Az idevonatkozó felhívás tehát bevárando, annál inkább is, mert akinek újabb korpótlékhoz joga

van, azt törzskönyvi lapja alapján hivatalom feltétlenül értesíteni fogja. Oradea, 1937. nov. 2. Atyafiságos szeretettel: S u l y o k István s. k. püspök.

6994—1937. sz. HIRDETÉS. A chesereui ref. egyházközség megvételre keres 3—5 mázsás harangot. Ha volna olyan egyházközség, amelyik meglévő kisebb harangját nagyobb óhajtaná felcserélni s a meglévőt értékesíteni szeretné: kérem közölje ebbeli szándékát a püspöki hivatallal. Oradea, 1937. nov. 1. Atyafiságos szeretettel: S u l y o k István s. k. püspök.

7155—1937-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli véglegesítési vizsgára kötelezett tanítónak.* A testvér egyházkerület 11.387—1937. számú rendelete értelmében a véglegesítési vizsgára kötelezett tanítók az eddig jelzett okmányokon kívül a tanítóképző igazgatóságánál kötelesek bemutatni születési és állampolgársági bizonyítványukat, oklevelüket, szolgálati bizonyítványukat, férfiaknál katonai szolgálatukról való bizonyítványt. A vizsgadíj Lei 300. Oradea, 1937. november 6. Atyafiságos szeretettel: S u l y o k István s. k. püspök.

7138—1937-I. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli nagytiszt. Esperesi és Lelkészi Hivatalnak.* Tudomásvétel és mihez tartás végett közlöm a Vallás- és Művészetügyi Miniszter urnak eredeti szövegben és szószerinti fordításban 25.217—1937. sz. következő rendeletét:

»Domnule Episcop, Constatându-se dese și repetate atentate de tot felul, incluziv atacuri cu pietre, ce se săvârșesc de răufăcători asupra trenurilor de călători, care pun în primejdie viața pasagerilor și aduc serioase prejucii căilor ferate române și stabilindu-se, că în majoritate aceste atacuri se datoresc copiilor păstori din preajma liniilor ferate, vă rugăm să binevoiți a dispune, ca toți preoții să facă educația copiilor, prin sfaturi și predici, în sensul, de a se evita asemenea cazuri de înapoiată civilizație.« Ministru.

Püspök Úr! Gyakori és ismételt merényleteket állapítván meg, melyeket gonosztevők követnek el a személyvonatok ellen, ideértve a kövekkel való támadásokat is, az utasok életét veszélyeztetvén és a román vasutaknak komoly erkölcsi károkat is okoznak és megállapítván, hogy ezen támadások nagyrészt a vasutvonalak környéki pásztorgyerekek követik el, felkérjük, sziveskedjék intézkedni, hogy az összes lelkészek a gyermekek nevelése alkalmával intelmek és prédikációk által hassanak oda, hogy a civilizáció visszaesését jelentő hasonló esetek elkerültessenek. (Aláírások.) Oradea, 1937. november 6. Atyafiságos szeretettel: S u l y o k István s. k. püspök.

6924—1937-I. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli nagytiszt. Esperesi és lelkészi hivatalnak.* A C. F. R. vezérigazgatóságának a Kultuszminiszter urhoz intézett 154.652. sz. rendelkezése folytán a Kultuszminiszter ur 26.206—1937. sz. rendeletében értesíti, hogy 1937. október 15-től kezdve a vasuti igazolványok díját (costul carnetelor) felemelik:

1 drb. I. és II. oszt. Igazolványnak az ára: 30—25 Leiről 100 L.-re.

1 drb. III. oszt. igazolványnak az ára: 20 Leiről 75 Leire.

Aki tehát a fent jelzett időpont után kér vasuti igazolványt, küldje be az igazolvány árában mutatkozó különbözetet a București nagytiszteletű esperesi hivatalnak. Ha pedig több családtag részére kér valaki igazolványt, akkor 100 lein felül eső nyugtára még 3 lei okmány és 2 lei repülő bélyegdíjat is küldjön.

Minden megkeresésnél közölni kell a helységnek és a vármegyének román nevét is. Oradea, 1937. október 29. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k. püspök.

6821—1937. sz. RENDELET. *Valamennyi kebelbeli Nt. esperesi és lelkészi hivatalnak.* A nemzeti ünnepek és ünnepek megtartására vonatkozó rendelkezések kiegészítéseként szigorú mihez-tartás és alkalmazkodás végett közlöm a Vallás- és Művészetügyi Miniszternek 26763—1937. sz. rendeletét eredeti román szöveggel és magyar fordításban:

»Domnule Episcop, Constatându-se că unii preoți nu pomenesc numele țării românești și nici pe al Majestății Sale Regelui Carol al II-lea, în întregime, în cuprinsul cuvântărilor sau serviciilor religioase dela diferitele sărbători sau solemnități naționale, ci uzează de termeni generali, ca »patria noastră« și »Regele nostru«, avem onoare a vă ruga să binevoiți a ordona tuturor oficiilor parohiale, ce în toate împrejurările de asemenea natură să nu lipsească numele Majestății Sale Regelui Carol al II-lea și nici al Patriei noastre, România, întrucât orice omisiune dela aceste întregiri echivalează cu rezervații mintale și denotă lipsă de fidelitate față de cinstirea datortă Majestății Sale Regelui și Patriei noastre.»

Püspök Úr! Megállapítván, hogy különböző nemzeti ünnepek és ünnepélyes alkalmakkor a lelkészek vallásos szolgálatuknál nem említik Románia nevét, sem Öfelsége II. Károly király nevét, hanem használják azt az általános kifejezést: »Hazánk.« »Királyunk.« Van szerencsénk kérni, hogy minden egyházközségi hivatalnak rendeltessék el, hogy minden hasonló alkalommal sem hazánk neve: Románia, sem Öfelsége nevének említése el ne maradjon. Ezeknek a kiegészítéseknek az elmulasztása elvi fentartással egyenlő értékű és a hűség hiányát mutatja azzal a tisztelettel szemben, amellyel Öfelsége a királynak és hazánknak tartozunk. Oradea, 1937. október 30. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k. püspök.

7103—1937. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságnak.* 4.306—1937 szám alatt körrendeletben közöltem, hogy a nemzeti nevelésügyi miniszterium közbenjárására a pénzügyminiszter illetékmenteseknek jelentette ki az act de angajamenteket. Ujabb 160.071—1937. számú rendeletével a nemzeti nevelésügyi miniszterium azt közli velünk, hogy a pénzügyminiszterium egy újabb rendeletével az act de angajamentek illetékmentességét nem ismeri el. Jelen rendeletem tudomásvétele után tehát az act de angajamentek 1.2 százalékos illetékekkel illetékezendők az eddigi eljárás szerint. (2963—1935 sz. körr. hiv. lap 1935 ért. 236. old.) Oradea, 1937 november 10. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk. püspök.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Jud. Bihor Tinca

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtatnak el.

Nt. LELKÉSZURAKNAK sz. FIGYELMÉBE AJÁNLOM

református papi szabóságomat

Felöltséggel készíték ORLE (Szánthó) palástot; palást-átalakítást, u. m. selymezést, lerakást. A palást-árak fő-
veggel együtt minőség szerint 2500–5500-ig válto-
koznak. Távolabbi paróchiákra személyesen is elmegyek.
Postai megrendelést pontosan teljesítik. Esetleges infor-
mációért a helybeli lelk. hivatalhoz szíveskedjenek fordulni.

Tisztelettel:

ALAPÍTÁSI ÉV 1897.

CSAPÓ LAJOS
papi szabósága

SATU-MARE, Ștefan cel mare No. 7.

Egyházkerületünk kiadásában megjelent
KISBETUS HANGJEGYES ÉNEKESKÖNYV
szines és fekete vászonkötésben ára 60 Lei

KÁLVIN-KÖNYVNYOMDA

Tulajnosok: Béres Károly, Béres Sándor és Román Károly

ORADEA, STRADA DR. LAZAR AUREL 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületben

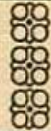
Kálvin-könyvnyomda, Oradea.

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Pietr. Craiului Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Református Püspöki Hivatal Oradea, Strada Alexandrii 31. Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
ára 10 lei. — Megjelenik minden
hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Munkaprogramom.

Dr Szathmáry Lajos banati egyházmegyei gondnok
székfoglaló beszédéből.

(Folytatás és vége.)

Nem szabad felednünk, hogy a mai rendkívüli viszonyok erősebb munkaütemet kívánnak: ma pl. nem elég csak konzerváló munkát végezni. Ma igenis érezni, akarni, cselekedni kell az egyházi többletmunkát.

Szerény falumunkámban mindig azt tapasztalom, hogy népünk az olyan lelkészt, aki a lelki munkán felül a népi szolgálat minden ágából kiveszi a részét, a templomban is lelkesen és örömmel követi s áldozathozatalra is kész. Ugy láttam, hogy ezt mindég kiváltja népünkben az eredményes közmunkánál feltétlenül megkívánt, egyéni kezdeményezése és kitartó munkája az egyházközség lelkészenek. Népünk hajlandóságát pedig az egyház iránti áldozatkészségre fokoznunk kell, mert ettől függ az egyházi élet zavartalan működése.

A személyi és dologi kiadások előteremtésénél nem lehet vita és késedelem.

Az egyházi tisztviselők illetményeit és azoknak díjlevél szerinti pontos kiszolgálását, már csak becsületből sem vitathatják hiveink.

Kemény gondokkal küzdő egyházi tisztviselő nem lehet olyan egyházközségben, amelyik szervezett egyházi életre vállalkozott.

Ha körülnézünk magunk körül, látnunk kell, hogy szinte minden felekezeti erőfeszítéseket tesz a hitélet fokozására, az egyházi munka felrészítésére. Mi sem maradhatunk tétlenségben. Hiveinket az új világnézetek munkásai és apostolai ugyancsak látogatják és szervezik. Tennünk kell nekünk is egy lépést előre: valami nagy hitéleti demonstrációra gondolok, ami felrázná a tömegeket. Nézzük csak más egyházak népszövetségeit, különféle akcióit. Mily alkalmas

450
43
421

1600
ju

eszközök a közönyösek felrázására! Az ifjúsági konferenciák mind jó elindulások, de hol vannak a férfiszövetségek, a kiváló hitszónokok vándorelőadásai, az egyházi összejövetelek ünnepies, demonstráló és népes megrendezése. Amerikai szemüvegen át, szinte azt szeretném állítani, hogy még reklámok árán is, de teremtsünk virágzó egyházi életet közöttünk.

Ne féljünk véleményt nyilvánítani szervezeti, törvényhozási reformok terén sem. Általános óhaj ma az, hogy legfelsőbb zsinati törvényhozásunk tárgyalja le a további törvénytervezeteket és ezeknek során számoljon az időszerű reformok behozatalával.

A lelkészválasztás kérdésének égető szabályozása, még ha kell, az önkormányzat feladása árán is. Csak gondoljunk azokra a szomorú és áldatlan esetekre, ahol a fegyelmi okok kimaradása mellett is, a sikertelen együttélése lelkészeknek és gyülekezeteknek, az évtizedek során megöl minden munkát, nem egy helyen pedig tönkretette az egész egyházi életet. Kérdezem: nem ér-e ennél többet a főhatóságoknak adandó és kellően alkotmányosított olyan jogköre, amelyik szolgálati érdekből mindenkit a kellő helyre állít, vagy fennfogyó esetben megfelelő lelkészt küld, ahol annak szüksége mutatkozik, amelyik érdemes és kiforrott lelkészt nem hagy elsülyedni évtizedekig, szűk szórványi helyzetében, hanem teret nyújt képességeinek kellő helyen való kibontására s végül méltatlanná vált tisztviselőt, az őt megillető helyre tudná áthelyezni stb. stb., szóval a szolgálati érdekből való mozgási szabadságot megteremtene végre? Igaz ugyan, hogy merész hang ez és követelés a mi alkotmányos életünkben, de kérdelem, hol van az az alkotmány, amelyik érintetlenül élte volna az idők viharait? Meg vagyok győződve, hogy főhatóságaink kezébe sohasem fejlődne diktatórikus eszközzé ez az új jogkör. Mit jelentene az egyházunkra nézve, ha végre mindenki lehetőleg a neki megfelelő munkakörbe és helyre kerülne?

Megoldandó problémák még, amelyekről az idő rövidsége miatt részletesen már nem kívánok nyilatkozni: a lelkészek, tanárok és tanítók javadalmazásának kérdése s a javadalmak arányosítása, annak az elvnek gyakorlatba való átvitele, hogy egy-két évi szórványi szolgálat és falumunka nélkül senki sem foglalhat el rendes lelkészi állást, hogy a társadalmi és gazdasági tevékenység, minden egyházi tisztviselőtől megkivántassék, számonkéressék, — a minősítési és szolgálati táblázat felfektetése s annak figyelembe vétele a pályázatoknál.

Szándékosan hagytam utolsó kérdésnek felekezeti iskoláinkat, hogy erről külön és nyomatékosan szólhassak. Meglevő iskoláinkkal ezuttal nem foglalkozom, de szembe kell néznünk azzal az új szük-

séglettel, hogy amilyen arányban marad ki anyanyelvünk tanítása az állami tagozatokból, olyan vagy legalább megközelítő arányban kellene új felekezeti iskolákat felállítanunk, hogy megadhassuk gyermekeinknek anyanyelvükből, kulturánkból és hittanból különösen, a legegységesebb ismereteket.

Miután ipari és kereskedelmi pályákhoz az új törvények szerint a 7 elemi osztály, vagy a 4 középiskola megkivántatik, ne tévesszük szem elől, sem gyermekeinknél, sem iskoláinknál ezeket a szempontokat: a Banat egyetlen magyar 4 osztályos fimişoarai al-gimnáziumát, pedig ebből az okból is ajánljuk híveink szives figyelmébe.

Ezzel el is érkeztem mondanivalóimnak utolsó gondolatához. Szeretett és nagyrabecsült elnöktársamhoz fordulok. Kérem őt, hogy ajándékozzon meg kiváló lelki és szellemi képességeinek és a munkatársai együtt működésnek hasznos kincseivel, hogy simán vezethessük egyházmegyénk ügyeit felfelé. Többi igen tisztelt tisztviselő-társaimat és a Nt. egyházmegye alkotó tagjait is mind kérem a közérdek önzetlen szolgálatára. E helyről fordulok kérésemmel gyülekezeteinkhez és népünkhöz.

Egy nép erényei közé tartozik a vallásosság, a hitélet ápolása s az intézmények fenntartása. Bátor vagyok itt az oly kicsiny, de vallásos erényei után mégis oly nagy, hozzánk lélekben oly közel álló, világpozíciót betöltő holland népre reámutatni. Bevallom, hogy a vezetők minden igyekezete csak félmunkát jelent, ha nem áll mögöttünk tettekre szorítva a mi népünk. Kérem tehát gyülekezeteinket e helyről is, hogy tanúsítsanak nagyfokú érdeklődést és megértést munkánk, kezdeményezéseink iránt: gyakorolják jogukat, vegyék ki részüket a vallásos mozgalmakból. Mindez vonatkozik kicsinyre és nagyra, férfira és nőre egyaránt. Aki pedig érez magában elhivatást, álljon ki a népből a közmunka terére, legyen önkéntes tagja, ha még oly kicsiny is.

Ime hitet tettem munkaprogramomról és kérem a Mindenható jó Isten segédelmét, aki eddig is vezérelt elég göröngyös élet-pályámon, hogy adjon erőt ehhez az újabb vállalkozásomhoz, hogy e helyen is Krisztust követhessem és Anyaszentegyházunkat erősít-hessem.

Köszönöm a jó Istennek ezt az újabb terhet és próbatételt, köszönöm az egyházmegyénk szeretetét és felém irányított hajlandóságát.

Az egyház reformációja és missziója.

2. A mai idők kevésbé alkalmasak arra, hogy az egyháznak ez a bizonyágtétele ékes beszédek tartásában, bölcséleti rendszerek előadásában, könyvek és cikkek megírásában s terjesztésében merüljön ki. A korszellemnek ad kifejezést Herczeg Ferenc: »A legjobb ügyet is gyanussá teszi az ékesszólás«. Az egyház az isteni parancsot mai nyelvre: a tettek nyelvére ültesse át. Az egyházban ma új Károli Gáspárokra van szükség.

Az egyház Krisztus főpapi tisztének úgy válik részesévé, ha a cselekvés színterében olyan buzgóságot és erőt fejt ki, mint amelyet addig általában az ige hangoztatásában nyilvánított. Ha magát teljes egészében nem adja elő hálaáldozatul Istennek, akkor nincs meg benne a reformáció vakmerő, végleges és kizárólagos döntése. Az egyház tagjainak is mind jobban meg kell érteniök az egyetemes papság elve kötelezését. Titus római császár elveszetnek tartotta azt a napot, amelyen valami jót nem tehetett. A keresztyén ember számára elveszett az a pillanat, amelyben a szolgálat törvénye nem valósult meg.

A hálaáldozat kötelezésének minden következményét le kell vonni. Láttassa meg az egyház tagjaival, hogy mindenben mindenütt mindenkor szolgálniok kell Istennek és felebarátjaiknak. Tanítsa meg az embereket az önzetlen, hálából fakadó szolgálatra, még pedig úgy, hogy ebben maga járjon elől. Amíg az egyházban nem olyan az élet, hogy az merőben különbözik a kivüle levőtől; amíg benne az önzés, hatalmi törekvés, a másokért való felelőtlenség, a szolgálatban való lassúság, vagy egyoldalúság, vagy bizonytalanság uralkodik, addig nem tud megfelelni főpapi küldetésének. De vallom, hogy ha az egyház Krisztus teste, akkor mindez nem szükséges számára.

3. Az egyház harmadik nagy missziója az, hogy legyen részes Krisztus királyi tisztjében. Ez következik is az előbbiből. Nikolai Berdjajev, mikor szemlélődik Oroszország és Európa sorsán, azt állapítja meg, hogy a következő dilemma előtt áll a világ: »Ha nincs testvériség Krisztusban, akkor jöjjön az Antikrisztus nevében való szövetkezés«. ¹ A Krisztusban való testvériség megteremtését szolgálja az egyház Krisztus főpapi tisztében való részesedésével, az Antikrisztus nevében való szövetkezés elleni harcot pedig Krisztus királyi tisztében való részesedése által. Az egervölgyi hitvallás szerint ez

¹ M. Nikolaj Berdjajev: Az új középkor. B.-pest, 1935. Pro Christo Diák-szövetség. 122. old.

azt jelenti, hogy az igazi egyház harcol a bűnnel; harcol Isten országáért, azért, hogy Krisztus törvénye legyen az uralkodó. Ezt a harcot eredményesen csak nagyon erős egyház nagyon tiszta fegyverekkel vivhatja meg. És csak akkor, ha az egyház egy Krisztussal: ha az egység meg van benne. A »divide et impera« — elvet nem Krisztus sugalmazta XI. Lajosnak. Az Antikrisztussal szemben az egyháznak fegyelmezett falanként kell állania. S ha már az eddig elzárkózó római egyház is kezdi meglátni annak szükségét, hogy a különböző egyházak lépjenek egységre a sátánnal szemben, akkor nekünk a magunk falain belül még inkább meg kell ezt tennünk. Anticristus ante portas, s ha az egyház sokáig Fabius Cunctator marad, a kapuk ledőlnek. Olyan szenvedéllyel és kitartással kell hangoztatnunk a sátán elleni harc sürgős megkezdésének szükségét, mint ahogy Catonál refrén volt minden beszédjében: »...Carthagot le kell rombolni«.

Ha az egyháznak valóban Krisztus a királya, és az emberek az egyháznak igazi tagjai, akkor Krisztus királyi hatalma lesz velünk, s az egyházzal el lehet mondani azt, amit Pyrrhus, epirusi király követe, Kineás mondott a római szenátusról, hogy »királyok gyülekezete«. S ha az egyház Krisztus erejével király lett, akkor fog tudni uralkodni az egész világ felett. Csakhogy ehhez a reformációjában véghez vitt döntés bátorsága szükséges. Borúérzésre semmi ok sincs, az Antikrisztus és katonái csak látszólag erősek. Barth Károly a következő hasonlattal jellemzi az Antikrisztus manővereit: »Amikor a régi svájciak Sempachnál ütközetre indultak ausztriai Lipót vasbaöltözött falanxa ellen, valaki elkiáltotta magát: »Üssetek nyíllaira, mert belül üresek«.¹

Megvan-e ez a bátorság, tisztánlátás, kitartás, királyi öntudat: a Krisztusba vetett erős hit a hajdan »nemes«-nek nevezett szent ekklesiában? Nem olyan-e inkább, mint a szeszélyes, állhatatlan erdélyi fejedelem: Báthory Zsigmond? Az ő uralkodásának sorozata közepette vetette meg lábát Básta. A Krisztus királyi uralmát csak az az egyház tudja megvalósítani, amely határozott kitartással, céltudatossággal, Kálvin szava szerint »minden kétségbeesés közepette is előre tör«. Még a pogány Mahatma Ghandi is azt mondja: »Akik nem hisznek, vagy akik félnek, vonuljanak vissza«.

A misszióknak ilyen modern, az az szélesvonalu értelmezésére volna szükség, hogy az egyház tudjon uralkodni az élet minden területén! A hajdankori zsidókról azt olvashatjuk: »...ismerék az idő alkalmas voltát, hogy tudnák, mit kellene Izráelnek csele-

¹ Barth Károly — Pilder Mária: A Reformáció mint döntés. 20 old.

kednie¹⁾ A mi egyházunk is ismerje meg az alkalmas időt: — a történelem órája kongat: »uj középkor«-nak kell készülnie, amelyben olyan nagy hatalommal rendelkezék az egyház, mint a régi-ben, csakhogy más természetű: isteni hatalommal.

IV. Minden reformációban és misszióban ifjui tűz, valami fiatalos jelleg van. Ez azonban a multtal szoros kapcsolatban van: »aranyformáló régi mesterekre« (Áprily) tekint a szem. Az ifjuság, nemcsak a korban, hanem a hitben töretlen erejű ifjuság — hiszen Reményik szerint »a nemzedékek örváltása jó« — a maga szolgálatos életében cáfolja meg Szabó Dezsőt, aki azt mondja, hogy »az életre éhes útálja a keresztyénséget«²⁾ és: »a keresztyénség már nem tud senkit hőssé tenni«³⁾; mutassa meg, hogy a mindenkori reformációban megéledt főnix: Isten diadalmas egyháza alázatosan, de erős igennel áll. Colosseumok, Alhambrák elpusztulnak, »vékonyka porréteg... pár ezredév alatt gúlákat ás el, vérszerződések csak a krónikák lapjain érvényesek, jogarok kihullnak a kézből, hal-mok összedülnek, — de Krisztus egyházán a pokol kapui sem vehetnek diadalmat, mert az »ifjui szívben él«: a Krisztus szívében.

(Folytatás és vége.)

Nits István J.

Csehszlovák—román iskolai egyezmény.

A minisztertanács ez év november 10-én hagyta jóvá a Csehszlovák köztársaság és Románia királyság közt Anghelescu és Seba miniszterek aláírásával ellátott iskolai egyezményt.

A főbb intézkedések a következők:

Románia a cseh, Csehszlovákia a román iskolaköteles kisebbségi gyermekek számára, ha számuk valamely községben eléri a harmincat, kisebbségi tannyelvű állami elemi iskolát létesít. Nem állít fel azonban kisebbségi tannyelvű állami iskolát ott, ahol már előzőleg valamely illetékes hatóság létesített kisebbségi tannyelvű iskolát. Ezekben az iskolákban az állam nyelvét a 3-ik osztálytól kezdve heti 4 órában fogják tanítani. Mindkét állam gondoskodik kisebbségi eredetű, a gyermekek többségének vallását követő tanítók neveléséről valamelyik állami tanítóképzőben, s ebből a célból jó tanulók számára ösztöndíjakat engedélyez s legalább egy tanítóképzőben a kisebbségi nyelv és irodalom, — lehetőleg ének előadására tanszéket szervez. Amíg a megfelelő tanszemélyzetet másként

¹ I. Krón. 12: 32.

² Szabó Dezső: Tanulmányok és jegyzetek. Jean Arthur Rimcand.

³ Szabó D. i. m. Levél a fiataloknak.

nem tudják pótolni, kölcsönösen megengedik a mállam polgárainak a működést. Mindkét állam gondoskodik ezen kisebbségi iskoláknak megfelelő tankönyvekkel való ellátásáról, esetleg engedélyezi a másik államból származó tankönyvek használatát. Ahol a közlekedési viszonyok, vagy a lakosság szétszórt volta lehetetlenné teszi iskola létesítését, ott kisebbségi vándortanítói állást szerveznek.

A kisebbségi kultúra megbecsülésétől és tisztult liberális felfogástól áthatott egyezménynek minden sorából a kölcsönös jóakarát hangja szólal meg. Áttanulmányozásánál egyetlen hiányosságot fedeztünk fel, t. i. nem mondja ki, hogy annyi tanerőt kell beállítani az így létesítendő kisebbségi tannyelvű iskoláknál, ahányat a jelentkező gyermekek száma szükségessé tesz. Azonben ezt is ellensúlyozza a záró kijelentés, hogy t. i. a kisebbségi tannyelvű iskolák létesítése végett beadott kérvényeket mindkét állam teljes jóindulattal fogja elintézni, ha egyébként megfelelnek az egyezmény és az érvényben levő iskolai szabályzatok intézkedéseinek.

Az egyezmény a Mon. Of. nov. 16-iki számában jelent meg.

Psautier Romand.

(Svájc francia nyelvű protestáns egyházainak zsoltár és énekeskönyve. Neuchatel 1937.)

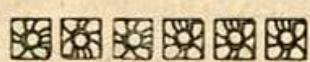
A francia nyelvű svájci protestánsok között eddig használt két énekeskönyv helyére lépett ez a kantonok közös bizottsága által, kilenc esztendei fáradságos előkészítő munka után kiadott énekeskönyv. Ez azonban nemcsak az egységet munkálta, hanem a szakbizottságnak az volt a törekvése, hogy szövegben és dallamban reformálja a régi énekeskönyvet úgy, hogy az az ősi XVI-ik századbeli zsoltárokkal megegyezzen. A közbejött kilenc esztendő alatt közkezenforgó lett az 1565-iki Marot Kelemen és Beza Todor szövegével a facsimile kiadott Goudimel-féle harmónizáció, amely a munka alapjául szolgált. 73 zsoltárt tartalmaz a gyűjtemény R. L. Piachaud szövegátírásával. A százezer példányban kiadott csinos énekeskönyv 600 oldalon 422 éneket tartalmaz, szöveggel és négyhangú letéttel. Az énekeskönyv bevezetése azonban kéri a hiveket, hogy a melódiát énekeljék csupán, a kíséretet csupán énekkarra vagy harmóniumra bizzák.

Mivel a Goudimel harmónizációja a melódiát tenorban adta, szükséges volt itt a szopránra átírása. Egyebek között figyelmeztet

az előszó arra, hogy a hangjegyek értéke relativ a zoltároknál és hogy minden zoltárnak megvan a saját jellege által meghatározott üteme.

Ez a munka is egy jele annak, hogy a megújult hitélet maga után vonja a liturgiának gazdagabbá tételét. Visszavezet nemcsak belső tartalom tekintetében, hanem a művészi formát illetően is a reformáció boldogan éneklő világába. Itt jegyezzük meg, hogy a franciaországi protestánsok énekeskönyve is átdolgozás alatt van és a jövő évben jelenik meg.

Molnár Károly.

HIREK

Bőrkötéses nagybetűs zoltároknak nap mint nap kereslet lévén, Tankönyvraktárunk elhatározta, hogy ezen kívánságokat kielégíti. E végett párnázott fedelű, fekete, kiválóan szép és tartós bőrbe kötött, aranyozott metszésű nagybetűs zoltárokat hoz forgalomba. A közelgő karácsonyi ünnepekre való tekintettel, ezen zoltárookra már most elfogad a Tankönyvraktár előjegyzéseket. Ára L 300.

Lelkészerkekezleti választmányi gyűlés. Az egyházkerületi Lelkészerkekezlet választmánya okt. 26-án tartotta gyűlését Oradean, melyet Csernák Béla alelnök imádsága után Püspök urunk a megjelentek szives köszöntésével nyitott meg. Sajnálattal kellett tudomásul vennünk Oláh Sándor anyagi ügyeket intéző alelnök lemondását. Teendőit a legközelebbi közgyűlésig Peleskey Sándor titkárra bízta a választmány. A részletes titkári beszámoló után hozott határozatával nyomatékosan felhívta a körök elnökeit a változások bejelentésére, valamint arra, hogy december 1-ig minden munkáról jelentést tegyenek s ezek között a könyvtár megszervezéséről. Ugyancsak szigorúan felhívta az egyházkerületi érkekezletek elnökeit, hogy mindennemű segélyalapjukról terjesszenek be kimutatást a ker. elnökéhez január 31-ig. A

paróchiális könyvtár részére kiadandó művek iratása, illetve kiadása tárgyában teendő javaslatra bizottságot küldött ki, melynek tagjai: Csernák Béla, Debreczeni István, Peleskey Sándor. Az ardeal-i egyházkerületi érkekezlet elnökségét megkeresi az országos érkekezlet megalakítása végett. A lelkészek anyagi helyzetével foglalkozva megállapította a létminimumot és ezt összehasonlítva a nyugdíjalap felértékelt fizetésekkel, szomorúan szögezte le, hogy hárommillió leire volna szükség, hogy a nagyon is szerény minimum minden lelkésznek meglegyen. Elhatározta, hogy memorandumot szerkesztet, melyben feltárja a lelkészi kar siralmas helyzetét a kormány előtt és kéri egy nagyobb összegű gyorssegély kiutalását, a jövő évre pedig az állami fizetéskiegészítés felemelését. Egyházkerületi közgyűlésünket pedig

felkéri, hogy vizsgálta meg, mennyire felelnek meg a díjlevelek a valóságnak. Egyben javasolja az egymáshoz közellevő, szegény kis egyházaknak társ-egyházzá szervezését. Adott esetből kifolyólag kimondta a választmány, hogy a lelkészek csak abban az esetben végezhetnek más lelkészek hiveinél lelkeszi szolgálatot, ha arra az illetékes lelkésztől beleegyező nyilatkozatot visznek annak igazolásával, hogy a stólat is kifizették. — Különben ezeket a határozatokat az egyházkerületi közgyűléshez terjesztette, mely azokat megerősítette.

Az oradeai Lorántfy Zsuzsánna Jótékony Egyesület

október 31-én, lélekemelő ünnepség keretében avatta fel, az ujonnan épített épület helyiségeit. Dr. Thúry Kálmán elnök szívből köszöntötte a diszgyűlés résztvevőit, bensőséges megelégedéssel tekint vissza az Árvaház létesítésében, alapításában fáradozó, buzgólkodó elődökre. Ez évben az egyesület nagy anyagi áldozattal új épületrésszel bővítette ki az árvaházat és a régi épületet átalakította, hogy szélesebb méretben tudja szolgálni a szeretet szent ügyét. Építette pedig abból az alapból, melyet áldozatos lelkek két évtized alatt gyűjtöttek. Isten után övék minden mi köszönetünk és hálánk. A nagytetszéssel fogadott elnöki megnyitó után Püspök ur mondott felemelő beszédet. Mint az egyesület védnöke örvendező lélekkel szemléli e szép épületet, az egyesület meghatóan eredményes munkáját. Elismeréssel adózik az elnökségnek, kiemelve Csernák Béléné elnöknő, dr Thúry

Kálmán elnök és Csernák Béla ügyvezető elnök érdemeit, fáradhatatlan tevékenységüket. Ünnepélyes ígéretet tett, hogy úgy az egyházkerület, mint ennek áldásos szerve — az egyházker. Nőszövetség — melynek képviselőjében megjelent Papp-Szász Lajosné elnöknőt meleg szavakban üdvözlí — megadja a maga erkölcsi és anyagi támogatását e szeretet-intézményünk fenntartásához, mely felé az egyházkerület legtávolabbi részéből is nyújtják kezeiket népünk gyermekei. Püspök ur mély hatású beszéde után Csernák Béla ügyv. elnök ismertette az egyházkerületi nőszövetség nagyjelentőségű határozatát, az árvaház védnöksége elvállalása és támogatása tárgyában, melyet az egyesület diszgyűlése leghálásabb köszönettel vett tudomásul. Majd pár vonásban ismertette az építkezés történetét, mely közel 400 ezer lei költséget igényelt s emésztett fel. Utána Vargha Gedeon ellenőr-árva-anya terjesztette elő rövid jelentését, a régebben és újabban felvett árvák létszámáról. 1923 október 31-én három árvával nyílt meg az árvaház. Az eltelt 14 év alatt 83 árvát gondozott s gondoz ez intézmény. Jelenlegi létszám fia árva 19, leány 7, együtt 26. Fiu helybeli 11, vidéki 8. (Bihar m. 4, Maramureş m. 1, Sălaj m. 1, Timiş m. 1, Regát 1.) Egészárva 1, félárva 18. Leány helybeli 4. Vidéki 3. (Bihar m. 2, Timiş 1.) Egészárva 1, félárva 6. Végül Borbáth Dániel a cluji diakonisszáképző anyaintézet ig. lelkésze köszöntötte testvéri szeretettel az egyesület. Éppen egy éve

tart fenn az anyaintézet testvéri kapcsolatát a Lorántfy Zsuzsanna Jótékony Egyesülettel, amennyiben két diakonissza-testvér, Anna és Amália, vezeti az árvaház belső, családi életét és ez az áldott munka, a hitből fakadó szeretet ereje és eredménye.

A timișoarai ifjuság ünnepe. A reformáció emléknapján tartotta meg az egyesület, fennállásának tiz éves évfordulóját. Az örömnepben a régi vezetők is megjelentek, Elekes Gyula, Orth Imre és Orth Győző lelkészek. Sajnos, az egyesület alapítója: dr Szabolcska László esperes, és egyik volt kiváló vezetője: Borbáth Dániel theol. m.-tanár nem vehettek részt. Mint előadók részt vettek még Ajtay Béláné nőszo. elnöknő, Nits István fratelia lelkész Horváth István és Ajtay Gábor segédlelkészek. Az ünnepet szombaton este istentisztelettel kezdtük meg, amelyen az egyik legregibb tag: Orth Győző hirdette az Igét. Vasárnap reggel biblióra után istentisztelet volt, amelyen az Igét Debreczeni István hirdette. Az istentiszteletet ur-

vacsoraosztás zárta be. Ezután közgyűlés következett, melyen Diószegi Zoltán elnök az egyesület történetét ismertette. Az egyházi alakulatok és a különböző timișoarai ifj. egyesületek kiküldötteinek üdvözlése következett. Ezután legkiemelkedőbb volt a tagok fogadalm-tétele. D. u. a leányok és fiuk külön gyűltek össze megbeszélésre. Másnap reggelismét biblióra volt, majd a nap folyamán még négy előadás: *Debreczeni István*: A sajtó a reformáció szolgálatában, *Orth Imre*: Kálvin és az ifjuság, *Nits István*: Szenvedélyeink, *Horváth István* Akadályok Isten országa szolgálatában. Az áldásos ünnepet istentisztelettel fejeztük be.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

j. V. B...s. Ajánlom szives figyelmébe Márk ev. 16. r. 1. versének első öt szavát. Vagy még nem mult el? *Cz. J. T...e.* Helyszüke miatt mutatványt nem közölhetünk. *Sz. G. K...g.* Türelmet kérek, míg sort kerithetünk rá.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

7502—1937-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* Ismételten kötelességévé tettem az összes iskola-fenntartó egyházak iskolaszéki elnökeinek, hogy minden tanítóválasztást azonnal jelentsenek be hivatalomnak. Ennek ellenére a bejelentések rendkívül hiányosak, a nyilvántartást alkalmilag beérkező jelentésekből, látogatási jegyzőkönyvekből kell kiegészítenem. Hogy ezek a mulasztások milyen kellemetlenségeket vonhatnak maguk után, súlyosan tapasztalták azok, akik a püspöki hivataltól nem kapták meg a kívánt működési bizonyítványt, mert tőzslapjuk nem volt rendben. További súlyos következményeket vonhat ez maga

után a nyugdíjintézet megalkotása után, s esetleg anyagi felelősséggel is járhat. Ezért felhívom az iskolai hatóságok figyelmét a következőkre: Minden új tanítóválasztást vagy bármely rövid ideig tartó helyettesítést, azonnal be kell jelenteni az esperesi hivatalon keresztül a püspöki hivatalban nyilvántartás végett. Ha az új tanító egyházkerületünkben még nem működött, az esperesi hivatalban azonnal el kell készíteni személyi törzslapját, két példányban, s annak másodpéldányát be kell küldeni a püspöki hivatalba. Ha az új tanító egyházkerületünkben már működött, de más egyházmegye területén, az esperes ur kérje be az elhagyott egyházmegye esperesétől a tanító személyi törzslapját, s ez esetben a püspöki hivatalban csak az új bejegyzéseket kell bejelenteni. Ha az új tanító u. a. egyházmegye területén működött, akkor az esperes urak csak az új bejegyzést jelentik be a püspöki hivatalban. A tanító állásból távozását a püspöki hivatalnak az esperesi hivatalon keresztül azonnal kell jelenteni, ugyszintén az olyan természetű szabadságolást, amely helyettes alkalmazását teszi szükségessé. Lehetőleg azt is jelenteni kell, hogy a tanító hova távozott. Ha a tanító az iskolai évet szabályzat szerint befejezte, akkor a nyilvántartásba távozásának időpontjául aug. 31-et kell bejegyezni. Egy hónapnál rövidebb ideig tartó helyettesítésnél autorizációt kérni nem kell, csak a helyettesítés tényét és időtartamát be kell jelenteni az ill. revizorátusnak. Egy hónapnál tovább tartó helyettesítésnél vagy rendes tanítói választásnál a püspöki hivatalon keresztül azonnal az esperesi megerősítés után autorizációért kell folyamodni. Az autorizációs kérvények mintájánál közölt B. minta (1932-281. old.) nem használható, hanem minden kérvényt az A. minta szerint kell elkészíteni. Az okmányok beszerzésével felmerülő késedelmek elkerülése végett már a pályázati hirdetésnél meg kell követelni, hogy az autorizációs kérvény mellékletül szolgáló összes okmányokat a pályázó másolatban mutassa be. Oradea, 1937 november 19. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk. püspök.

7451—1937-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságnak.* Tudomásvétel és mihez tartás végett közlöm, hogy kizárólag iskolai szünnapokon rendezett iskolai kirándulások céljára legalább 5 gyermekkel 50 százalék — legalább 20 gyermekkel 75 százalék vasuti szállítási kedvezményért lehet folyamodni. Érdeklődők jelen számra hivatkozással forduljanak a püspöki hivatalhoz a 179.671—1937 számú miniszteri rendelet közlése végett, amely tartalmazza az összes szükséges felvilágosításokat. Oradea, 1937 nov. 17. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk. püspök.

7141—1937-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* 4613—1937 számú körrendeletem kiegészítéséül közlöm (hiv. lap. 221. old.), hogy ügyvivőnktől nyert felvilágosítás szerint a rendelet eredeti szövege nem hagy fent kétséget afelől, hogy a »taxe scolaire« kifejezést nem lehet az egyházi adóra magyarázni, s bárhol ilyen kísérlet történnék, azonnal utasítás végett a bizonyítékokkal együtt hivatalomnak kell jelenteni. Oradea, 1937 november 11. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk. püspök.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Jud. Bihor

Tinca

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

Nt. I. ELKÉSZURAKNAK sz. FIGYELMÉBE AJÁNLOM

református papi szabóságomat

Felelősséggel készítek ORLE. (Szánthó) palástot; palást-átalakítást, u. m. selymezést, lerakást. A palást-árak főveggel együtt minőség szerint 2500—5500-ig változóak. Távolabbi paróchiákra személyesen is elmegyek. Postai megrendelést pontosan teljesítek. Esetleges információért a helybeli lelk. hivatalhoz szíveskedjenek fordulni.

Tisztelettel:

ALAPÍTÁSI ÉV 1897.

CSAPÓ LAJOS
papi szabósága

SATU-MARE, Ștefan cel mare No. 7.

Egyházkerületünk kiadásában megjelent

KISBETUS HANGJEGYES ÉNEKESKÖNYV

szines és fekete vászonkötésben ára 60 Lei

KÁLVIN-KÖNYVNYOMDA

Tulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor és Román Károly

ORADEA, STRADA Dr. LAZAR AUREL 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületben

Kálvin-könyvnyomda, Oradea.

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Pietr. Craiului Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:		Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
Református Püspöki Hivatal Oradea,		évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
Strada Alexandrii 31.		ára 10 lei. — Megjelenik minden
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.		hónap 1., 10. és 20-ik napján.

A Gyermek várása.

Emberek állnak a Várakozás lassan mozgó lépcsőjén s halk suttogással, ki se mondott sóvárgással lesik, míg eljutnak a szent kapuhoz, a titokzatos pillanathoz, amelyen az Életnek egy új választottja lép elő a teremtetlenség semmijéből a létezés partjára. Mennyi álmok és terv szövődik a hónapok alatt s a kíváncsi kérdés hányszor felfakad: ki lesz, mi lesz és vajjon milyen lesz? Az anyák szíve mélyén ott él a remény, hogy ő lesz a legszebb a világon s a legjobb és leghősebb. Olyan talán még nem is volt soha, amilyen ő lesz. S vele álmodnak és róla beszélnek folytonosan. Nem baj, hogy a szépség foltokat kap és a forma szétmálk s mind nehezebb a mozgás, kevesebb az erő, — az a fő, hogy érik az Életnek szent termése s közeleg a király, a várvavárt, a boldog és boldogító.

Mária is így várta a Fiát! Asszony volt ő is, aki álmokat álmodott s nem önmagának akarta a boldogság és dicsőség teljét, hanem az Eljövendőnek. Mert ez az anyaság misztériuma: az átadás, megsemmisülés a jövő érdekében. Elválnak a csontok, elfolyik a vér, borzasztó kínok halálsikolya s mikor az anya élte a halálos fájdalmak infernójába jutott, akkor születik meg az új élet, a Gyermek.

Nézem ezt a vajudó világot, hallom a borzalmas hörgéseket, velőmbe hasít nekem is a kín, mert atomja vagyok az új életre váró szenvedő világnak. Néha, mikor vad rohamba jön a kínok selege, azt hiszem, hogy már nem tarthat soká, már elég volt s már elküldi az Ur e világba Azt, aki megváltja az életünket a száztörű fájdalomtól, hogy talán már jön az idő, mikor az oroszlanok és farkasok nem húsunkba akasztják rettentő fogukat, hanem legelni fognak s Isten békéje derül reánk. A jó Pásztor egy akolba tereli nyáját s ott mindenki szépen megfér egymás mellett.

De aztán belátom, hogy még messze vagyunk. Még nem elég

a fájdalom, nem hasít még halálosan a gyötirelem, még nem sóvárog az egész teremtettség egyetemben a Megváltás után. Még sokan vannak a vidámak, jóllakottak, a dúskálók. Majd ha minden íz halálverejtékben fürdik s lázban remeg és félholtan fetreng az egész embertest, mikor egy szörnyű halálordítás lesz az egész világ: akkor születik meg a Gyermekek!

Igy lesz, mert így mondta Ő, aki egyszer már járt a Földön s lábanyomát itt ott még felfedezhetjük. Mikor lesz? Száz év, vagy ezer múltán? Nem tudjuk, de úgy tetszik, a nagy vajudás már kezdetét vette!

Boruzs Lajos.

Politizáljon-e vagy ne politizáljon a ref. papság.

Soós István dr. kerületi főjegyzőnk »Református papság és politika« c. alatt vezércikke jelent meg, melyben igen világosan mutat rá, hogy jelenlegi helyzetünkben és a jelenlegi körülmények között milyen mértékben kell a református papságnak politikával foglalkoznia és megállapítja, hogy nem »Párt«, de kisebbségi politikát kell folytatnia.

Szabó Lajos dr. »Lelkészek ne politizáljanak« cikkében válaszol Soós dr.-nak. »Egy elhangzott pohárköszöntő«, »saját esete«, »egy politizáló pap elhanyagolt és áldatlan állapotban levő gyülekezete« felemlítésével próbálja alátámasztani érveit és nagyobb hatás kedvéért megemlíti, hogy hatvan lelkész memorandumban fordult a zsinat-bizottsághoz, hogy »a lelkipásztorokat egyszer s mindenkorra tiltsa el a politikától.« Hatvan lelkész memoranduma harsogva kiáltja: Lelkészek ne politizáljanak!

A református lelkipásztor politizáljon-e vagy ne, az mindig az egyéni elhivatottságtól, az adott helyzettől függ. Mint ahogy vannak lelkipásztorok, kiknek meg van az érzéke a mezőgazdasághoz, méhészethez, hangya- és hitelszövetkezetek vezetéséhez, ép így vannak, kiknek megvan a politikai elhivatottságuk és az adott helyzet is olyan, hogy a kisebbségi politikától elvonulniok lehetetlen, sőt egyenesen kötelességük, hogy az őket megillető részt kivegyék belőle. Viszont vannak, akiknek kevésbé vagy egyáltalán nincs érzékük a politikához és az adott helyzet is olyan, hogy semmi szükség nincs az ők politikai tevékenységükre, mert abból nem haszon, hanem csak baj, kár háramlik rájuk, anyaszentegyházra és magyarságra egyaránt. Ezeknek valóban vissza kell vonulniok és egész életüket anyaszentegyházunknak kell szenteljék.

Hogy Szabó Lajos dr visszavonult, az is érthető. Oradean ma oly kiváló embereink állanak a magyarság élén — először is a mi világi papjainkra gondolok — hogy ott igazán nincs szükség, hogy a református lelkipásztor a politikába beleavatkozzék. Valószínűnek tartom, hogy a többi 59 lelkipásztor is, kik a memorandumot aláírták, hasonló helyzetben van. Elég, ha ők közkatonák maradnak és úgy tesznek eleget kisebbségi politikai kötelezettségüknek. A többit elvégzik helyettük is az arra hivatottak.

De ott, ahol nincsenek világi emberek, vagy ha vannak is, olyanok a körülmények, hogy a vezető szerepet nem vállalhatják és a magyarság osztatlan bizalma a református lelkipásztor felé fordul, elvárják, sőt megkövetelik tőle, hogy a vezetést a kezébe vegye, visszavonuljon-e, szembe helyezkedjék-e a magyarság bizalmával az ilyen helyzetben levő lelkipásztor? Egy pillanatig sem gondolhat erre, még akkor sem, ha az teher és gond neki, mert magyarsága és anyaszentegyháza ellen vétene.

Szabó Lajos dr eseteket sorol fel; hadd említsek fel én is, amiből nem kár, hanem haszna lett az egyháznak. Egyik kb. 500 lelket számláló gyülekezetünk lelkipásztora éveken keresztül hiába fáradozott, hiába hivatkozott rendeletekre, a községtanács a 14%-os iskolai segélyt, minden beadványa papirkosárba került. De amikor a kisebbségi vezető szerepet vállalta és mögötte állt 2500 magyar a maga bizalmával és szavazatával, a szavazatokra számító községtanács kérelem nélkül megadta az iskola segélyt és azóta minden évben megadja.

Egy másik lelkipásztort a megye magyarságának bizalma indított arra, hogy az orsz. gyűl. képviselőiséget vállalja, amiből ugy az egyháznak, mint az iskolának meglelt erkölcsi és anyagi haszna.

Ezeknek a lelkipásztoroknak gyülekezetei semmiben sem maradtak azoknak a lelkipásztoroknak a gyülekezetei mögött, kik félre vonultak a kisebbségi politikától. Hisz ez a kisebbségi politika egy cseppet sem rabol több időt el a lelkipásztoroktól, mint a gazdaság, tej-, hitel- s fogyasztási szövetkezet, méhészet, kaszinó vezetése és miért nem tiltakozunk ezek ellen?

De most nézzünk át a szomszéd felekezetek kerítésein és mit látunk ott. Nincs egyetlen felekezet, melynek papjai bizonyos mértékig ne politizálnának és ne vennék ki ebből az őket megillető részt. Gondoljunk a görög keleti egyház lelkészeire a múltban és jelenben. Vagy Róma harcos vitézeire. Van-e állam, amelynek olyan jól megszervezett diplomáciai kara volna, mint éppen Rómának? Mindig és mindenütt ott van a legalkalmasabb embere. Püspökei, politikailag jól képzett papjai ott ülnek, mint felsőházi tag, mint

képviselő a törvényhozás termében. Vajjon a kormányok miért adnak szenátusi méltóságot a püspököknek; nem azért-e, hogy szükség van ezek tudására, tanácsára! Csak mi hiányoznánk mindenünnen? Csak mi volnánk azok, akik visszavonulunk teljesen és hagyjuk, hogy nálunk nélkül döntsenek minket igen közelről érdeklő és nagy fontosságú egyházi és iskolai kérdésekről.

— Gondoljunk csak most Laár Ferencre, kisebbségi politikai munkájára!

Egyházi törvénykönyvünket alkotó atyáink igen bölcsen tudták, hogy mit tesznek akkor, amikor csak azt körvonalozták, hogy milyen politikai megmozdulásoktól, tüntetésektől óvakodjanak lelkipásztoraink. A ma készülő törvény sem fog ennél többet mondani. Ha akkor úgy gondolkoztak atyáink, akkor ma kisebbségi sorsunkban nem gyűjthetjük fel magunk felett a házat önkezőnkkel.

Ezek után felvetem a kérdést. Lelkipásztoraink részt vegyennek-e a kisebbségi politikában vagy ne, ha igen, milyen mértékben? Erre a mai kisebbségi helyzetünkben, a mai körülmények között csak egy feleletet adhatok: Igen! Annyira, amennyire anyaszentegyházunk és magyarságunk helyzete és érdeke megkívánja. Aki megtehet ennyit és ezt sem teljesíti, az bünt követ el úgy az anyaszentegyház, mint magyarságunk ellen.

Keresztes József.

Az euriului tanítói értekezlet ülése Săcueniben.

Az euriului tanítói értekezlet november hó 10-én Săcueniben tartotta meg őszi rendes ülését. A tagok számbavétele és a XC. zsoltár eléneklése után Toth Zsigmond ért. elnök tartotta meg elnöki megnyitó beszédét. A tanítók tevékenységét a rádium aktivitásához hasonlította. Kifejtette, hogy a felekezeti tanítótság széleskörű és lankadatlan tevékenysége sem iskolái számával sem anyagi ellátásával nem indokolható meg. Ha Leonardo Da Vinci, ez a nagy polihisztor feltámadna halottaiból, ma tanító lenne, mert csak ebben a minőségben tudná kifejtteni egy személyben az összes emberj tevékenységeket. De azoknak kell lennünk a szellem világában, ami az anyag világában a rádium, mert a mi lelkünk nem hiába való kalkulációkra, hanem új világot formáló isteni tendenciákra van beállítva. Nem vak véletlen torzszüleménye ez a világ, nem vak véletlen balfogása ez, hogy minket a mi posztunkra állított a Gondviselés, mint ahogy nem véletlen hogy a csillogó fémek között ott

van egy szürke, minden külső csillogást lemosolygó szürke fém is: a vas. Ne felejtsetek, hogy az emberi kultúra tartó oszlopa nem a csillogó gyémánt, hanem a szürke vas. Ami az anyag világában a rádium és a vas, az a szellem világában a tanító. Talán isteni akarat az is, hogy ne legyen felhigitva üres külső csillogással, mert elveszitené törhetetlen erejét és kimerithetetlen aktivitását. Testvérek ne felejtsetek: »Ti vagytok a földnek savai, ha a só megizetlenedik, mivel sózzák meg?«

A gyűlés fontosabb tárgyai a következők voltak:

Elnök bejelenti, hogy az egyházker. közgyűlés napján Oradean elnöki értekezlet volt, melyen tanügyi kérdések s a felekezeti tanítóság szellemi és anyagi ügyei vétettek tárgyalás alá.

Előterjeszti az egyhm-i tanítói szakkönyvtár megszervezésére vonatkozó javaslatát, melyet a közgyűlés magáévá téve a könyvtár megszervezését elhatározta és könyvtárnoknak Polgáry Vilma sácueni ref. tanítónőt választotta meg.

Jelentés tétetett a mult évi tanítói körök tevékenységéről valamint az ezévi köri értekezletek programjáról.

Tárgyaltattott a kántori fizetés és igazgatói járandóság ügye s kimondatott, hogy az elnökség memorandummal fordul a főhatósághoz ezeknek a kiszolgáltatása érdekében.

A körü értekezleteknek megtárgyalás és jelentéstétel végett kiadatott a következő tétel:

»Miként lehetne a tanítói fizetéseket biztosítani és kiszolgáltatásokat a legmegfelelőbbben eszközölni.«

Leszögezte a tanítói értekezlet, hogy az egyh.-ker. tanítói értekezlet megszervezését nemcsak a tanítói érdekek de főként a felekezeti oktatás egyöntetősége és fejlődése szempontjából is elodázhatatlannak tartja.

Több kisebb ügy után letárgyaltattak az egyh.-megyei tanítói gyámpénztár ügyei, melyet Kósa Károly pénztárnok terjesztett elő.

A 245 dicséret 10. versének az eléneklésével az ülés véget ért.

T. Zs.

AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR

Szabó Lajos Domänești-i ref. lelkész november hó 1-én életének 84-ik, boldog házasságának 20-ik évében rövid szenvedés után, Istenbe vetett törhetetlen hittel csendesen elhunyt. Pályáját, mint tanító kezdte a magyarországi Nagyecsedén, majd 1898 szept. 22-ik napján Debrecenben lelkészi oklevelet nyert. A domänești gyülekezetben 37 éven keresztül szolgálta — még hosszas beteges-

kedése alatt is — törhetetlen hűséggel az anyaszentegyházat. Éppen azon a napon szólította haza az Ur, amikor 37 évvel ezelőtt a domänești gyülekezetbe örállóul szólította. Az Ur adjon az ő megfáradt szolgálójának csendes pihenést az anyaföldben, lelkének pedig üdvösséget az idvezültek hazájában. Halálát özvegye és négy gyermeke, köztük 2 lelkész fia, Zoltán és Gyula gyászolják.

Az Isten adjon vigasztalást a gyászolóknak.

HIREK

Lelkészbeiktatás. November 14-én ment végbe Bagoly Bertalan salontai lelkészi állásába beiktatása, aki Dohi Árpáddal a borşi lelkészi állást cserélte el. A beiktatást Arday Aladár esperes végezte, Ezékiel 3: 17. alapján tartott beszédével. Majd Bagoly Bertalan mondotta el Máté 6: 10-re felépített beköszöntő beszédét, melylyel meghódította a templomot zsufozásig megtöltő gyülekezetét. Utána ünnepélyes presbiteri gyűlés volt, melyen az egyházi polgári és katonai hatóságok küldöttségei üdvözölték a beiktatott lelkészt. Majd 200 teritékes közebédre gyűltek össze, melyen mindvégig emelkedett ünnepélyes hangulatban számosan ünnepelték az új pásztort s midőn a magunk részéről is szeretettel üdvözöljük, munkásságára és úgy az ő, mint a gyülekezet életére békességet és Isten áldását kérjük.

Cluji teológusaink segélyezése. A Püspök úr már régebben a Ref. Jövő hasábjain felhívással fordult hiveinkhez, hogy egyházkerületünk Clujon tanuló teológusainak segélyezéséhez járuljon hozzá adományaival. Általános egyházi érdek, hogy kerületünk jövője vezetői akadály nélkül elvégezhes-

sék tanulmányaikat. Sokan megértették a hívó szót, de az új iskolai évvel újra felmerült a segítség szükséges volta. Kérjük a lelkész urakat, hogy emlékezzenek vissza arra a támogatásra, amit alma materüktől vagy egyházkerületüktől teológus korukban kaptak, s annak legalább egy töredékét, helyzetükhöz mértén térítsék vissza kezdő testvéreinknek. Külön ki kell mutatnunk azon lelkész úr példájára, aki év elején felszólítás nélkül átadja erre a célra adományát. Kérjük a férfi és nőszövetségeket s egyéb belmissziói alakulatainkat, hogy járuljanak hozzá a segélyhez, s hiszem adományuk kamatját bőségesen fogják élvezni a fenövő lelkész-nemzedék szolgálataiban. Kérjük hiveinket, emlékezzenek vissza a Püspök úr hívó szavára, hogy pásztorok nélkül szétzüllik a nyáj. Ne restelkedjenek kicsiny adományuk miatt, ha viszonyaik sokat nem engednek. Egész kicsiny adományokból súlyosösszegek gyűlhetnek össze, ha mindenki igyekszik, hogy az apró leuk porszeméből komoly segítség sziklája alakuljon.

Adományok teológusok segélyezésére: Bakos József lelkész Tárgusor 300 L. Eddig befolyt összeg 1937—38-ban 430 L.

Toronyszentelési ünnep Berindan-on. A baia-marei egyházmegye területén ez esztendőben 12 egyházban volt nagyobb szabású ünnepély, ahol mindenütt örömtüzek gyultak ki a gyülekezetek oltárán, jelezvén és példázván, hogy ott a Lélek fuvalt át a sziveken és Istennek tetsző, az Ő dicsőségét hirdető alkotások létrehozására hajtotta. Ilyen lelki örömeiben gazdag ünnepe volt nov. 14-én a berindani leányegyháznak, amikor felszentelte templomához épített új tornyát. Nagy tömeget gyűjtött egybe közlrl-távolról a pompás ünnepély és a ritka alkalom, mely egész napot betöltő hálaadó napja volt a berindani reformátusoknak. Az ünnepély lefolyása a következő volt: Délelőtt a presbytérium és a gyülekezet tagjai a templom bejáratánál fogadták az ünnepélyre érkezett lelkészeket és Boros Jenő esperest, akit először Sarkadi Nagy Kató üdvözölt kedves verses köszöntővel, egy szép virágcsokrot nyujtván át neki, majd pedig Juhász Péter lelkész fejezte ki ékes szavakban a gyülekezet afeletti örömét, hogy örömnepük alkalmából az egyházmegye fejét maguk közt üdvözölhetik. Boros Jenő esperes hálás szívvvel mondott köszönetet a meleg fogadtatásért. Majd az új toronyban megkonduló harangok szavára gyorsan megtelt a templom imádkozó, Igére vágyó sokasággal. »Im bėjöttünk nagy örömmel...« felcsendült a 7-ik dicséret dallama, majd a LXXXIV. zsoltár eléneklése után, Gacsályi Zsigmond culciul-mici lelkész bibliát olvasott és imádkozott. Egyházi beszéd előtt a berindani református énekkar: »Istennek

háza ez...« c. Fövényessy Bertalan alkalmi műdarabját adta elő remek készültséggel. Ezután Boros Jenő esperes I. Mózes XI. r. 2—9. s Ap. Csel. II. 1—4. versei alapján tartott hatalmas erejű és lebilincselő hatású alkalmi beszédet, rámutatván arra, hogy az emberi gőg és elbizakodottság munkájának eredménye csak az lehet, ami a bábéli torony építésnél lett — míg az egy akarattal, egy lélekkel végzett munka áldása szemmel látható alkotásokban mutatja meg magát. A befejező ének hangjai után az Úrasztalához járult az ünneplő sokaság, ahol Gacsályi Zsigmond ágendázott és Boros Jenő esperessel egyetemben osztotta az örökélet kenyerét és nyujtotta az örökélet italát a bűnbánó, kegyes hiveknek. — A templomba be nem fért hallgatóságnak Kádár Miklós s.-lelkész hirdette az ígét és osztott urvacsorát. Délben az iskola helyiségében a berindani ref. nőszövetség rendezésében gazdag ebédben részesült a nagyszámu vendégsereg. Délután a templomban folytatódott az istentisztelet. Itt Kádár Miklós s.-lelkész olvasott bibliát és imádkozott. Utána a berindani református énekkar Szotyori Nagy Károlytól »Óh kereslek« c. művet adta elő Sarkadi Nagy Ferenc kántortanító vezetése mellett teljes átérzéssel, mint a délelőtt. Az egyházi beszédet Barkász Imre potáu lelkész mondotta I. János 4. r. 16—21. versei alapján, amelyben az Isten-szeretet magasztos tényeit fejtette ki meggyőző bizonygatótelekben. Az egyházi beszéd után felolvasta azoknak a nemesszívű adakozóknak neveit, akik az alapkő-letétel óta kis-

sebb-nagyobbösszegekkel hozzájárultak az új torony építésének költségeihez. — Ezt követően Kiss Bertalan satu-marei lelkész szabadelőadást tartott az Urasztala előtt. Pándi Albert »A mi tornyunk« című költeményét szavalta el. Az istentisztelet a 153. dicséret elénekülésével zárult be. A jól megrendezett örömnep áldása, fénye és melege — és a toronyszentelő atyafiak vendégszeretete a késő esti órákig együtt tartotta a szívesen látott vendégeket.

Harangszentelés Cristuron. Egyszerű, de bensőséges ünnep keretében szentelte fel új kis harangját a cristuri kicsiny gyülekezet nov. 7-én. A mindig építő, bölcsen vezérlő és még ma, 78 éves korában is tettekre buzdító pásztor: Csuka Ferenc lelkészt nyoman szerezte új harangját ez a kicsiny, de rendezett viszonyok között élő és élni akaró, hitéhez, egyházához hűséges gyülekezet. És a zuhogó eső, feneketlen sár ellenére is felgyülekeztek az Úr házába, hogy hálaadó és könyörgő imádsággal az örökkévaló dicsőségére szenteljék harangjukat. Boruzs Lajos cherechiu-i lelkész végezte az ünnepi szolgálatot I. Kor. X. 316. alapján szólva a gyülekezetnek, majd szívből jövő imádsággal kérte a Legfőbb Jót a kicsiny nyájnak, pásztorának, harangjának megőrzését és megáldására. — Istentisztelet végétével ifj. Donát László s. lelkész olvasta fel a harangbeszerzés történetét s az adakozók névsorát s ezzel zárult a szerény ünnepség, amely azonban — reméljük — nem csupán pillanatnyilag hatott a jelen-

voltakra, hanem hosszú időközön át éreztetni fogja jótékony hatását.

A satu-marei külterületi templom alapkövetélteli ünnepe október 31-én délután volt nagyszámu közönség jelenlétében. Az ünnepeyre a lelkészek, presbiterek, valamint a református tanintézetek tanárai és tanulói testületileg vonultak ki és megjelentek azon a különböző egyházi alakulatok képviselői is. Az egyházmegye képviselőiben ott volt dr. Böszörményi Emil gondnok, a viilei-satmari egyház részéről Sárközi Lajos lelkész, az evangélikus egyház részéről Matos Pál lelkész és a neolog izr. hitközség részéről dr. Friedmann József főrabbi. Az alapkövetélteli ünnep a 63. dicséret első versének elénekülésével kezdődött, mely után Boros Jenő mondott alkalmi imádságot. Ennek elhangzása után a Ref. Iparos Dalgyelet énekelt, majd Kiss Bertalan lelkész 1. Péter II. rész 5. verse alapján beszélt a nap jelentőségéről, mely után szintén a dalárda énekelt. Majd megkezdődött az alapkövek elhelyezése, melyeket először Tabajdi György főgondnok és dr. Böszörményi Emil egyházmegyei gondnok helyeztek el egy-egy bibliai ige elmondásával. Őket követték a különböző egyházi és társadalmi alakulatok képviselői, akik mind 1—1 jelmonddal helyeztek követ a

templom fundamentomába. Végül felcsendült az örökszépségű XC. zsoltár a gyülekezet ajakán, amely az ünnepi alkalomból 22.677 leit adott jössze a kerületi templom építési céljaira.

Presbiteri konferencia volt november 14-én az Arad-megyei Chişineu Crişen, ahol a szomszédos gyülekezetek presbiteri és asszonyai szép számmal gyülekeztek össze. A délutáni istentiszteleten Fogarassy Bálint adeai lelkész imádkozott és Nagy István vânători lelkész hirdette az igét, míg a folytatólagosan megtartott presbiteri konferencián Nagy Zoltán helybeli lelkész tartotta meg előadását, az egyházi fegyelmezés mai lehetőségeiről. A szép ünnepélyt a helybeli Református Énekkar művészi éneke, ugyszintén a helybeli Nőszövetség három hatásos karéneke, Gyurkó Pál, Nagy Zoli és Nagy Gitti szavalatai tették maradandó emlékü összejövetellé. A konferencia után ismerkedés volt a Ref. Kulturházban, míg este ugyanott Kilin Sándor igazgató és Hunyadi Mária tanítónő és növendékeik mutattak be pompás előadást a III. iskola meg-

nyításával kapcsolatosan a vendégek tiszteletére. A műsor keretében Gurka László az álpresbiter kumorosan megrajzolt képét mutatta be a lelkész egy eredeti novellájának előadásával, és Gyurkó Pál tenor partnerével művészi duettet énekelt. Alkalmi költeményeket szavalt Szeberényi Rózsika, Kiss P. Juliska, Pálfi Lajos és Tösér János. Hatalmas sikert könyvelhettek el az iskolájukat megnyitó gyermekek, akik igazi művészi alakításokat mutattak be. Előadás végeztével a nőszövetség tálalt fel izletes vacsorát a vendégek tiszteletére, amelyen a megjelent lelkészek mondtak épületes köszöntőket, az asszonyok pedig a szeretetvendégség hangulatához illő Hozsánna énekeket. S miután egyhangulag elhatározták a jelenlevő presbitériumok, hogy jövő év, május első vasárnapján Vânătoriban — találkozunk, — hálaadó ima, a viszontlátás reménységének akkordjai és sok-sok meleg kézszorítás fejezte be Chişineu Criş presbiteri táborozás napját s az esős sáros éjszakában megindultak a kocsik Adea, Vânători, Zerind, Şintea Mare, Ţipari felé haza.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

7612 - 1937-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságnak.* Tudomásvétel és mihez tartás végett közlöm kerületi közgyűlésünk 1937. évi 36. sz. határozatának VI. bekezdését, melyben kihangsúlyozza, hogy a tanítóknak hivatalos iskolai ügyekben csak a lelkészi hivatalon keresztül szabad az egyházi felsőbb hatóságokhoz fordulniok s minden közvetlen jelentést vissza kell utasítani. Oradea, 1937. november 24. Atyafiságos szeretettel: Sullyok István s. k. püspök.

No. 7836—1937-III. KÖRLEVÉL. *Valamennyi kebelbeli egyházközség Nt. Lelkészi Hivatalának.* Több egyházközség lelkészi hivatala érdeklődött hivatalomnál aziránt, hogy a konverziós törvénnyel összefüggő és 1937. június 15-ki, július 24-ki és október 12-ki királyi rendeletek a törvény 50. és 52. §-val összefüggésben érintik-e egyházaink és egyházi intézményeink követelését? Miután ebben az ügyben kikértem az egyházker. ügyész ur véleményét, szives tudomására adom a Nagytiszteletű Lelkészi Hivataloknak, hogy fent hivatolt királyi rendeletek nem érintik egyházközségeink és egyházi intézményeink követelését, ennek következtében azoknak kezelésében változás nem állt be. Oradea, 1937. nov. 29. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k. püspök.

7601—1937—II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli lelkészi hivatalnak.* A Vallás és Művészetügyi Minisztérium 25.807—1937. szám alatt megküldte a Mértékletességi Szövetség 89.013—1937. sz. felhívását. Ez az intézmény a szeszfogyasztás ellen küzd, s a 96.356—1936. számú miniszteri határozat szerint a Közmunka, Egészség és Társadalmi védelem minisztériumának kebelében működik. A szeszfogyasztás népünk nagy csapása, annál is inkább, mert ő maga sem ismeri a csapás nagyságát. A sikvidéki szőlőtermelés elterjedése óta még különösen nagy mértéket öltött. Az összes lelkészeknek ismerni kell a szeszfogyasztás minden szerencsétlen következményét, s szükségük van olyan munkára, melyből anyagot merítsenek a szeszfogyasztás ellen tartott prédikációikhoz. Ilyen forrásmű az »Uj Románia« című, szeszfogyasztás ellen küzdő folyóirat.

Ajánlom tehát lelkésztársaim figyelmébe a következőket:

1. Lépjenek be a Mértékletességi Szövetségbe és támogassák a helyi fiókok megalakulását, ha erre ill. helyről felhívást kapnak.
2. Tartsanak alkalomszerűleg a helyi viszonyoktól indokolt hangű szeszfogyasztás elleni beszédet.
3. Fizessenek elő a szövetkezet ismeretterjesztő lapjára.

Az »Uj Románia« ára egy évre Lei 40, 3.50 havonként, az előállítási árnál is kevesebb, mert a különbséget a minisztérium fizeti.

Előfizetés esetén az előfizetési díjakat az államsegélyből kell levonatni.

A folyóirat természetesen román nyelven jelenik meg, román címe »România Nouă«. Oradea, 1937. november 22. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k. püspök.

7612—1937-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* Tudomásvétel és miheztartás végett közlöm egyházkerületi közgyűlésünk 1937. évi 36 — g) határozatát.

Elrendeli egyházkerületi közgyűlésünk a fennálló állami törvényes intézkedések és eddigi egyházkerületi határozatok értelmé-

ben, hogy tanítóvá csak a következő kellekkel rendelkező egyének választhatók meg:

1. Tanítói oklevél. Oklevél nélküli végzett tanítóképzősök tehát nem választhatók. Előzetes miniszteri autorizáció a benne megszabott feltételek szigorú megtartásával felmenthet ugyan ez alól a tilalom alól, de az iskola érdekében még ilyen autorizáció mellett sem ajánlatos a választás.

Az oklevél érvényessége megszűnik, ha az illető tanító 6 évig az oklevél kelte után következő szeptember 1-től rendes állásban nem működött. (El. okt. törvény 116. feje.) Ebbe a 6 évbe nem számítható be a helyettes minőségben töltött idő (u. o.) A törvény nem mondja ki, de természetesen, hogy nem számítható be a katonai szolgálatban töltött idő sem.

Megszűnik az oklevél érvényessége, ha rendes tanító állásáról lemond és 2 évnél tovább új állást nem vállal.

Megszűnik az oklevél érvénye, ha a rendes tanító két évnél rövidebb ideig, de kétszernél többször szakítja meg szolgálatát.

Ha az oklevél érvénye az első okból szűnt meg, a törvény jogot ad a tanítónak arra, hogy új képesítő vizsgát tegyen.

Ha az oklevél érvénye a második két okból szűnt meg, új képesítő vizsgálat csak a miniszter engedélyével tehető.

Ezért egyházkerületi közgyűlésünk azt ajánlja, hogy az állás nélküli tanítók, ha kell díjtalanul is, vállalják tartózkodási helyük iskolájánál legalább 1 tárgy előadását mint óraadók, s erre kérjenek a minisztériumtól szabályos autorizációt.

2. Román vizsga.

Érvényesek az 1923. január 1. óta szerzett külön bizonyítványok a sikeresen letett román vizsgáról. Pótolják ezt: romániai tanintézetben 1926. jan. 1. után szerzett érvényes tanítói oklevél, vagy előzetes miniszteri autorizáció, ez utóbbi a benne foglalt feltételek szerint.

Ilyen előzetes miniszteri autorizáció azonban csak a választhatóságot adja meg, de megválasztásra az ill. egyházközséget nem kötelezi.

Az 1934. évbéli tájékoztató vizsgán megbukott tanítók, ha egyébként a fenti követelményeknek megfelelnek, választhatók.

Az 1937. évi tanfolyamra való behívás és az azon való részvétel a román vizsgára vonatkozó követelményeket további intézkedésig pótolja.

Egyházkerületi közgyűlésünk az espereseket felhívja, hogy ezen feltételek meg nem tartása mellett történt választásokat ne erősítsék meg, s ugyanakkor a fenti kellek nélkül szűkölködő tanítót működésétől azonnal függesszék fel és helyettesítéséről gondoskodjanak, a mulasztást elkövető presbitériumok és iskolaszéki elnökök ellen pedig az eljárást haladéktalanul indítsák meg.

Minden előző intézkedés a tanítói oklevelek és a román vizsga tárgyában ezen rendelkezéssel érvényét veszti. Oradea, 1937. november 24. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k. püspök.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Oradea
Str. Petru Maior No. 1.

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

NI. LELKÉSZURAKNAK sz. FIGYELMÉBE AJÁNLOM

református papi szabóságomat

Felelősséggel készítek ORLE. (Szánthó) palástot; palást-átalakítást, u. m. selymezést, lerakást. A palást-árak főveggel együtt minőség szerint **2500—5500**-ig változóak. Távolabbi paróchiákra személyesen is elmegyek. Postai megrendelést pontosan teljesítek. Esetleges információért a helybeli lelk. hivatalhoz szíveskedjenek fordulni.

Tisztelettel:

ALAPÍTÁSI ÉV 1897.

CSAPÓ LAJOS
papi szabósága

SATU-MARE, Ștefan cel mare No. 7.

Egyházkerületünk kiadásában megjelent
KISBETUS HANGJEGYES ÉNEKESKÖNYV
szines és fekete vászonkötésben ára 60 Lei

KÁLVIN-KÖNYVNYOMDA

Tulajtonosok: Béres Károly, Béres Sándor és Román Károly

ORADEA, STRADA Dr. LAZAR AUREL 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületben

Kálvin-könyvnyomda, Oradea.

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Pietr. Craiului Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:	OO	Előfizelési ár: egész évre 360 lei. Fél-
Református Püspöki Hivatal Oradea,	OO	évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
Strada Alexandrii 31.	OO	ára 10 lei. — Megjelenik minden
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.	OO	hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Egyházi énekkarok megszervezése.

Belmissziói szervünk között egyik legáldásosabb szerv az énekkar. A kerület által kiadott legujabb belmissziói ivék egész oldalt szentelnek az énekkarok működésére. Szébbé, vonzóbbá teszik istentiszteleteinket, összetartják az ifjúságot, ünnepélyeikkel, előadásaikkal szolgálatába állanak a kultúra nemes ügyének. Éppen itt lenne az ideje annak, hogy minden egyes egyházközség, ahol csak vezető van, megszervezze a maga kórusát. A bihori egyházmegye megbízásából még ez év elején hozzáfogtam az egyházmegye területén levő énekkarok megszervezéséhez. A karnagyokkal több ízben tartottam értekezletet s megkaptam, hogy a kántoraink e tekintetben becsületesen teljesítik kötelességüket. Annyi javaslattal, s oly sok lelkesedéssel vettek részt ezeken az értekezleteken, hogy szinte csodálkozással néztem feléjük, azok felé az emberek felé, akiket egyik oldalról az iskola nehéz ügye, másik oldalról pedig a megélhetés súlyos gondja bizony, eléggé leköt. És ők mégis dolgozni akarnak! Csak segítséget kérnek. Segítséget a lelkésztől, támogatást a presbitériumtól és engedélyt a hatóságoktól. E szervezkedés eredménye lett az önálló bihori daloskerület megalakítása is, amelynek 75 százalékát ma még a bihori ref. egyházmegye református énekkarai képezik. Ami a zavartalan működést biztosítja, örömmel kell közölnöm, hogy a Romániai Országos Dalosszövetséget a cluji törvényszék 377—937 sz. a. jogi személyiségnek ismerte el, amely elismerés maga után vonja azt, hogy tagjai is jogi személyek. Kívánatos tehát minden egyes egyházközség énekkara belépése ebbe a szövetségbe. Aki belép, a Szövetség központjától egy románnyelvű bizonyítványt kap, amely igazolja az illető tag jogi személyiségét s ezzel együtt biztosítja zavartalan működését. Értesülésem szerint e bizonyítványokat mindenik hatósági szerv respektálja. A szegénysorsu dalárdák segélyezésére egy alapot létesítettünk, melynek kamataiból ezen dalárdák tagsági díját, kottáinak beszerzését bizto-

sitjuk. Az ismertebb hozsánna-énekekből és temetési énekekből két—három—négy szólamu zsebben hordozható gyűjteményt készítettünk, amely szintén nagyban elősegíti az énekkarok működését. Kerületi központunkban kottatárat létesítünk, amelyből az énekkarok vezetői előadandó darabokat válogathatnak.

Kívánatos lenne, ha a bihori egyházmegye énekkarainak szervezési munkáját a többi egyházmegyék is követnék, (különösen a salontai és eriu-melléki,) hogy ezen egyházmegyék területéről is, minél számosabb énekkar lépjen be az ujonnan megalakult dalos kerületbe.

Egyet azonban sohase felejtünk. Csak annak az egyházi énekkarnak van jövője, amelynek tagjai bibliás ifjúságból és férfiakból áll. Csak annak az énekkarnak a munkáján lesz Isten áldása, amely kulturális ünnepek rendezése mellett főszólyt helyez a templomi éneklésre, amelynek tagjai hiányozhatnak ugyan színpadokról, pódiumokról, de a vasárnapi istentiszteletekről és Urasztalától sohasem. Nem lehetetlen ideák ezek, csak a lelkész részéről erős, kitartó pásztorációt követel. Elérkezett az ősz, faluhelyen is legalkalmasabb idő arra, hogy a szervezés munkáját megkezdjék. Minden ilyen irányu kérésekben a legnagyobb készséggel és szeretettel nyújtok tanácsot, segítséget.

(Oradea,, Iuliu Maniu 6.)

Dr Szabó Lajos,
daloskerületi ügyv. elnök.
em. belm. előadó,

A lelkipásztori működés sikerének akadályai. *)

A »Reformátusok Lapja« — 1933 márc. 26-iki számában és az »Egyház és Papság« — szept. 15-iki számában az »50 év tanulságai« című közleményben ismertettem véleményemet a lelkeszi pályán működés sikere állandósítása tárgyában. Azt hiszem nem véték a közérdek ellenében, ha most a lelkipásztori működés sikerének akadályait veszem tárgyalás alá s főleg azon kérdésre igyekszem megfelelni, hogy mi az oka annak, miszerint a református nép jelentékeny része nem úgy tekinti lelkészét, mint isteni küldöttet és az apostolok utódát?! Kétkedve igehirdetésének Isten lelkétől ihletettségében, csak úgy tekinti a lelkészt, mint egyházának előirt

*) Öreg lelkésztestvérünk e cikkét azzal a megjegyzéssel közöljük, hogy nehéz megállapítása nem egyezik meg véleményünkkel.

feladatok teljesítésére kiszabott körben működő, pénzen fizetett hivatalnokát.

Az én szerény nézetem szerint, ezen igazán modern felfogás létrejöttének indokai a következők:

Már a fent említett cikkek egyikében kijelentettem, hogy a lelkipásztori működés sikere úgy lenne biztosítható, ha a genfi mintára a mi lelkészeink is fel lennének mentve az egyház anyagi ügyeinek intézésétől. Egyébiránt ez a népesebb egyházak némelyikében, már életben is van léptetve. A falusi gyülekezetek nagytöbbségében azonban állandó gyűlölködés tárgya a lelkész, aki az egyházi adó kivetését és behajtását eszközli. Nem hiszi el róla az anyagiasság érzelmű népség, hogy nem önérték által vezetve működik; mert intézkedése sok esetben a nép önző céljaival ellenkezik. És ettől a feladattól nem tud szabadulni a lelkész, mert az egyházi törvény felelősséggel terheli és az egyház tagjai, már csak takarékosági szempontból kényszerítik ezen feladat teljesítésére.

E helyzet megjavítására, legcélszerűbb intézkedés lenne az, hogy minden egyház köteleztetnék vagyonos főgondnok választására; aki a presbiterium gazdasági bizottságával együtt intézné teljes vagyoni felelősséggel az egyház vagyoni ügyeit, a pénztár ellenőrzését, eszközölné az ufalványozást és a gondnoki számadás, előirányzat elkészítését a tanító segítségével.

Második akadály: a lelkész egyéniségének, családi életének esetleges hibái. A lelkészi növendékek, theologusok felvételénél nem fordítanak elegendő figyelmet arra, hogy a jövő lelkész megnyerő modoru, rokonszenvet keltő kinézésü és a lelkészi pálya iránt, lelkesedéssel eltelt egyéniség legyen. Legcélszerűbb lenne a lelkészi pályára készülő növendékeket: a theológiát megelőzőleg külön tanfolyamon képezni.

A lelkész családi élete is sok esetben nem lehet a boldog családi élet mintaképe, mint ahogy ezt hivatása megkívánná. A családi viszálykodás kilátástalan állandósága esetén, célszerű volna a lelkészt az elválásra, vagy a külön élésre kötelezni. Én magam is tudok esetet, hogy kitűnő szónok, nagytekintélyü fiatal lelkésznek egy idősebb nővel való viszonya: az egész egyház vallásos életét megzavarta. Célszerű volna ezen kívül a lelkész és neje ruházkodására nézve kötelezőleg, törvényileg eltiltani a komolytalan, sportszerü frivoltságot, mely megbotránkoztatást szül, s a lelkészi hivatás komolyságával ellenkezik.

Kétségtelenül akadályul szolgál a lelkész sikeres működésében: a szónoki képzettség és megfelelő hang hiánya. Ennek, a theologusoknál való megítélésére, szintén nagyobb súlyt kellene helyezni.

Nem dörgő, vagy reszkető hanghordozás, vagy hamis pátosról van itt szó, hanem a beszédben kifejezett érzelmenek megfelelő hanghordozás, hanglejtés és lendületről, amely kifejezi a szónok érzelmeinek bensőségét és átértzett igazságait.

Sok esetben nagy akadályul szolgál az is, hogy úgy a lelkész, mint a gyülekezet tévesen foglalnak álláspontot az egyházi beszédek szükségszerű tartalmára nézve.

A falusi gyülekezet tagjai a legtöbb esetben a biblia magyarázatát tartják egyedül a lelkek hivatásának, az igehirdetésben. Sok esetben meg vannak botránkozva, hogyha a lelkész a tudomány felfedezéseiről, vagy épen a csillagokról beszél. Viszont a lelkészek közül, csak kevesen érzik szükségét annak, hogy a Jézus tanításának utbaigazító igazságait az életben felmerülő eseményekre kellene alkalmazni és így kellene alkalomszerűleg utmutatást adni a népnek, az élet útján megfelelő haladásra. Sokan azt sem értik meg, hogy a vallás igazságainak elméleti vitatkozás útján való védelmezése, épen úgy nem hoz létre igaz meggyőződést, mint a skolasztikusok hajdani szellemi okoskodása.

Ismerve népünk konzervatív gondolkozását kerülni kellene minden közeledést (nem) a katolikus felfogáshoz.

Mennél több a kötött szövegű tartalom az egyházi szónok előadásában, annál inkább iskolás, gyermekes betanulásnak tekinti a nép és ránézve minden hatása elveszett. A nazarénusok szónokai azzal igyekeznek beszédüknek szentlélektől ihletet voltát igazolni, hogy azoknak rögtönzésszerű voltát szabadelőadással igazolják. Ez sikerül is nekik. A mi gyülekezeteinkben is tapasztalható a rögtönzött beszédeknek meggyőző hatása. Ezen szempontból is nem ajánlatos az istentiszteleti rendtartás bevezető szavainak mindenkori szószerinti alkalmazása.

Nem tartom célszerűnek, sőt jelenlegi alakjában károsnak vélelmem a lelkipásztori működés sikerére nézve, a gyülekezet családjainál a lelkész látogatásainak szorgalmazását. Ezt is félre értik mind a két oldalon. A legtöbb esetben vendégeskedés, italozás és cimboráskodás fejlődik abból, márpedig a poharazó cimborát senki sem fogja Isten emberének tekinteni. Én magam is voltam egy ízben tanuja, hogy egy vallásos érzelmű uri ember egy ilyen cimborai mulatozásban felismerve barátai gyengeséget, megmásította tervbe vett adományozását és lecsökkentette annak értékét a mulatozás végeredménye gyanánt. A magyar nép természete a vendégszeretet és ezen semmiféle ellentmondással változtatni nem lehet. De a reformátusok, csak úgy tisztelik méltólag lelkészüket, ha a közönséges gyarlóságon, átlagembernél különbnek tudják és imerik. Csak

egy ártalmatlan és alkalmas módja van a családok látogatásának, ha az családi ünnepély, vagy házi istentisztelet alkalmával komoly és méltóságos formában történik meg.

Legnagyobb akadálya a lelkipásztori működés sikerének, ha lelkész magánélete és cselekményei az általa szószéken hirdetett elvekkel ellenkezik. Népiesen fejezve ki az állapotot, hogyha a lelkész: »vizet prédikál és bort iszik.« A lelkésznek, ha gyülekezetére hatni akar, úgy a nyilvánosság előtt mint a magánéletben mintaszerű életet kell élnie. Másokkal szemben önmagán uralkodva, végtelen nagy türelmet kell tanusítania. Még a jótékonyág mezején is lehetőleg elől kell járnia, ellenkező esetben hiábavaló prédikálása. Itt egyedül elfogadható kifogás: a lelkész és egyház szegénysége. E téren nekem is vannak szomorú tapasztalataim. Fájdalom közöttünk is vannak előkelő állású lelkészek, kik a belmisszió hirdetésében szerepet játszanak és mégis meg tudják tagadni a püspökileg ajánlott belmisszióra alkalmas vallásos iratok támogatását, nemcsak a maguk de az egyházuk részéről is. Pedig az ilyen vallásos cselekménynek, mindenkor megvannak a maga szomorú következményei.

Ez az én szerény véleményem. Egész életemben lelkésztársaim javát munkáltam, az igazságért harcoltam. Engedjék meg, hogy életem alkonyán is megtartsam álláspontomat.

Szondy Géza,

ref. lelkész, em. tanácsbíró, tb. esperes.

Pillanutfelvétel a szórványokról.

A szórványkérdésbe nagyon hű és nagyon szomorú bepillantást enged az a látogatás, melyet a recasi szórványban végeztem.

Recas nagy község Timișoara és Lugoj között. Járási székhely. Lakosai tulnyomólag németek, de — mint általában a Banatban — vannak benne magyarok, románok és délszlávok. A lakosság válását illetőleg a római katolikusok vezetnek. Hajdan azonban voltak benne reformátusok is, mint ilyen Timișoara fiókegyháza volt. Ma már csak a szórványok között szerepel. December 6-án egy barátommal, Kósa Huba művészeti főiskolai hallgatóval kimentem ebbe a faluba azért, hogy megnézzük, hogy egyáltalán vannak-e még itt reformátusok? Van-e még emlék a hajdani fiókegyházzal? Amit láttunk, részben felemelő, részben pedig lesulytó. Aránylag hamar találtuk meg a legelső református embert, illetve családot. Nagyon szívesen fogadtak. Örültek, hogy ezentúl Recason is lesz

istentisztelet. De reformátust nem tudtak többet mondani. Egyetlen egy családról tudtak csak, más reformátust nem ismertek. A második család már tudott egy harmadikról is, és így tovább, így tudtunk 14 családot felkeresni.

Mi mindent láttunk ezeknél a családoknál? Egyeseknél örömet, de nem mindenkinél. A legtöbben igyekeztek kifejezésre juttatni azt, hogy egyházi adót nem hajlandók fizetni. Nem is gondoltak másra, mint az egyházi adóra, tehát anyagi dologra. Soknak az istentiszteletről az volt a véleménye, hogy nagyon kevesen vannak hozzá, míg mások örömmel fogadták, s szobájukat is felajánlották istentisztelet tartására.

Nem leltünk valamit, amit kerestünk: gyermeket. Ahol találtunk, ott is csak róm. katolikus gyerekeket találtunk, a házasságok majdnem mind vegyesek, ellenünk kötött reverzálisokkal. A katolikus lelkész nem akarja megesketni másképp. Az a néhány református gyerek pedig az iskolában orthodox hittant kénytelen tanulni. Így csuszik ki kezeink közül a gyermek, a jövő remény-sége. Recason már a gyermek nem a mienk.

Örvendetes dolog, hogy néhány családnál Biblia és Énekeskönyv is van. Az írott Ige tehát itt sincs elzárva hiveink elől. De ha a jövő nemzedék már nem fog tudni magyarul olvasni?...

»Szétszórattok...« s ebből az a legszomorubb, hogy az a néhány református sem tud egymásról. Akik tudnak is egymásról, nem tudják, hogy ki református, pedig volt eset reá, hogy a szomszédja is az volt. Egyesek szégyelik is, mert miatta »kicsufolják« őket. Egészen csodálkoztak egyeseken ismerőseik, hogy ez, vagy az is református.

Feleljünk meg arra a sorok között felvetett kérdésre: miért pusztul el a recasi fiókegyház? Igaz az is, hogy a református hivatalnokokat, vasutasokat elhelyezték, de ez még — mindenestre külső körülmény — nem minden. A tulajdonképpeni okok: a közösségérzet teljes hiánya, a gyermekekről való lemondás, s még talán ideszámíthatjuk az anyagiakhoz való ragaszkodást. Van-e e pusztulásból szabadulás? Embereknél lehetetlen, de minden lehetséges Istennél.

Horváth István.

Felkérjük Lelkészi Hivatalainkat, hogy amennyiben a Református Jövő karácsonyi számából a rendszeren járó példányszámnál nagyobb példányszámra volna szükségök, azt postafordul-tával a Református Jövő kiadóhivatalának a Püspöki Hivatal útján bejelenteni sziveskedjenek.

Az eriol-i egyházmegye lelkész gyámintézetének értekezlete.

Csunya ősz, szakadt az eső egész nap, de bent a teremben verőfény ragyog, mely a szivekből árad, az ujjáéledés tavaszi szel-
lője lengedez s a megmozdulás, a nagy alkotások édes reményében
régén érzett megnyugvás járja át a lelkeket.

Előbb a lelkész gyámintézeti közgyűlés. A 1.500.000 leinyi
vagyon 10—14000 leinyi évi gyámdíjat biztosít tagjainak. A joga-
sult tagok elhalálózása után pedig 800.000 leies alapítvány marad
a jövő évi érmelléki lelkészgyermek tanulmányi segélyéül. Egy-
hangú örömmel fogadtatott el az ilyen értelemben módosított alap-
szabályzat. Minden arcon ott ragyog a csendes megelégedés: férfi
munka volt.

Ezután lelkészértekezlet következett. Az elnöklő Boruzs Lajos
3 pontban állítja fel a célkitűzést: 1. egymás bajának megismerése
és viselése. 2. Lelkesi önfegyelmelés. 3. Nagyobb lelkési munka.
A kölcsönsegélyző egyesület végleges ügyrendjének s a selindi filia
segélyezéseinek megállapítása után Orosz Lajos nagyszabású ja-
vaslatát tárgyalja az értekezlet s érezve annak égetően szükséges,
a messzi jövőre kiható életre való voltát, azt vita nélkül, egyező
akarattal magáévá teszi s kimondja, hogy az egyházak által elköl-
tött s a konverzió, vagy más körülmények folytán elpusztult alap-
jait minden egyház helyre állítja, az egyházmegye központjában
közös kezelteti és a gyámintézet tőkájével együttesen az érmel-
léki magyarság szolgálatába, gazdasági életének felújítására ál-
litja. A részletek kidolgozására bizottságot küld ki, kik még ez év-
ben kötelesek munkájukkal elkészülni. Dajka István presbyteriuma
megbízásából sürgeti egy a kerületünkben létesítendő 2 éves gaz-
dasági iskola felállítását. Lelkész értekezlet ezt az indítványt is
kész szívvel karolja fel s a felállításra vonatkozó javaslatot a kerü-
letre terjeszti.

Délután egyházmegyei tanácsülés volt. Az első. Mintha va-
lami ünnepélyes érzés látszott volna az arcokon. A felszólalók
egyöntetűen hangsúlyozták, hogy ez a szerv, melyet alkotmányunk
összhangba hozatalával az új helyzet és az élet kényszerített ránk,
ne lépje túl hatáskörét soha, hanem a reá bizottakban mindig for-
rón szeretett egyházunk javát munkálja.

Valea lui Mihai-nak 2 tantermes új iskola építésre s 2 tanítói
lakás átalakításra, Galospetreu-nak új tanítói lakás építésre, mind-
kettőnek föld eladásra s árának az építkezéshez való felhasználásra,

kölcsön felvételre, pótló kivetésre adott engedélyt. Abramutnak új templom s torony építését, Adoni templom s torony tatarozás kérelmét tárgyalta, illetőleg engedélyezte. Silindru segélyezését helybenhagyta. Täutäu eredeti lelkészi díjlevelét megerősítette. Marghita régen huzódó adókulcs ügyére pontot tett.

Még két nagy horderejű dolgot tárgyal, méltót a délelőttihez. Gönczi Sándor indítványát elfogadva, a hivek gazdasági életének racionálisabbá tételére bizottságot küldött ki s Gulácsy Sándor indítványára elrendelte, hogy a missziói bizottság a szórványokról készítsen pontos kimutatást, kezeléséről anyagi gondoskodása felől tegyen javaslatot s vegye igénybe a hivek adakozó készségét.

A tunya, álmos Érmellék megmozdult, felébredt, s látva maga körül az omladozó világból születő új életet, egyszerre két kézzel, egész szívvvel fogott a munkához. Ha mindez megvalósul — jövőre egy élettől duzzadó — lüktető fürge, megfiatalodott Érmellékről adhatunk beszámolót.

Orosz Lajos.

HIREK

A timișoareai I.K.E. áldásokban gazdag ifjusági napot tartott Lipován nov. 21-én. Délutáni istentisztelet volt, melyen az igét Horváth István timișoareai s. lelkész hirdette, azután templomi ünnepély, ahol az ifjuság ének-, zene- és szavalati, továbbá szavalókórusi számmal működött közre. Este műkedvelő előadás volt, melynek számaikat szintén a timișoareai ifjuság állította ki. A vendég ifjuságot a lipovai gyülekezet minden elismerést kiérdemlő módon látta vendégül. A rendezés helyi munkáját Elek Gyula lekipásztor végezte nagy buzgósággal.

Otomani (Jud. Sălaj) község határában, a falutól 1 km. távolságra eladó 282 kat. hold birtok, mely a következő birtokrészekből áll: 180 kat. hold jó minőségű szántó (12—14 q. búza évi átlagos terméssel), akácfával körülülletve. 28 kat. hold

kaszáló. 58 kat. hold 400 □-öl legelő (a tanya mellett juh legeltetésre alkalmas 4 kat. hold 369 □-öl út és árok. 7 kat. hold ősi park a faluban történeti nevezetességű nagy kastéllyal, az összes megfelelő melléképületekkel. 1 kat. hold 1192 □-öl kert. 2 kat. hold termőszőlő (csemegefajok és delavare külön táblában). 1 kat. hold fiatal gyümölcsös. — Az egésznek az ára 4,512.000 Lei. Községünk határában 1 kat. hold föld forgalmi értéke 16—18.000 Lei. A vételár mellett a birtok kat. holdja 16.000 Leibe esik s a kastély ezenfelül ingyen marad. A vételár 30 napon belül készpénzzel fizetendő. Felvilágosítást ad az Otomani Ref. Lelkészi Hivatal,

Karácsonyra megjelenik Debreczeni István »A Biblia női alakjai« című 10 ives kötete, mely az Ujszövetség 31 női alakjáról 34 biblia magyaráza-

tot tartalmaz. A könyv tartalma a következő: Mária, Mária a templomban, Mária Kánában, Mária a keresztt alatt, Mária Magdaléna, Mártha, Mária, a Mártha testvére, Mária a Jakab anyja, Salomé a Zebedeus-fiak anyja, Péter napa, Bűnös nő, A samareai asszony, A kana-neai asszony, A meggörbült nő, Jairus leánya, A vérfolyásos asszony, Salomé Heródiás leánya, Heródiás, A szegény özvegy asszony, A házasságtörő nő, Pilátus felesége, Jeruzsálem leányai, Safira, Lidia, Tábita, Jeruzsálemi Mária. Priscilla. Római Mária. Drusilla. Fébe. Lois. Eunika. Evódia és Sintikhé. A könyv ára az előfizetési díjnak a megjelenés előtti beküldése esetén 80 lei, a könyv megjelenése után 100 lei. Megrendelhető a szerzőnél. A könyv az oradeai Kálvin-nyomdában művészi képpel díszített

cimlappal készül és karácsonyi ajándéknak nagyon alkalmas.

Szives tájékozással közöljük a lelkészi hivatalokkal, hogy az »Ezüst fenyőfa« c. szindarab és »Ó-esztendei Játék« c. kiadvány ára darabonként 20 lei és a kiküldött példányszámokért ezzel az összeggel terhelhetnek meg a lelkészi hivatalok, az e hónapban kiküldésre kerülő kiadványokkal együtt.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Dr Sz. L. O.-a. A cikket anyagtorlódás miatt csak most közölhattük. Különben a nehézményezett cikk közzétételét az illető egyházmegye lelkészi értekezlete kívánta és már cikked előtt bent volt a szerkesztőségben. — **Cz. J. T.-e.** Könyved lapzártakor érkezett, csak a jövő számban ismertetjük.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

7820—1937-II. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* Tudomásvétel és miheztartás végett közlöm a 186.019—1937. sz. miniszteri rendeletet:

»In legătură cu predarea limbii române în școale primare confesionale, avem onoare a vă da următoarele lămuriri:

In conformitate cu art. 38 din Legea învățământului particular, limba română se predă obligator în școlile primare confesionale începând dela cl. III. (treia).

In cl. I. și II, predarea limbii române nici ca ore de conversație facultative nu este obligatorie pentru școli. Director, Aug. Caliani ss. Șeful serviciului, E. Moisescu ss.»

Kapcsolatban a román nyelv előadásával a felekezeti elemi iskolákban van szerencsém a következő felvilágosításokat adni: a Mot. 38. fej. értelmében a román nyelvet a felekezeti elemi iskolákban kötelezőleg a III. (harmadik) osztálytól kezdve kell előadni. Az I. és II. osztályban a román nyelv előadása fakultív társalgási órákban sem kötelező az iskolákra nézve. Oradea, 1937 november 30. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

8000—1937-II. sz. **Pályázati hirdetmény vallástani kézikönyvek megírására.** Meghirdetve egyházkerületi közgyűlésünk 1937—38-c. határozatának 7. bekezdése alapján.

1. Meg kell írni az elemi iskolák I—VII. osztálya számára a vallástani kézikönyveket, valamint az I. oszt. számára a vallástani-tási vezérkönyvet, az egyházkerületi közgyűlés által jóváhagyott 1937. évi tanterv szerint, szigorúan alkalmazkodva úgy a tananyag-beosztásban, mint az utasításokban lefektetett elvekhez. A tankönyv szerves kiegészítő részét képezik az imádságok is. Terjedelem osztályonként kb. 2 1/2 ív, azaz 40 oldal, a mai alakban. Ugyanilyen terjedelme lehet az I. o. vezérkönyvnek.

2. A pályázat titkos, a pályamunkákat gépen vagy idegen kézzel kell írni, jeligével ellátni és a szerző nevét zárt jeligés átlátszatlan borítékban mellékelni.

3. Pályázni lehet az összes osztályokra együtt és külön-külön, csupán azzal a kikötéssel, hogy az I. osztályos tankönyvet és vezérkönyvet együtt kell pályázatra benyújtani. A tulajdonos egyházkerület nevében a pályázóknak engedélyt adok arra, hogy a jelenleg használatban levő kerületi vallástani kézikönyveket forrásul felhasználják, vagy akár azok átdolgozásával pályázzanak. Ha a szerző két vagy több osztály könyvével pályázik, a pályázat címlapján nyilatkozni köteles, hogy a pályanyertességet csak az összes művek elfogadása esetén igényli-e. Ha ez a nyilatkozat hiányzik, a jeligés levél az egyik mű elfogadása esetén is felbontható.

4. Az egyházkerület határozata szerint az új tanterv az I., II. osztályban 1939 szeptember 1-én lép életbe, s minden következő évben egy új osztályban. Ezen határidőkért azonban az egyházkerület felelősséget nem vállal. Minden egyes tankönyv írója a használatbavételtől kezdve tarthat igényt szerzői jutaléokra.

5. Szerzői jutalék az első 5000 pld. után az egyházkerülettől megállapított s a könyveken feltüntetett eladási ár 10%-a, a második 5000 pld. után 6%, a harmadik 5000 pld. után 4%. Ha az egyházkerület 15.000 pld. után járó szerzői jutalékot kifizetett, a szerzői jog az egyházkerületre száll.

6. Az egyházkerületnek jogában van a benyújtott pályaművek közül szabadon választani, azokat az író jutalékának érintése nélkül átdolgoztatni, két vagy több pályaműből egyet összeállíttatni. Ez utóbbi esetben a bíráló-bizottság még a jeligés levelek felbontása előtt megállapítja, hogy az egyes művek szerzői milyen arányban részesülnek a szerzői jutalékban. Ha a jeligés levél felbontásánál az tűnik ki, hogy a könyvet több szerző írta, az egyházkerület úgy tekinti őket, mint akik egyforma arányban osztoznak a szerzői jutalékon, ha csak a jeligés levélhez a társszerzőktől aláírt más természetű megállapodás mellékelve nincs.

A kiadásra elfogadott pályamunka, ill. pályamunkák azonnal az egyházkerület kizárólagos kiadási tulajdonába mennek át.

Jogában áll az egyházkerületnek a vallástani kézikönyveket a szerző nevének megjelölése nélkül is megjelentetni.

Jogában van az egyházkerületnek, ha teljesen megfelelő pályá-

munkák nem érkeznek be, új pályázatot hirdetni az összes vagy csak egyes osztályokra, vagy az előző pályázaton résztvevők közül egyet műve átdolgozására vagy többeket szűkebb pályázatra felhívni.

7. A szerző köteles a kiadásra elfogadott mű sajtó alá rendezésében és korrektúrájában minden külön díjazás nélkül résztvenni. Köteles tehát a kiadásra elfogadott szövegnek 4 példányban leendő gépeléséről is gondoskodni, vagy a papír árát és sűrített oldalonként Lei 10.— gépelési díjat megtéríteni. A szerzők már a pályamunkában tegyenek javaslatot 5 oldalanként egy fejléc-szerű, tehát a szöveget nem zavaró kép alkalmazására (lásd kerületi ABC). A képek tárgya természetesen hitelveinkkel összeegyeztethető legyen, s annak megrajzoltatásánál a szerző utasítások adásával díjtanul tartozik közreműködni.

8. Ha az egyházkerület több osztály anyagát egybefoglalva adja ki, az egyes osztályok szerzői az effektív oldalszám arányában részesülnek szerzői jutalékban. Ilyen összefoglalt kiadások nem a példányszám, hanem a tényleges összeg szerint számítandók be a szerzői jutalékba.

(A jelenlegi viszonyok szerint kalkulált előrelátható tankönyv-árak mellett a szerzői tiszteletdíj egy-egy osztály után végösszegeben 10.000—15.000 Leut tesz ki.)

9. A szerzőnek a kiadás intézésében (alak, papírminőség, betűk megválasztása, eladási ár stb.) csak tanácsadási joga van, viszont a kiadással felmerülő összes költségeket, beleértve az approbálási díjat is, az egyházkerület fedezi.

10. Ha valamely kézikönyv jóváhagyását az egyházi vagy állami hatóság visszavonja, a szerző további jutalékigénye megszűnik, de a már felvett jutalékok visszatérítésére, nem kötelezhető. Úgyszintén nem köteles visszatérítésre a már felvett jutalékok után, ha az egyházkerület a tankönyvek árát utólag le is szállítja, s esetleges utólagos emelésnél nem tarthat igényt kárpótlásra. Ha akármilyen változás a jutalékelszámolás előtt történik, az elszámolásnál figyelembe veendő.

11. A pályázat határideje 1938 május 1.

12. Ha az egyházkerület a II. vagy további kiadásoknál a szerzőt átdolgozásra kötelezi, ennek díját a szerzői jutalékon felül a következőkben állapítom meg: II. kiadásnál a bolti ár 4 százaléka, III. kiadásnál a bolti ár 6 százaléka, a további kiadásnál a bolti ár 10 százaléka. Ezek a díjazások csak egy 5000 példányos kiadás után esedékesek. Ha a szerző az átdolgozást nem vállalja, arról az egyházkerület fenti 6. pont értelmében gondoskodik.

13. A pályaművek posta útján a püspöki hivatalnál nyújtandók be, vagy megbízott útján a tanügyi előadónál, *aki a pályaművek bírálatában nem vesz részt*. Ugyancsak nála kaphatók az új tanterv gépelt példányai, míg az az egyházkerületi jegyzőkönyvben meg nem jelenik. El nem fogadott pályaművek ugyanott átvehetőek, vagy azokat a püspöki hivatal a bejelentett megbízott címére postán visszaküldi. Oradea, 1937 december 6. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

.. st. Oficiului Parochial Reformat
Oradea
Str. Petru Maior No. 1.

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

Nt. 1. ELKÉSZURAKNAK sz. FIGYELMÉBE AJÁNLOM

református papi szabóságomat

Felelősséggel készítek ORLE. (Szánthó) palástot; palást-átalakítást, u. m. selymezést, lerakást. A palást-árak főveggel együtt minőség szerint 2500—5500-ig változóak. Távolabbi paróchiákra személyesen is elmegyek. Postai megrendelést pontosan teljesítek. Eselleges információért a helybeli lelk. hivatalhoz szíveskedjenek fordulni.

Tisztelettel:

ALAPÍTÁSI ÉV 1897.

CSAPÓ LAJOS
papi szabósága

SATU-MARE, Ștefan cel mare No. 7.

Egyházkerületünk kiadásában megjelent

KISBETUS HANGJEGYES ÉNEKESKÖNYV

színes és fekete vászonkötésben ára 60 Lei

KÁLVIN-KÖNYVNYOMDA

Tulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor és Román Károly

ORADEA, STRADA Dr. LAZAR AUREL 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületben

Kálvin-könyvnyomda, Oradea.

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Pietr. Craiului Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlőnye

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Református Püspöki Hivatal Oradea,
Strada Alexandrii 31.
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
ára 10 lei. — Megjelenik minden
hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Megtartó született.

Lukács 2: 11. »Született néktek
Megtartó, ki az Úr Krisztus:«

Ez az ígéret hangzott el az Isten angyalának ajkáról az első karácsonyi éjszakán. Az ígéret nemcsak a bethlehemi pásztoroknak szólt, hanem rajtuk keresztül a világ minden rendű és rangu népének. Azon a szent titku téli éjszakán a betlehemi istálló jászolbölcsőjében mindenkor minden embere számára megszületett az egyetlen Megtartó. Megszületett a mai nehéz kor embere számára is.

Megtartóra a veszni indultaknak van szüksége. Azoknak, akik saját erejükből képtelenek magukon segíteni, — akik menthetetlenül csusznak lefelé a bűn lejtőjén a pusztulás mélységei felé, — akikre, — ha valami felsőbb erő, — hatalom meg nem ragadja Őket, — feltétlenül a kárhozát sötét torka vár. — A mai világnak nincs-e szüksége Megtartóra?

Ezt a mi békételenség lázban égő, — két sarkán már felgyújtott világunkat lehetetlen mélységes szánalom és sötét aggodalmak nélkül nézni. Mindenki érzi, hogy a biztonságunk megrendült, — békességünk lejtőre került. Egyre erősebbek a sötét falak mögül ránk eső lefelé taszító lökések, egyre eszeveszettebb a rohanás s az emberi megállító kísérletezések eredménytelensége napról-napra nyilvánvalóbb. Hiába próbálnak erősnek hitt emberek, nagy politikusok, — nemzetek egymásba kapaszkodni, — titkos és nyilvános barátságokat és szövetségeket kötni, a lejtőn való csuszást megállítani a fenyegető végzetet elhárítani nem tudják — sőt minél inkább kialakulnak a világi hatalmi csoportok, annál gyorsabb tempójúnak tetszik a zuhanás.

Egy valaki van csak, — aki a lejtőre került emberiségnek megálljt, visszafordulást parancsolhat és megtarthat, — az első karácsony drága szülötte, — az igaz békesség evangéliumát hozó

Úr Jézus Krisztus. Ha Reá hallgat a világ, — minden ember és minden nép, — elkerülheti a fenyegető végzetet, — ellenesetben könny és véraradt s elképzelhetetlen pusztulás és nyomoruság próbája zudul ismét szerencsétlen világunkra.

Ez a mostani karácsony a véres leszámolásra indulás előtt talán az utolsó figyelmeztető a világi hatalmakban, szövetségekben és fegyverekben bizakodoknak: emberek, — nem ez a megoldás, nem ez a jobb élet útja és a szebb jövő biztositéka. A háboru; a fegyver csak még több bajt, nyomoruságot támaszt, csak még mélyebb árkokat szánt az emberek, népek, társadalmi osztályok közé. — Az élet útja, a jobb jövő útja a szeretet királyának, Krisztusnak a nyomában van, — kinek szavára a fegyvereket görcsösen szorongató kezek meleg kézfogásra simulnak s akinek színe előtt szembeállva, felismerjük egymásban a testvért, — az Istennek egyenlő életjoggal teremtett gyermekét, — felismerjük egymáson a bűnösöket s a nyomoruságának a bélyegeit s reájövünk arra, hogy nem egymástól nem tudunk boldogok lenni, — hanem a bűntől, amely mint önzés, nagyravágyás, hatalomvágy szítója bennünket egymásra uszit s mi egymást vérezzük s tapossuk ahelyett, — hogy összefognánk mind egy közös szent zászló, — a szeretet Krisztusának a zászlója alatt az örök egyetlen igazi ellenség: a Sátán és légiói ellen.

Igaz karácsonya csak akkor lesz a világnak, — amikor a Krisztus születését nemcsak emlegetjük, — hanem elfogadjuk Őt életünk egyetlen megtartójának s Vele indulunk hadba nem egymás ellen. — ember ember ellen és nép nép ellen, hanem a közös nagy ellenség, a minden embert és minden népet egyaránt nyomorgató bűn s annak fejedelme, a Sátán ellen. A mostani karácsonyi ünnepeken, melyen örömeinket annyira beárnyékolják a fenyegető veszedelemek, ennek az igazi karácsonynak eljöveteleért bocsássunk Isten elé egy forró imádságot.

Ardai Aladár.

A béna egyházfegyelem.

Nem lehet letagadni, hogy az egyházfegyelemnek jótékony hatásai érezhetők az egyes gyülekezetek életében. De ez az eredmény még sem felel meg a fegyelem ideologiai elképzelésnek, mert valami titokzatos megbénulás tényleg rajta guggol egész fegyelmi életünkön. Ennek előidézője egy hihetetlen elfeledékenység, amelyre reá kell mutatnom. A Szabályzat ugyanis egy rendkívüli fontos momen-

tumot hagyott figyelmen kívül és ez: a bíróság kérdése, illetve a bírák *valláserkölcsei képesítésének problémája*.

Tudom, hogy a fegyelem gyakorlását odabízták részben a presbiteriumokra, de ez inkább kibuvás, mint megoldás, mert az a presbiterium, mely most egyszerre ítélkező hatalomnak komorlik fel, ez új kényes megbízásra vonatkozólag tulságosan kompromittálva van. Az egyházfegyelem új élet nekilendítését célozza és életbeléptetése pillanatában teljesen új presbiteriumokat kellett volna magával hoznia. Ezt a jogi érzék is megsughatta volna. A régi presbiterium lelki ábrándja után a gazdasági vonás volt az uralkodó, most ez a domináns elhalkul s a vének tanácsa olyan hatalomhoz jut, amely privát életem kapuit is benyitja.

A bíró tógájában jelenik meg előttem az a testület, amelyet eddig csak hagyományos, egyházközigazgatási szervnek tiszteltek (?). Szóval ma jóval több a presbiter, mint néhány évvel előbb. De erre a pluszra a megválasztás pillanatában senki sem gondolt, de nem is gondolhatott. Az E. T. megmondja ugyan világosan, hogy a presbiterium bíróság is lehet, de ez a bíraskodás olyan kidolgozott formában, mint ma, sohasem volt megértékelten. Sőt merem állítani, hogy ha a választók tudták volna, hogy minő erkölcsi hatalomra jut egyes presbiter, nagyon sok soha mandátumot sem kapott volna. Amelyik pillanatban tehát ilyen tiszteletreméltóan megnőtt a presbiteri nimbusz; új presbiteriumokat kellett volna választani, mert a régi presbiteriek megválasztási ténye nem adhatott felhatalmazást egy még nem is ismert súlyu erkölcsi bíraskodás gyakorlására, miután ennek tételezése csak most jelent meg.

Az őszinteség jegyében oda kellett volna állítani a gyülekezet elé ezt az új presbiteri arcot s azt mondani: Most válasszatok, de vigyázzatok, mert első sorban bírákat választotok! Ennek elmulasztása teremtette meg azt a komikus helyzetet, hogy nem a delikvens fél, hanem a bíró remeg. A régi presbiteriek sem álmodták, hogy valaha ilyen potentátorok lesznek s csak természetes, hogy megriadnak önmaguktól, mint a gyermek a fejébe nyomott, nagyapai kalaptól. Innen van a megbénulás. Azért szeretnek elodázni, elsimítani, mert félnek a hatalmuktól. Sok presbiterium nem több, mint családi konventikulum. A falusi presbiteriumokkal meg éppen baj van. Sokkal jobban be vannak szövődve a falu társadalmában, mintsem jó és tárgyilagos bírák lehetnének. Azután meg ennek a népnek igen magas az osztályöntudata, különösen, ha valamelyik »szégyen éri«, azaz egyházilag megfegyelmezik. Innen van a pap és presbiterium között oly gyakran kirobbanó ellentét is, mert a papban annak az uri osztálynak ficánkoló sarját látja, amelynek őse

még az ő nagyapját botozta. Nemcsak az arcra mért ütlegek emléke halványul el bajosan! Nem utolsó nehézség az sem, hogy aránytalanul sok presbiterünk inkompatibilitásba esett, még pedig, hogy a helyzet kinosabb legyen: erkölcsibe. Van presbiter bőven, aki pofonokkal szaturált családi jelenetekben vezeti le azt a faluszerte ismert gyűlöletet, amely még odafüzi életepárjához. Van, aki más-vallásu nőt vevén el, ráadásul még gyermekeit is odaadta. Templom és urvacsorakerülőket sem kell mikroszkoppal keresni. Ez ok egy olyan korszaknak a kreaturái, amely csaknem semmiféle igényt nem emelt a megválasztás pillanatában. Ezt a helyzetet nemcsak komikus, hanem erkölcstelen is. Hiába! Az új borhoz új tömlők kellettek volna: Megmentett volna a bagoly és a veréb komikumától.

És mégis azt mondom, hogy az egyházi fegyelmet nem új presbiteriumokra biznám, hanem arra a 3—5 emberre, akiket mint »egyház-birákat« maga a köz választ ki s emel maga fölé. Ez a pár ember legyen idős, köztiszteletben álló és mély hitű református. Kevés, csak minél kevesebb, hogy a vérség kapcsa ne bénítson és súlyos egyéniség, hogy minden megfegyvelmezés az atyai szó komolyságával hasson.

Táut.

Dérczy Imre lelkész.

Egyházkerületi Nőszövetségi Karácsonyi Vásár Oradeán.

December hó 11—19 napjaiban zajlott le Oradean a Református Otthon disztermében Egyházkerületi Nőszövetségünk jótékonycélu karácsonyi vására, a Református Jövő kiadóhivatala és Belmissziói Ügyosztály rendezésében.

A vásárt december hó 11-én szombat délelőtt *dr Thúry* Kálmán és *Pappszász* Lajosné az Egyházkerületi Nőszövetség elnöknője nyitották meg, mely után *Orth* Győző belmissziói titkár mondott alkalmi beszédet.

23 sátorban 42 kiállító lépett a nyilvánosság elé szebbnél-szebb háziipari, iparművészeti cikkeivel, kézimunkáival. Az egyéni kiállítók művészi keramikai tárgyakat, kosarakat, háziszöttéseket, kézimunkákat, mézeskalácskészítményeket, szőnyegeket, csipkéket, gyermekjátékokat, kitömött állatokat, babákat, művészi faragású kopjafalakú virágpálcikákat, iparművészeti faragványokat, különböző különleges süteményeket mutattak be. Az oradea-i négy paróchiális kör Nőszövetségei gazdag és változatos, a női kezek leleményességét és ügyességét bizonyító tárgyakkal állottak a közönség rendel-

kezésére. A karácsonyi vásár résztvevői között külön ki kell emelnünk a tormac-i elemi iskolásokat, akik lombfűrész munkáikkal nagy tetszést arattak. A vásáron Makkai Piroska, Szeghalmy Bálint, Berde Amália és Tibor Ernő oradeai festőművészek képkiallitása keltett nagy feltűnést.

A vásár az állandóan esős, szeles idő dacára is jól sikerült. Minden második nap ötórás teát szolgáltak fel az arra felkért oradea-i hölgyek. Esténként pedig az Ujvárosi Nőszövetség tálalt fel izletes vacsorát.

A tiszta jövedelem, az Egyházkerületi Nőszövetséget illeti, aki azt, mint az Oradea-i Árvaház védnöke egyrészt az árvák ellátására, másrészt szociális célokra fogja fordítani.

Igen felemelő volt a vásár látogatói között a vidéki érdeklődők nagy számát látni, ezek között is egyes Nőszövetségek több tagból álló küldöttségeit.

A Nőszövetségek nagy érdeklődést mutattak a vásár iránt a tekintetben is, hogy már most elhatározták, hogy évi munkaprogramjukba az Oradea-i Karácsonyi Vásárra való készülést is felveszik. Ennek megvalósítása annál is könnyebb lesz, mert már most is akadtak kiállítók, akik ládába csomagolva küldték el áruikat, melyeket azután Oradea-i Nő- és Leányszövetségi tagok kezeltek. Ezért a Kerületi Nőszövetség és a Vásár Rendezősége elhatározta, hogy a Karácsonyi Vásár megrendezését állandósítani fogja abban a reményben, hogy azon legközelebb már Egyházkerületünk minden Nőszövetsége részt vesz.

KÜLFÖLD

Uj külmissziói munkást állít szolgálatba a budapesti egyházmegye. Az október 15-én tartott egyházmegyei közgyűlés egyhanguan elhatározta Paragh Lajos református segédlelkésznek munkába állítását. Ez a tény is világosan mutatja, hogy miképen éled az egyházban a külmisszió iránti felelősség. Rövidesen el kell jönni annak az időnek, amikor a gyülekezetek szívvél-lélelkel ott állanak a külmissziói munka mögött és akkor valóságban is meg tapasztalható, hogy mennyi áldás származik a misszionáriusok távoli munkájából.

Tokióban 160.000 yen költséggel építették az új protestáns teológiai iskolát, mely összeget csaknem egészen a japánok adták. Az összes professzorok és az alapító tanács tagjai japánok, a tanulmányi-tanács tagja egy misszionárius. 100 beiratkozott hallgató van és az esteli előadásokon számos laikus vesz részt.

Páris külvárosaiban 45.000 protestáns lakik. Ezek közül a nagy világforgatagban sok csak akkor lát lelkeszt, amikor ravatal mellett látják. Gyermekük vallásos nevelés és — a mai közoktatási rendszer mellett — vallásitanítás nélkül nőhetnek fel. Ezeknek az eddigi eléggé elhanyagolt lelkeknek a gondozása most a párisi egyházi munka különös gondját képezi.

Keresztyén társadalom van születőben. Irja a La Croix című párisi lap. A katolikus munkás ifjuság július 18-án 80.000-nyi tömegben jelent meg a püspökség felhívására Párisban az egyház melletti tüntetésre. Hatalmas missziói terület a francia katolikus egyháznak épen a kommunista és felekezeten kívüli légkörben ez az ifju sereg.

Németország. Kellner Tienfenfurti lelkeszt 150 márka büntetéssel sújtották, mivel az evangélium miatt üldözött és bebörtönözött testvéreiért imádkozott. (Journal Religieux.)

Lengyelország. A *Felsőszilézia Egyesült Evangélikus Egyház jogi helyzete.**) A sziléziai vajdaság törvényhozó testülete 1937 július 16-án a területén levő evangélium egyháznak törvényt adott, amely törvény előkészítésénél és meghozásánál az egyház részt nem vett. Ezért az egyház szükségesnek látta nemcsak a törvényhozókkal, hanem a testvér evangéliumi egyházakkal történeti és jogi helyzetét okiratok alapján ismertetni.

A versaillesi szerződés előtt Poroszországhoz tartozó plessi egyházkerületből és a gleiwitzi kerülethez tartozó 7 egyházközségből állott a jelenlegi kerület. A nemzetközi egyezmény értelmében önmaguk hozták meg a határozatot arra nézve, hogy a gleiwitzi egyházkerulettől Lengyelországhoz szakadt 7 egyházközség szintén a plessi egyházkerülethez csatlakozzék. A kerület megválasztja vezetőtestületeit. »A Lengyel-Felsősziléziai Egyesült Evangélikus Egyház elnökét« (püspök) és a többi tisztviselőket. Erről a vajdaság hatóságait értesítik. A poseni és pomerániai evangélikus egyházakkal nem társulnak, mivel azoknak az állammal szembeni viszonya még nincs tisztázva. 1923-tól 1937-ig az állam részéről nem vonták kétségbe az egyház határozatait által hozott állapot törvényességét. Az egyházi zsinat-presbiteri szervezetét nem kifogásolták. A lengyel alkotmány szerint »vallási kisebbségek egyházi és más elismert vallási alakulatok saját törvényeik szerint kormányozzák magukat, amelyekről az állam az elismerést meg nem tagadhatja, amennyiben azok nem tartalmaznak olyan határozatokat, amelyek a törvénnyel

* Georg Clauwun Posen—Poznán 1937.

ellentétben állanak.« Éppen azért meglepő, hogy az állam 14 esztendőn keresztül de facto elismerte azt a jogi helyzetet, amelyet most törvényhozásával megtagad, Az egyház a de facto elismerést de iura elismeréssel vette.

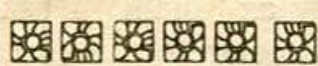
Azzal indokolja az új törvényt, hogy a plessi egyházkerület 1923 júniusi 6-iki határozatát a kormány jóvá nem hagyta, azért az érvénytelen és azért szükséges az egyház szervezetének törvény általi rendezése. Az egyház a mostani törvény és az állam eddigi magatartása között ellentétet lát, mert az egyháznak jön maga által hozott törvényei a szentesítését is csak akkor tagadhatnák meg, ha az az állam törvényeivel összeütközésben volna.

Am de itt nem is új törvényről vagy egyházi szervezet létesítéséről volt szó, hanem egy berendezkedésről, amely az egyházaknak — az egyetemes összefüggésből kiszakittatván — szükségessé vált. A vajdaság 1923-ban kinyilatkoztatta, hogy az egyházi törvények és rendeletek, egyházközségi, kerületi, zsinati törvények változatlanul érvényben maradnak.

Az állam által adott hozott jelenlegi törvényt, a törvény címe »átmeneti szervezetnek« nevezi, amellyel azonban a törvény tartalmilag ellenkezik, mert a legtöbb törvénycikk végleges jellegű (pl. egyháztagság). És a törvény nemcsak az egyház szervezetére vonatkozik, hanem több törvénycikk az egyház és állam viszonyát az állam fensőbbjei joga alapján *állandó jelleggel* akarja szabályozni. Így ez a törvény nemcsak belső egyházi törvény, hanem a kultuszok szabályozására vonatkozó törvénnyel való összekavarása lett. A törvényhozó nem tudott különbséget tenni a jura in sacra és a jura circa sacra között sem. Az egyházi választásoknál és az állami képviseletnél is súlyos sérelem esik az egyház önállóságán.

A kisebbségi helyzetben élő evangéliumi egyház súlyos küzdelmet kell hogy folytasson egyháza önállóságáért, abban a légkörben, amelyben az állami mindenhatóság, saját alkotmányával, nemzetközi egyezményekkel összeütközésbe jön és az egyház biztosított jogát semmibe veszi.

Amerika. A katolicizmus Amerikában növekedő szerepet játszik. Számuk ma az Egyesült Államokban közel 21 millió. Csaknem annyira emelkedett tehát, mint Németországban. 1936-ban 223.945-el növekedett számuk és az uttoró 10 évben 2,305.108-al. Nem felesleges megemlíteni, hogy 1785-ben a mai Egyesült Államok területén csak egyetlen róm. kath. egyházmegye volt 40 lelkésszel, 12 egyházközséggel és 80.000 hívővel. — Ma 125 biborosa és püspöke, 31.649 papja, 18.526 egyházközsége. Több, mint 2 millió gyermek látogatja a római katolikus egyházi iskolát. M. K.

HIREK

Moşniţa-Nouă-n advent I. vasárnapján lelkész beiktatási évfordulójának megünneplésekor vetette meg Varga Jánosné a moşniţa-nouă-i Nőszövetség fáradságot és lankadást nem ismerő alelnöknője, egy gyülekezeti kulturház alapját, amikor 1300 leit nyújtott át a következő szavak kíséretében: »Tiszteletes urnak régi álma megvalósításához akarjuk a kezdő lépést megtenni, midőn e kevés, deszeretettel adott adományunkkal építendő kulturházunk alapját megvetjük.«

A lipova-i gyülekezet ünnepe. Kedves ünnepe volt a lipovai gyülekezetnek nov. 21-én. A timişoarai ifjuság tett látogatást. Délben az áldozatos szívű Holzer-család tágas műhelyhelyiségeiben látta vendégül a helybeli Nőszövetség a fiatalságot. Délután templomi ünnepélyt, este pedig műsoros előadást tartottak. A látogatás hatására a lipovai ifjuság egyik lelkes, fiatal egyháztág vezetésével komoly szervezkedési munkába kezdett. Már is tervbevették a szomszédos szórványok látogatását.

Adventi vallásos ünnepélyét a tormac-i gyülekezet csütörtökön este istentisztelettel tartotta meg. Az elsőt a tantestület tagjai rendezték felolvasás, szavalat, szóló és négy hangra betanult énekszámokkal. Megható volt Streletzky Sándor lelkész adventi verse. Szépen sikerült dalárda ünnepélye. Az Ifjusági Egyesület és Leányszövetség ezután rendez ünnepélyeket.

Belmissziói nap Craidolţon nov. 23-án. A belmissziói napot Gargya Géza andridi lelkész eh.-megyei belmissziói előadó nyitotta meg. Délelőtti igehirdetésében Péld. 2: 10. alapján az iratterjesztés áldásos voltáról beszélt. A délutáni belmissziói konferencián Gargya Géza a nő- és leányszövetségi tagokhoz, Veress Kálmán irinai lelkész a férfiszövetséghez és ifjúsághoz intézett beszédet az együttműködés építő hatásáról. Este vallásos ünnepélyvel egybekötött istentisztelet volt a templomban. Lengyel József ghirisai lelkész imádsága után Veress László sânmiclauşi lelkész prédikált I. Ján. 3: 23. alapján a szeretet csodatevő hatalmáról. Gargya Géza az egyházfegyelemről tartott előadást. Az újonnan szervezett férfi- és vegyeskar működése gyönyörködtette a gyülekezetet Székesi Tökés Emil kántor hivatott vezetése mellett. Balogh Terézia és Kovács Juliánna bibliakörös lányok szavaltak.

Oşorheiun (Bihori egyházmegye) az ifjuság nagy lelkesedéssel alakította meg a »Csokonai« énekkart Farkas Gábor kántor vezetésével. Nagy örömmel tanulgatják a szebbnél-szebb énekeket. Advent I. vasárnapján vallásos és kulturális ünnepély keretében a Református Otthon hatalmas termét megtöltő közönség előtt mutatták be eddigi munkájok eredményét.

Követendő példa. Püspök ur felhívására szegény theológusok segélyezésére Tisza Kálmán gróf Cichid (Bihar m.) 5000 leit adományozott. Az eddigi befolyt adományok összege összesen 5430 lei.

Imaheti beszámoló: Uileac de Beius-on (salontai egyházmegye) a templomban, istentisztelet keretében tartották meg az imahetet. Lelkész felhívására hat leány és hat fiu rendszeresen látogatta az esti összejöveteleket. 60 lei perselypénzt a központnak küldöttek be. Baia-

Mare-n lelkész és Fábián György s.-lelkész vezetése alatt folyt le az imahét. Az összejöveteleket szépen látogatták. Egy-egy összejövetelen átlag 30 lélek vett részt. A begyűlt 257 lei perselypénzt beküldték.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Aldott és üdvösséges karácsonyi ünnepet kívánunk lapunk munkatársainak és olvasóinak!

Társszerkesztők :

Ardai Aladár, Bokor Sándor,
Boruzs Lajos, Tóth Zsigmond.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

8400—1937. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli Nt. Esperesi és Lelkeszi Hivatalnak.* A 29 a.—1937. sz. egyházkerületi közgyűlési határozattal jóváhagyott új Nyugdíj és Özvegy-Árva Gyámintézet alapszabályzatának kinyomtatott példányaiból minden egyes lelkészi hivatal részére egy példányt és ahol felekezeti iskola van, ott még a tanszemélyzet részére külön egy példányt megküldtettem. Kérem, hogy a lelkészi hivatal részére küldött példány iktatás után az egyházközség levéltárában őriztessék meg és a másik példány az érdekelt tanítók részére adassék át tájékozódás és tudomásul vétel céljából. Oradea, 1937 december hó 18. Atyafiságos szeretettel: S y o k István s. k. püspök.

Ad. 8363—1937-I. KÖRLEVÉL. *A Nagytiszt. Esperesi és Tiszt. Lelkeszi Hivatalokhoz a külmissziói adományok és kimutatások beküldése tárgyában.* Felhívjuk a cimben foglalt aait, hogy egyházközségükben a külmisszióra szánt 1937. évi adományokat összegyűjteni és egy összegben az egyházkerületi pénztárba beküldeni sziveskedjenek. Ennek a rendes ideje az új év első vasárnapja, ezuttal 1938. jan. 2., amikor ott, ahol még 1937 folyamán meg nem rendezték, külmissziói nap rendezendő, a Ref. Lelkipásztor Kézikönyvében közölt program szerint. A külmisszióra küldendő be a kapcsolatosan rendezendő ünnepély vagy vallásos estély persely-

pénze is. Tekintettel arra, hogy egyes pénzegységek, hir szerint, még ez év folyamán bevonatnak, ajánlatos az adományokat még december hó folyamán átvenni és beküldeni. Perselyeket egyházunk nem bocsáthat ki, a régieket az illetők, mint sajátjukat, megtartják, perselybontó szalag híján leragasztván azokat házilag. Aki új tagként be akar lépni a Külmisszió Barátai sorába, ajánljon meg 1938-ra vagy általában évente egy összeget, amit, emberileg szólva, biztosan be tud fizetni adományként a jövő év (általában egy év) folyamán. Ezt az összeget aztán tetszése szerint meggyűjtheti magánál (esetleg egy erre a célra vásárolt cserép-perselyben) s részletekben is befizetheti lelkipásztorának, vagy beküldheti közvetlenül az illetékes helyre. A befizetett adományok és az ügy minden barátja részéről megteendő megajánlások összege kimutatásba foglalandó, mely egy példányban a lelkészi hivatalban marad, egy példányban pedig beküldendő a Külmisszió Barátai megbízott vezetőjének (Ref. Lelk. Hiv., Aninoasa, j. Hunedoara.) Határidő: 1936. jan. 20.

Tekintettel arra, hogy misszionáriusunk már másodmagával szolgál ör helyén s ugyanekkor kell a megajánlási rendszerre áttérnünk az egészen önkéntes adományokon felépülő munkában, nyomtatékosan felhívjuk és kérjük egyházunk ör állóit, hogy a reánk-bizott szent ügy felelősségének tudatában karolják fel és a jelzett határidőig pontosan rendezzék gyülekezetükben a külmisszió ügyét, ott is, ahol eddig nem voltak barátai az ügynek. Az egész szolgálat sok tapintatot igényel s főként annak szem előtt tartását és hangsúlyozását, hogy az igazi erő az adományok mögötti imádkozásban van. Oradea, 1937. december hó 14. Atyafiságos üdvözlettel: Sulyok István s. k. püspök.

.....—1937. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságnak.* Tudomásvétel és mihez tartás végett közlöm a nemzeti nevelésügyi miniszterium 195468—1937. sz. rendelete alapján, a Közegészségügyi miniszterium 96132—1937. sz. rendeletét, melyben szigorúan megtiltja, hogy az orvosok segédszemélyzetükkel végeztesenek orvosi kezelést. Ez még személyes felügyeletük alatt sem engedhető meg.

Iskoláinknál ez az eset a különféle kötelező oltások alkalmával fordulhat elő.

A rendelet teljes szövege a következő: »Ministerul a fost informat că medici invocând motivul că sunt prea mult ocupați, îngăduie, sau chiar dau însărcinări personalului sanitar auxiliar, de a aplica bolnavilor ce-i au în îngrijire, diferite tratamente medicale, printre cari și facerea de injecțiuni ca diverse săruri fapt care neapărat este împotriva prevederilor art. 152 și următorii din legea sanitară.

Cum în conformitate cu dispozițiunile art. 63 și 86 din legea susmenționată, oficianții și agenții sanitari sunt organe auxiliare, la îndemâna medicilor, în ceace privește facerea controlului și aplicarea măsurilor din domeniul salubrității publice, a profilaxei boalelor infecțioase, a igienii alimentare și a igienii locuințelor, etc. aceștia nu pot fi întrebuițați și nu trebuie să li se permită, sub nici un chip să facă tratamente medicale și injecțiuni etc., nici

chiar sub controlul direct al medicilor, deoarece pe lângă că s'ar expune la sancțiuni, dar prin tratamentele medicale și injecțiuni pe cari personalul sanitar auxiliar le-ar mai face și fără știrea și supravegherea medicilor, ar putea da naștere prin empirismul cu care ei ar proceda, la infecțiuni și boale, datorite neglijenței și neștiinței.

Față de cele arătate, vă rugăm să binevoiti a dispune, ca serviciile exterioare să ia severe măsuri respective, de a nu se mai îngădui personalului sanitar auxiliar, să facă tratamente medicale, injecțiuni etc., ce intră în atribuțiunile numai ale medicilor, iar nu și ale oficianților și agenților sanitari, etc., cari urmează deci să fie cu desăvârșire opriți dela atari indeletniciri, interzise prin art. 152, 160, 162 și 163, etc. din legea sanitară, celor fără drepturi de liberă practică a medicinei, și sancționate conform art. 164 din aceeași lege. Oradea, 1937. december hó 13. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k. püspök.

8494—1937. KÖRRENDELET. *Valamennyi rendes és helyettes tanár, elemi iskolai végleges rendes és ideiglenes rendes tanítók, vallástanítók, valamint önálló énekvezéreknek.* A folyó évi egyházkerületi közgyűlésünk 29 a számú határozatában az egyházkerület Nyugdíj és Özvegy-Árva-Gyámintézetének módosított alapszabályát elfogadta. Amennyiben az alapszabály 1. §-a az E. T. VI. t. c.-ben felsorolt közoktatási intézetek összes tanárait, tanítóit, vallástanítóit, valamint önálló énekvezéreit, nemkülönb az egyházkerület központi hivatalának végleges tisztviselőit kötelezett tagokként mondogta ki, ennél fogva felhívom az érdekelt összes egyházi tisztviselőket, hogy az alapszabály 2. §-nak a), illetve b) és c) pontjai figyelembe vételével a nyugdíjintézet kötelekébe való lépés céljából mindazok jelentkezzenek, akiket az alapszabály fenti szakaszai a jelentkezés alól fel nem mentenek.

Minden új nyugdíjintézeti tag tehát még ez év folyamán köteles a püspöki hivatalba beterjeszteni születési és esketési, valamint kiskorú gyermekeinek születési anyakönyvi kivonatát, továbbá képesítési okmányát, mely a nyugdíjintézetbe való felvételre jogosultságát igazolja, nemkülönb esperesileg hitelesített szolgálati bizonyítványát, mely magába foglalja, hogy nyugdíjigénye mely időtől kezdve állapítható meg.

Megjegyezni kívánom, hogy az anyakönyvi kivonatok, vagy értesítések nyugdíjintézeti célra és így belkörü egyházi használatra a lelkeszi hivatalok által bélyeg és díjmentesen adandók ki.

Mindazon okmányoknak beterjesztésétől eltekintek, melyek a tanítói törzskönyvi lapok elkészítésekor eredetben bemutatattak és ilyen esetben csak a többi okmányok, esetleg azon adatok igazolásához szükséges okmányok terjesztendők be, amely adatok a törzskönyvi lap összeállítása után váltak volna esedékessé és elmulasztattak (gyermek-születés, nősülés, férjhez menetel stb.)

Tekintettel arra, hogy a felsorolt okmányok, illetve azok adatai alapján az 1938 évre a megfelelő tagsági stb. díjak előirandók, ezen felsorolt okmányok beküldéséről haladéktalanul kérem gondoskodni. Oradea, 1937 december 21. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k. püspök.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Jud. Bihor

Urvind

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadhatók el.

Nt. LELEKÉSZURAKNAK sz. FIGYELMÉBE AJÁNLOM

református papi szabóságomat

Felelősséggel készítek ORLE. (Szánthó) palástot; palást-átalakítást, u. m. selymezést, lerakást. A palást-árak főveggel együtt minőség szerint **2500—5500**-ig változóak. Távolabbi paróchiákra személyesen is elmegyek. Postai megrendelést pontosan teljesítek. Eselleges információért a helybeli lelk. hivatalhoz sziveskedjenek fordulni.

Tisztelettel:

ALAPÍTÁSI ÉV 1897.

CSAPÓ LAJOS
papi szabósága

SATU-MARE, Ștefan cel mare No. 7.

Egyházkerületünk kiadásában megjelent

KISBETUS HANGJEGYES ÉNEKESKÖNYV

színes és fekete vászonkötésben ára 60 Lei

KÁLVIN-KÖNYVNYOMDA

Tulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor és Román Károly

ORADEA, STRADA Dr. LAZAR AUREL 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületben

Kálvin-könyvnyomda, Oradea.

A
„REFORMÁTUSOK LAPJA“
1937. ÉVFOLYAMÁBAN MEGJELENT
HIVATALOS RENDELETEK
BETÜRENDES

TÁRGYMUTATÓJA

A R E N D E L E T			Oldal- szám
1936. évi hiv. sz.	1937. évi hivatalos száma	t á r g y a	
—	1922	Állam nyelvének tanításáról (elemi iskolákban)	97
—	1633	Árcképes kedv. vasuti igazolványok felbélyegzéséről	98
—	2780	Abszolváló vizsga (elemi) letételéről	154
—	2906	Állami hivatalos fogadásokon leendő kisebbségi felekezeti képviselők részvételéről	167
—	3541	Abszolváló vizsg. VII. el. o. növendékeknek	207
—	4613	Állami iskolai növendékek 1 Leus iskolai járulékok alóli mentességéről	321
—	—	Atea-i ktanítói pályázati hirdetés	321
—	6323	»Act de Angajament«-ek (tanítói záradékolásáról)	385
—	2350	Alkohol leküzdésére alakított »Temperanța« ligáról	140, 446
—	7601	Act de Angajament-ek (tanítói 1·2 ^o / _o -os illetékezéséről)	423
—	7103	Autorizációs tanítói kérvényekről	435
—	7502	Bélyegmentes hivatalos levelezésekről és csomagszállításokról	141
—	2464	Ciocaia lelkeszi állásra pályázat	223
—	—	Csomagok (hivatalos) bélyegmentes szállításáról	140
—	7055	Családi pótlékokról	421

A R E N D L E E T			Oldal- szám
1936. évi hiv. ss.	1937. évi hivatalos száma	t á r g y a	
—	3187	Diakonissza szolgálatról	183
—	4229	Diófák kivágásáról	251
—	3623	Elemi iskolai tanév zárásról	205
—	3479	Elemi iskolai 14%-os iskolai segélyek és a magyar felekezeti iskolák c. füzet kiadásáról	207
—	3541	Elemi iskolai növendékek (VII. o.) absol- váló vizsgáiról	207
4985	3923, 4908	Elemi iskolai inspektorok és revizorok beosztásáról	239, 320, 321
—	4105	Egyházker. tanítói kurzusról	249
—	—	Érmihályfalv. II. sz. h. tan. állásra pályázat	278
—	—	Értarcsai h. tanítói állásra pályázat . .	278
—	4168	Elemi iskolai tankönyvrendelésről . .	314, 333, 350
—	4343	Elemi iskolai évvégi statisztikai kimuta- tások be nem küldéséről és pótlásáról	320
—	4999	Elemi iskolai kétnyelvű feliratok enge- délyezéséről	320
—	4908, 4985	Ellenőrző (inspektor, revizor) személy- zet beosztásáról	320, 321
—	5401, 4893	Elemi iskolai beiratásokról	316, 351
—	4893	Elemi iskolai korengedélyről	317
—	4613	Elemi iskolai járulékok (1 Leus fizetés alóli mentességről	321
—	—	Elemi és középiskolai kirándulásokról .	335
—	6175, 6681	Elemi iskolai kézikönyvek (min. appro- bált) használatáról	399, 411
—	6994	Érkeserői (cheşereu-i) egyház harang- vételi hirdetéséről	422
—	7820	Elemi iskolai (felekezeti) román nyelv előadásával	457
—	8000	Elemi iskolák I—VII. o. vallástani kézi- könyvek megírásáról pályázati hir- detmény	458

A R E N D E L E T			Oldal- szám
1936. évi hiv. sz.	1937. évi hivatalos száma	t á r g y a	
6316	517 446, 2741	Egyházi ingatlanok tűzkárelleli biztosításáról	11, 34, 139
6315	—	Egyházi vagyonkezelési és közigazgatási nyomtatványok használatáról	33
—	705, 2352	»Egyházfegyelmi szabályrendelet«-nek minden család részére való eljuttatásáról	46, 112
—	464	Egészségügyi gondnokság megszervezéséről (falusi)	58
—	1355	Elemi iskolai husvétii szünetről	82
—	1922, 7820	Elemi iskolai román nyelv tanításáról	97, 457
—	2352	Egyházfegy. Szabályrend. nyomtatványok kiküldéséről	112
—	2351	Egyházker. belmissziói utazó-titkár, Orth Győző temesvári s.-lelkész ideiglenes megbízásáról	112
—	1908	Értékek postai küldéséről	112
—	2780	Elemi iskolai abszolváló vizsga letételéről	154
—	2803	Egyházi iskolalátogatási jkv. bejegyzésekről	167
—	2906	Egyházak képviselőinek hivatalos fogadásokon (Prefectura stb.) való részvételéről	167
—	2693	Egyházker. nőszövetségii közgy.	131, 141
—	464	Falusi egészségügyi gondnokság megszervezéséről	58
—	822	Fák napjának megtartásáról	59, 70, 77
—	2906	Felekezeti egyházak képviselőinek hivatalos fogadásokon (Prefektura stb.) való részvételéről	167
—	3479	Felekezeti (magyar) iskolák és 14 % -os iskolai segély c. füzetek kiadásáról	207
—	4999	Felekezeti iskoláknál az állami címek használásának (nyomtatványokon és bélyegzőkön) megtiltásáról	320

A R E N D E L E T			Oldal- szám
1936. évi hiv. sz.	1937. évi hivatalos száma	t á r g y a	
—	5581	Felekezeti tanítók nov. 22-iki véglegesítési vizsgájáról	374
—	3532	Faültetési ünnepélyekről	140
—	7820	Felekezeti elemi iskolai román nyelv előadásáról	457
—	1048	Gázmaszkáról	68
—	5022	Gyermekkönyvtár füzetek megjelenéséről és megrendeléséről	319
—	1129 1355, 1356	Husvéti (nagy-péntek is) szünetről . .	68, 82
—	1979, 2464	Hivatalos levelezés szabályozására vonatkozó kult. min. utasításáról . .	99, 140
—	2395	Helység neve mellett zárjelben mindig fel kell tüntetni a megye nevét is	127
—	2906	Hivatalos állami fogadásokon leendő részvételekről (kisebbségi felekezetek képviselőinek	167
—	3237	Hivatalos levelezési bélyegzők árának kiegyenlítéséről	182
—	—	Hegyközszentmiklósi h. tanítói állásra pályázat	303
—	7502	Helyettes tanítók autorizációs kéréseiről	435
—	7612	Hivatalos iskolai jelentések (tanítóknak) beküldéséről	445
6316	517, 446	Igatlanok (egyházi) tűzkár elleni biztosításáról	11, 34
6786	—	»Igazság és Élet« c. folyóirat megrendeléséről	11
—	1456	Iskolai ünnepélyekről	81
—	2803	Iskolalátogatási (egyházi jkvi) bejegyzésekről	167
—	3206	Inspektori iskolalátogatási jegyzőkönyvek másolatairól	181

A R E N D E L E T

1936. évi hiv. sz.	1937. évi hivatalos száma	t á r g y a	Oldal- szám
—	3350	Isk. nemzeti ünnepély programjairól	195
—	3623	Iskolai (elemi) tanévzárásról	205
—	3749	Iskolai 14 %-os segély és a magyar fe- lekezeti iskolák c. füzet kiadásáról	207
—	3541	Iskolás (VII. el. o.) növendékek abszol- váló vizsgájáról	207
4985	3923, 4908	Iskolai (elemi) inspektorok és revizorok beosztásáról	239, 321, 320
—	4883	Iskolai nyomtatvány megrendelésekről	302
—	4902	Irattejesztési rendelkezésekről	302
—	4893	Iskolai (elemi) beiratásokról	316, 351
—	4893	Iskolai (elemi) korengedélyről	317
—	4613	Iskolai (elemi) járulékok (1 Leus) fize- tés alóli mentességről	321
—	4168	Iskolai (elemi) tankönyvrendelésekről .	333, 350
—	5401	Iskolai (elemi és közép) beiratásokról .	351
—	6175, 6681	Iskolai tankönyvek (min. approbált elemi) használatáról	399, 411
—	7451	Iskolai szünapokon rendezett iskolai kirándulásokról	435
—	7141	Iskolai taxákról	435
—	7451	Iskolai kedv. (50 és 75 százalék) CFR. igazolványok kéréséről	435
—	7612	Iskolai hivatalos jelentések (tanítóknak) beküldéséről	445
—	8163	Iskolai orvosi kezelésről	470
6315	—	Közigazgatási és vagyonkezelési (egy- házi) nyomtatványok használatáról	33
—	539	Kántortanító tanításáról	47
—	1162	Közutak befásításáról	69
—	1355, 1356	Középiszkolai husvétii szünetről	82
—	3237	Közigazgatási és vagyonkezelési nyom- tatványok árának kiegyenlítéséről	182

A R E N D E L E T			Oldal- szám
1936. évi hiv. sz.	1937. évi hivatalos száma	t á r g y a	
—	3199	Királyi család és nemzeti ünnepélyek alkalmával tartandó istentiszteletekről	183
—	3790	Közhasznú munka szervezési bizottságokról	238
—	3946	Külmissziói persely felbontásról	239
—	4306	Kinevezések (tanítói) 1·40 száz. arányos adómentességéről	279
—	—	Kügypusztai előkönyörgő k.-tanítói állásra pályázat	303
—	4893	Korengedélyről (elemi iskolai)	317
—	—	Közép- és elemi iskolai kirándulásokról.	335
—	5401	Középiskolai tanítás kezdetéről	351
—	—	Kisperegi h. tanítói állásra pályázat . .	351
—	—	Királydaróci kántori állásra pályázati hirdetés	363
—	6347	Középiskolai kimutatások beküldéséről	399
—	7055	Kongrua-korpótlékokról	421
—	7055	Kongrua családi pótlékokról	421
—	7451	Kedvezményes (50 és 75 százalékos) CFR. igazolványok kéréséről	435
—	7836	Konverziós törvényről	446
—	8363	Külmissziói adományok és kimutatások beküldéséről	469
—	386	Lelkészképesítő bizonyítvány (II.) érvénytelenítésről	35
—	4501	Lelkészek politikai működéséről	277
—	—	Máramarosszigeti ideiglenes tanítói állásra pályázat	35
—	2395	Megye nevét a helység neve mellett zárjelben mindig fel kell tüntetni .	127

A R E N D E L E T			Oldal- szám
1935. évi hiv. sz.	1937. évi hivatalos száma	t á r g y a	
—	3479	Magyar felekezeti iskolák és a 14 százalékos iskolai segély c. füzet kiadásáról	207
—	—	Micskei h. kántortanítói állásra pályázat	278
—	7601	»Mértékletességi Szövetség«-be való belépésről és támogatásról	446
—	210	Nyilvánossági jog nélküli iskolák újabb kérvényük beküldéséről	23
—	3237	Nyomtatványok árának kiegyenlítéséről	182
—	3199	Nemzeti és királyi család ünnepélyei alkalmával tartandó istentiszteletekről	183
—	3350	Nemzeti iskolai ünnepély programjairól	195
—	2693	Nőszövetségi (egyh. ker.) közgyűlés .	131, 141
—	6821	Nemzeti ünnepek és ünnepek tartásánál használandó általános kifejezésekről	423
—	8400	Nyugdíj- és Özvegy-Árva Gyámintézet Alapszabályzatának kinyomatott példányainak megküldéséről	469
—	8494	Nyugdíjintézeti tagok (új) szükséges okmányainak beküldéséről	471
—	1292, 3006	Óvodások vallásoktatásáról	68, 167
—	1162	Országutak befásításáról	69
2351	—	Orth Győző temesvári s.-lelkész egyházkerületi belm. utazótitkár ideiglenes megbízásáról	112
—	3006	Óvodai jelentések beküldéséről	167
—	7612	Oklevelekről (tanítói)	447
—	7612	Oklevelek (tanítói) érvényességének megszűnéséről	447
—	8163	Orvosi (iskolai) kezelésről	470

A R E N D E L E T			Oldal- szám
1936. évi hiv. sz.	1937. évi hivatalos száma	t á r g y a	
—	386	Papp Imre debreceni ref. vallásoktató lelk. II. lelk. képesítő bizonyítvány másodlatának érvénytelenítéséről .	35
—	—	Pályázat a m.-szigeti ideigl. tanítói állásra	35
—	—	Pályázat a szalárdi rendes lelk. állásra	47
—	1457	Parókiális könyvtár 1937. évi illetmé- nyéről	97
—	1979	Portómentes hivatalos levelezés szabá- lyozására vonatkozó Kult. Min. uta- sításról	99
—	—	Pályázat a csokalyi lelkészi állásra . .	223
—	—	Pályázat a végvári tanítói állásra . .	251
—	—	Pályázat a szatmári főgimn. tanári állásra	277
—	—	Pályázat az érmihályfalvai II. sz. h. ta- nítói állásra	278
—	—	Pályázat az értarcsai h. k.-tanítói állásra	278
—	—	Pályázat a micskei h. tanítónői állásra	278
—	—	Pályázat a hegyközszentmiklósi h. tani- tói állásra	303
—	—	Pályázat a kügypusztai előkönyörgő k.-tanítói állásra	303
—	—	Pályázat az ateai k.-tanítói állásra . .	321
—	—	Pályázat a tamásdai lelkészi állásra .	335
—	—	Pályázat a kisperegi h. tanítói állásra	351
—	—	Pályázat a királydaróci kántori állásra	363
—	8000	Pályázati hirdetmény vallástani kézi- könyvek megírására (I—VII. o. szá- mára)	458
—	273	»Regáti Misszió Barátai« c. akcióról és perselyek felbontásáról	33
—	1922	Román nyelv tanításáról (el. iskolákban)	97, 457

A R E N D E L E T			Oldal- szám
1936. évi hiv. sz.	1927- évi hivatalos száma	t á r g y a	
—	1457	»Ref. Lelkipásztor Kézikönyve« c. parókiális könyvtár 1937. évi illetményéről	97
—	3923	Revizorok (elemi iskolai) beosztásáról	239
—	4650	Román nyelv tanfolyamról (sálištei tanítói) felmentések	279
—	6298	Rajzkiállításról (Uj Cimborá-féle) . . .	386
—	7601	»România Nouă« (Uj Románia) c. ujság előfizetéséről	446
—	7612	Román vizsgáról	447
—	7820	Román nyelv előadásáról (felekezeti elemi iskolákban)	457
—	4650	Sálištei tanítói román nyelvtanfolyamról felmentések	279
—	—	Szatmári főgimn. tanári állásra pályázat	277
—	4105, 4505	Szünidei tanítói továbbképző tanfolyamról	249, 267
—	—	Szalárdi rendes lelkészi állásra pályázat	47
—	822	Szabályzat fák-napjának megtartásáról	59
—	3283	Szatmári főgimnáziumi perselypénzek elküldéséről	195
—	7138	Személyvonatok ellen elkövetett merényletekről	422
—	7601	Szeszfogyasztás ellen	446
—	8400	Szabályzat (uj) Nyugdíj- és Özvegy-Árva Gyámintézet-nek (kinyomatott pld-nak) megküldéséről	469
6316	517, 446	Tűzkár (egyházi ingatlanok) elleni biztosításról	11, 34
—	915	Tanítói körü értekezletek Szabályzatáról	82, 101

A R E N D E L E T			Oldal- szám
1936. évi hiv. sz.	1937. évi hivatalos száma	t á r g y a	
—	2844	Tanítói véglegesítési vizsgáról	142, 154
—	2700	Tanítóköri értekezletek megszervezéséről	138
—	2722	Tanítói korpótlékról	139
—	2741	Tűzbiztosításokról	139
—	3623	Tanévzárásról (elemi isk.)	205
—	3749	Tizennégyszázalékos iskolai segély és a magyar felekezeti iskolák c. füzet kiadásáról	207
—	4105, 4505	Tanítói továbbképző tanfolyamról	249, 267
—	3991	Theológiára való felv. folyamodásokról	251
—	—	Theológiai Fakultásról 1937—38. tanévre vonatközülag Értesítés	261
—	4275	Történelmi műemlékekről	267
—	4306	Tanítói kinevezések 1.40 száz. arányos adómentességéről	279
—	4650	Tanítói sálištei román nyelv tanfolyam- ról felmentések	279
—	4168	Tankönyv (elemi) rendelésről	314, 333, 350
—	5002, 2551	Tanító megválaszthatóság kellékeiről	318, 143
—	—	Támasdai lelkészi állásra pályázat	335
—	5581, 7155	Tanítók véglegesítési vizsgájáról (nov. 22)	374, 386,
—	6323	Tanítói Act de Angajament-ek záradé- kolásáról	422 385
—	6175, 6681	Tankönyvek (min. approbált elemi isk.) használatáról	399, 411
—	2350, 7601	»Temperanța« alkohol leküzdésére alaki- tott ligáról	140, 446
—	7155	Tanítók — véglegesítési vizsgára köte- lezett — okmányainak bemutatásáról	422
—	7103	Tanítói Act de Angajamentek 1.2 száz. illetékezéséről	423
—	7502	Tanítóválasztások azonnali bejelentéséről	434
—	7502	Tanítói autorizációs kérvényekről	435

A R E N D E L E T			Oldal- szám
1936. évi hiv. sz.	1937. évi hivatalos száma	t á r g y a	
—	7141	»Taxe școlare« kifejezésről	435
—	7502	Tanítói törzslapok beküldéséről	435
—	7502	Tanítói távozások bejelentéséről	435
—	7502	Tanítói helyettesítések bejelentéséről	435
—	7502	Tanítók (helyettes) autorizációs kéréséről	435
—	7612	Tanítók hivatalos iskolai jelentéseinek beküldéséről	445
—	7612	Tanítói oklevélről	447
—	7612	Tanítói oklevél érvényességének meg- szűnéséről	447
—	7612	Tanítók megválaszthatóságáról	447
—	7612	Tanítói román vizsgáról	447
—	6278	»Uj Cimbora«-féle rajzkiállításról	386
—	7601	»Uj Románia« (România Nouă) c. ujság előfizetéséről	446
—	8494	Uj nyugdíj-intézeti tagok szükséges ok- mányainak beküldéséről	471
6315	—	Vagyonkezelési és közigazgatási (egy- házi) nyomtatványok használatáról	33
—	1633	Vasuti (kedv.) arcképes igazolványok felbélyegzéséről	98
—	1709, 2581	Vallástani kézikönyvekben (VII. el. és IV. középisk.) átjavított példányok kiadásáról	111
—	2844	Véglegesítési (tanítói) vizsgáról	142, 154
—	3237	Vagyonkezelési és közigazgatási nyom- tatványok árának kiegyenlítéséről	182
—	3541	Vizsgáról (VII. elemi oszt. növendékek)	207
—	—	Végvári tanítói állásra pályázat	251

A R E N D E L E T			Oldal- szám
1936. évi hiv. sz.	1937. évi hivatalos száma	t á r g y a	
—	4064	Véglegesítési vizsgára kötelezett tanítókról	334, 374, 386
—	4168	Vallástani kézikönyvek használatáról és rendelkezéséről	350
—	5581, 7155	Véglegesítési vizsgára kötelezett tanítókról	374, 386, 422
—	7155	Véglegesítési vizsgára kötelezett tanítók okmányainak bemutatásáról . . .	422
—	6924	Vasuti igazolványok (kedv. CFR.) díjának felemeléséről	422
—	7451	Vasuti igazolványok (iskolai 50 és 75 százalékos kedv.) kéréséről . . .	435
—	8000	Vallástani kézikönyvek (elemi iskolák I—VII. oszt. számára) megírására pályázati hirdetmény	458